

باسمه تعالى شأنه العزيز

گزارش اجمالی
همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ره)؛
حامی پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله)

المؤتمر الدولي
لأبي طالب (ع)
ناصر الرسول الأعظم (ص)

همایش بین المللی
حضرت ابوطالب (ع)؛
حامی پیامبر اعظم (ص)

<http://www.ahl-ul-bayt.org/fa/abutalib>

سایت اختصاصی همایش

abutalib.conf@gmail.com (ایمیل) پست الکترونیکی

تهیه و تنظیم:

دبیر خانه همایش بین المللی ابوطالب (علیه السلام)

[۲۰ بهمن ماه ۱۳۹۷]

فهرست مطالب

الف) در باره همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ره) ..

۱	مقدمه	۳
۲	اعلام رسمی همایش	۴
۳	حضور دبیرکل مجمع در جلسه شورای کتاب	۹
۴	طرح موضوع برگزاری همایش ابوطالب (ره) در شورای کتاب	۱۱
۵	انتصاب رئیس کمیته علمی	۱۳
۶	تشکیل جلسه شورای علمی و تصویب پوستر فراخوان مقاله	
۷	دیدار با شخصیت ها و مراجع عظام تقلید:	
۱۴	حجت الاسلام والمسلمین سید جواد شهرستانی	۱۴
۱۵	آیت الله العظمی علوی گرگانی	۱۵
۱۸	آیت الله العظمی صافی گلپایگانی	۱۸
۲۰	آیت الله العظمی نوری همدانی	۲۰
۲۲	آیت الله العظمی مکارم شیرازی	۲۲
۸	انتشار پوستر فراخوان مقاله (زبان های فارسی، عربی و انگلیسی)	۲۴
۹	آماده سازی و انتشار شیوه نامه نگارش مقاله به فارسی و عربی	۲۸

ب) گزیده آثار و نوشته جات در باره حضرت ابوطالب (ره)

۱	حضرت ابوطالب (ره) در قم مراجع معظم تقلید	
۲	جایگاه شخصیت حضرت ابوطالب (علیه السلام) از منظر آیت الله العظمی مکارم شیرازی	۳۲
۳	ابوطالب (ره) در نگاه آیت الله العظمی سبحانی	۳۵
۴	نظرخواهی در باره ابوطالب (ره) در نشریه «سفینه»	۳۹
۵	کتاب شناسی آثار و مقالات در باره ابوطالب (ره)	۵۳

ج) نوشته جات بزرگان حوزه و تصاویر کتاب ها:

۱	دست نوشته مراجع و بزرگان	۷۰
۲	ویژه نامه نشریه تخصصی «سفینه» شماره های ۴۷ تا ۴۹	۷۲
۳	کتاب شناسی تخصصی جناب ابوطالب (ع)	۷۳

ح) سایر ملحقات و ضمايم:

۱	فراخوان کنگره شعر حضرت ابوطالب (ع)	۷۸
۲	راه اندازی سایت اختصاصی همایش	۷۹
۳	مکاتبه با نمایندگان مجمع در سراسر جهان	۸۰
۴	مصاحبه ها	۸۱
۵	مصوبات جلسه هفتم شورای علمی	۸۵
۶	همایش در سایت ها و رسانه ها	۸۷
۷	مکاتبه با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۸۸
۸	پاسخ وزارت علوم	۸۹
۹	فهرست آثار پیشنهادی	۹۰
۱۰	فهرست مکاتبات صورت گرفته با شخصیت ها و مراکز	۹۲

۱- مقدمه

به همت مجمع جهانی اهل بیت (ع) و حمایت نهادهای همسو، با هدف تکریم شخصیت مؤمن قریش، حامی پیامبر اعظم (ص) و پدر امیرالمؤمنین (ع) «همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» برگزار می گردد.

تاکنون همایش خوب و درخور توجهی در هیچ نقطه از جهان برای این شخصیت بزرگ تاریخی انجام نشده است. البته کارهایی درباره آن حضرت شده و کتاب ها و آثاری نیز وجود دارد، ولی یک همایش بزرگ بین المللی که نتیجه آن معرفی هرچه بیشتر شخصیت آن بزرگوار و انتشار آثار و کتاب های مفید و روزآمد برای اقشار مختلف در ایران باشد، تاکنون انجام نشده است. لذا شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) پیشنهاد برگزاری این همایش را تصویب نمود.

این همایش، فراتر از بحث ایمان حضرت ابوطالب (ع) حرکت خواهد کرد و به دیگر ابعاد شخصیت ایشان نیز خواهد پرداخت که تاکنون مغفول واقع شده است. همچنین با هدف اعتلای فرهنگ و هنر اسلامی، شیعی و ایرانی، و معرفی و حمایت از استعدادهای ناب ادبی و شعرای آیینی، "کنگره سراسری شعر حضرت ابوطالب (ع)" برگزار می شود. این کنگره شعر، در دو بخش عربی و فارسی برگزار می شود و از برنامه های جانبی "همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)" است.

***برگزارکننده همایش: مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)**

***همکاران همایش:**

- آستان مقدس امام حسین علیه السلام؛
- پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی؛
- مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی؛
- مؤسسه تحقیقاتی و نشر حضرت ابوطالب علیه السلام؛
- مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه؛
- دانشگاه بین المللی اهل بیت (ع)؛
- جامعه المصطفی (ص) العالمیة؛
- مؤسسه آل البيت علیهم السلام لإحياء التراث؛
- پژوهشکده الذریة النبویة؛
- مؤسسه فرهنگی هنری ابناء الرسول (ص)؛
- مؤسسه فرهنگی میراث نبوت
- مؤسسه فرهنگی مذهبی حضرت قاسم بن الحسن (ع)؛
- خبرگزاری اهل بیت (ع) - اینا.

***شورای علمی همایش:**

رییس: آیت الله «محمدهادی یوسفی غروی»
دبیر: حجت الاسلام والمسلمین «عباس جعفری فراهانی».

کمیته ها:

۱. کمیته تاریخ و سیره: به ریاست حجت الاسلام والمسلمین دکتر حمیدرضا مطهری؛
۲. کمیته کلام و عقائد: به ریاست حجت الاسلام والمسلمین محمدمهدی طه نجف؛
۳. کمیته مآخذ شناسی (مصنفات و مصنفین): به ریاست حجت الاسلام والمسلمین محمدمهدی صباحی کاشانی؛
۴. کمیته شعر و ادب: به ریاست آقای دکتر محمدعلی آذرشب.

***ارتباط با دبیرخانه همایش:**

نشانی: قم، ابتدای بلوار جمهوری اسلامی، نبش کوچه ۶، مجمع جهانی اهل بیت (ع)، طبقه سوم، کدپستی: ۳۷۱۶۶۸۶۱۱ تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۳۱۴۱۷ - نمابر (فکس): ۰۲۵-۳۲۱۳۱۳۵۰ *سایت: www.abutalib-conf.ir - ایمیل: abutalib.conf@gmail.com

الف: همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع) اعلام موجودیت کرد + تصاویر

همزمان با مراسم جشن میلاد سبط النبی الاکبر حضرت امام حسن مجتبی(ع)، فعالیت های "همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)" آغاز شد.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت(ع) - ابنا - همزمان با سالروز میلاد سبط النبی الاکبر حضرت امام حسن مجتبی(ع)، فعالیت های "همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)" آغاز شد.

به مناسبت این میلاد مبارک، مراسم جشنی روز پنجشنبه ۱۰ خرداد ۱۳۹۷ (۱۵ رمضان المبارک ۱۴۳۹) با حضور حجج اسلام و آقایان «اختری» دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت(ع)، «صباحی کاشانی» رئیس مؤسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب(ع)، «علم الهدی» و «شمسایی» اعضای هیأت مدیره مؤسسه فرهنگی مذهبی حضرت قاسم بن الحسن(ع)، «حیدر» و «حسینی عارف» معاون امور اقتصادی و مدیرکل اطلاع رسانی مجمع جهانی اهل بیت(ع)، «قربان تقی» از مدیران مؤسسه ابناء الرسول(ص)، «سید عبدالله حسینی» شاعر آیینی و فعال تبلیغ بین الملل و اقشار مختلف مردم شهیدپرور تهران در مسجد جامع حضرت قاسم بن الحسن(ع) برگزار گردید.

در این مراسم، پس از قرائت قرآن کریم، برنامه شعرخوانی به وسیله حجت الاسلام والمسلمین سید عبدالله حسینی اجرا شد و وی قصیده ای در مدح امام حسن مجتبی(ع) قرائت کرد.

سپس مداحی و ذکر منقبت آن امام همام با نوای حاج حسین شمسایی مداح و شاعر اهل بیت(ع) انجام شد.

سپس حجت الاسلام حسینی عارف در سخنانی کوتاه، به تاریخچه همکاری مؤسسه فرهنگی مذهبی حضرت قاسم بن الحسن(ع) با مجمع جهانی اهل بیت(ع) برای برگزاری برنامه های هنری و همایش های دینی اشاره کرد.

وی گفت: شش سال پیش در چنین مناسبتی، کنگره بین المللی امام حسن مجتبی(ع) و برنامه های جانبی آن - از جمله جشنواره شعر کرامت - از همین مسجد مبارک کلید زده شد. آن کنگره نتایج علمی، فرهنگی و هنری متعددی داشت و علاوه بر آنکه موجب پژوهش های خوبی شد، اثر هنری فاخری نیز در زمینه شعر آیینی به وجود آورد.

مدیرکل فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی ادامه داد: امروز نیز به میمنت این روز زیبا، "همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)" از همین مسجد اعلام موجودیت می کند.

حسینی عارف سپس فراخوان "کنگره شعر حضرت ابوطالب(ع)" - که از برنامه های جانبی همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع) خواهد بود - را قرائت کرد.

برنامه بعدی جشن میلاد کریم اهل بیت امام حسن مجتبی(ع) رونمایی از کتاب "دیوان کرامت" بود.

این دیوان شامل اشعار برگزیده "جشنواره شعر کرامت" و نیز اشعار کهن پارسی و جدید که در نعت آن امام همام و فرزندان شهیدش سراییده شده است می باشد.

جشنواره شعر کرامت در نیمه ماه مبارک رمضان ۱۴۳۳ (مرداد ۱۳۹۱) در همین در مسجد جامع حضرت قاسم بن الحسن(ع) فراخوان شد و در تیرماه ۱۳۹۳ و ضمن برنامه های "کنگره بین المللی سبط النبی الاکبر امام حسن مجتبی(ع)" برگزار گردید.

استاد «حسین شمسایی» دبیر جشنواره شعر کرامت کار جمع آوری آثار و استاد «محمدعلی مجاهدی (پروانه)» شاعر پیشکسوت آیینی تحقیق و تصحیح این اثر نفیس را بر عهده گرفتند.

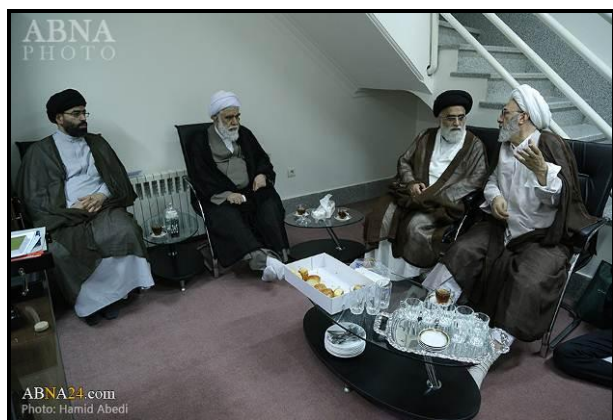
بعد از رونمایی از این کتاب، نسخه هایی از آن به شرکت کنندگان در جشن که نام «حسن» و «مجتبی» داشتند اهداء گردید.

سپس نماز جماعت و مغرب و عشاء به امامت حجت الاسلام والمسلمین علم الهدی اقامه گردید و در پایان، حاضران افطار را میهمان سفره کریم اهل بیت(ع) بودند.

پس از افطار نیز آقایان اختری، صباحی، علم الهدی، حسینی عارف، شمسایی و حیدر در نشست، درباره کارهای علمی و ادبی صورت گرفته در زمینه حیات و میراث حضرت ابوطالب(ع) به بحث و تبادل نظر پرداختند.

شایان ذکر است "همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص) "به همت "مجمع جهانی اهل بیت(ع)" و با مشارکت "آستان مقدس امام حسین(ع)"، "مؤسسه تحقیقاتی و انتشاراتی حضرت ابوطالب(ع)"، "مرکز مدیریت حوزه های علمیه"، "جامعه المصطفی(ص) العالمیه"، "مؤسسه فرهنگی مذهبی قاسم بن الحسن(ع)"، "مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه" و تعدادی از نهادهای دینی و فرهنگی دیگر برگزار خواهد شد.

"کنگره شعر حضرت ابوطالب(ع)" نیز از برنامه های جانبی همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع) خواهد بود. دبیرخانه بخش فارسی این کنگره شعر در "مسجد جامع حضرت قاسم بن الحسن(ع)" در شرق تهران مستقر و استاد حسین شمسایی دبیر آن است.

ب: به میمنت اعیاد غدیر و مباهله اعلام شد

فراخوان علمی

همایش بین المللی حضرت ابوطالب (علیه السلام)؛ حامی پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله)

۱۲ شهریور ۱۳۹۷ - ۴۳:۴۳/۶WbM۲۱:۴۳ http://fa.abna.com/

خلاصه

مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) با همکاری نهادهای همسو، «همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» را برگزار می کند و کلیه پژوهش گران در زمینه های تاریخ، سیره، عقاید، کلام، رجال، کتاب شناسی، ادبیات عربی و ... می توانند با نگاشتن مقالات علمی در هر یک از موضوعات این فراخوان (و یا هر موضوع دیگری که در راستای این همایش باشد) در رفع مظلومیت تاریخی شیخ الأباطح حضرت ابوطالب (ع) با برگزار کنندگان این کنفرانس بزرگ همیاری نمایند.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - به میمنت دهه امامت و ولایت و اعیاد زیبای غدیر و مباهله، فراخوان «همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» اعلام شد.

این همایش علمی به همت مجمع جهانی اهل بیت (ع) و با حمایت نهادهای همسو برگزار می شود تا با فعالیت پژوهش گران در زمینه های تاریخ، سیره، عقاید، کلام، رجال، کتاب شناسی، ادبیات عربی و ... مظلومیت تاریخی شیخ الأباطح حضرت ابوطالب (ع) تا حدودی مرتفع گردد.

موضوعات علمی همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص) در چهار بخش "تاریخ و سیره"، "کلام و عقاید"، "شعر و ادب" و "مصنّفات و مصنّفین" فراخوان شده است؛ محققان و نویسندگان می توانند مقالات خود را در هر یک از موضوعات چهار بخش مذکور (یا هر موضوع دیگری که در راستای این همایش باشد) برای دبیرخانه ارسال نمایند.

مهلت ارسال چکیده مقالات تا اردی بهشت ۱۳۹۸ و آخرین مهلت ارسال اصل مقالات تا مهرماه ۱۳۹۸ خواهد بود.

متن کامل فراخوان این همایش به شرح زیر است:

عن أئمة أهل البيت (ع) أن النبي (ص) قال:

«أنا و كافل الیتیم كهاتین فی الجنة» یعنی أباطالب، لأنه كفله.

حضرت ابوطالب بن عبدالمطلب (ع) عموی بزرگوار رسول اکرم (ص)، پدر امیر المؤمنین، امام علی (ع) و بزرگ ترین حامی پیامبر و دین اسلام در ابتدای بعثت بود. تاریخ زندگی او سراسر افتخار، ایثار و اخلاصی کم نظیر است. وی علاوه بر آنکه در حیات خود کلیددار کعبه، پناهگاه دردمندان و یاور محرومان بود، اما فداکاری و استقامتش در راه رسالت نبوی، درخشان ترین فصل زندگی او به شمار می رود.

با این وجود، متأسفانه به دلیل کینه تاریخی دشمنان اهل بیت (ع)، ابعاد شخصیت آن حضرت در زیر غبار تهمت، غفلت یا نسیان پوشانده شده است. کارهای انفرادی نیز که در طول قرن ها درباره ایشان انجام شده، بیشتر به مباحث مربوط به ایمان ابوطالب (ع) پرداخته و از سجایای اخلاقی، مجاهدات اجتماعی و تراث ادبی ایشان غافل مانده است. همچنین، تاکنون همایشی جهانی و در خور توجه، که آثار و مقالات نخبگان و اندیشمندان سراسر جهان را جمع آوری، تنظیم و منتشر نماید، برگزار نگردیده است.

مجمع جهانی اهل بیت (ع) - به عنوان یک NGO ی بین المللی که ترویج معارف قرآن و عترت و حمایت فکری و فرهنگی از پیروان اهل بیت(ع) را بر عهده دارد - با همکاری نهادهای همسو، همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص) را برگزار می کند.

بدینوسیله از کلیه پژوهش گران در زمینه های تاریخ، سیره، عقاید، کلام، رجال، کتاب شناسی، ادبیات عربی و ... دعوت می گردد که با نگاشتن مقالات علمی در هر یک از موضوعات چهار بخش مذکور در این فراخوان (و یا هر موضوع دیگری که در راستای این همایش باشد) در رفع مظلومیت تاریخی شیخ الأبطاح حضرت ابوطالب (ع) با برگزارکنندگان این کنفرانس بزرگ همیاری نمایند.

*چهار بخش مقالات علمی

الف: تاریخ و سیره

۱. نسب و خاندان حضرت ابوطالب(ع)
۲. حضرت ابوطالب(ع) پیش از بعثت
۳. سفرهای تجاری حضرت ابوطالب(ع)
۴. ابوطالب(ع) و سرپرستی پیامبر(ص)؛ علل و عوامل
۵. ابوطالب(ع) و حفاظت از پیامبر(ص):
 - دوران کودکی
 - عصر نبوت
۶. ابوطالب(ع) و ازدواج پیامبر(ص)
۷. نقد گزاره های تاریخی درباره ابوطالب(ع)
۸. طالبیان غیر علوی در تاریخ:
 - عصر نبوی
 - عصر علوی
 - واقعه عاشورا
 - عصر امویان
 - عصر عباسیان
۹. ابوطالب(ع) از دیدگاه دیگران:
 - اهل بیت(پیامبر و ائمه علیهم السلام)
 - شیعه
 - اهل سنت
 - مستشرقان
۱۰. نقش امویان و عباسیان در تخریب شخصیت ابوطالب(ع)

۱۱. نقش خاندان زبیر در تخریب چهره ابوطالب (ع)
۱۲. نقش دوستی با ابوطالب در رخداد‌های تاریخ اسلام
۱۳. اسلام ابوطالب (ع)
۱۴. استنادات تاریخی به میراث ابوطالب (ع)
۱۵. تحلیل تاریخی اشعار ابوطالب (ع)
۱۶. سیره اجتماعی ابوطالب (ع)
۱۷. درس‌های زندگی ابوطالب (ع) برای جامعه امروز.

ب: کلام و عقاید

۱. بررسی مبانی دلائل ایمان ابوطالب (ع)
۲. بررسی شبهات مخالفین و پاسخ کامل و جامع آنها
۳. حمایت و دفاع ابوطالب (ع) از حضرت رسول اکرم (ص)
۴. بررسی سخنان ابوطالب (ع) در مناسبت‌های گوناگون در حمایت از اسلام و پیامبر (ص)
۵. سخنان و گواهی‌های پیغمبر اکرم (ص) و امامان معصوم (علیهم‌السلام) در شأن ابوطالب (ع)
۶. بررسی چگونگی و چرایی کتمان ایمان ابوطالب (ع) از سوی خود و دیگران
۷. بررسی روایات و احادیث در مورد اتهام کفر به ایشان از جهت سند و متن
۸. بررسی سخنان صحابه و تابعین درباره ایمان ابوطالب (ع).

ج: شعر و ادب

* موضوعات زبانی

۱. بررسی زبان شناختی شعر و ادب حضرت ابوطالب (ع)
۲. لغت شناسی شعر حضرت ابوطالب (ع)
۳. لغت شناسی خطب و وصایای حضرت ابوطالب (ع)
۴. سبک‌شناسی شعر حضرت ابوطالب (ع)
۵. بینامتنی (تناس) در شعر و ادب حضرت ابوطالب (ع)
۷. بررسی و نقد ترجمه‌های شعر حضرت ابوطالب (ع)
۸. تجزیه و ترکیب اشعار حضرت ابوطالب (ع)
۹. تجزیه و ترکیب خطب و وصایای حضرت ابوطالب (ع).

* موضوعات ادبی

۱۰. تأثیر ادبی حضرت ابوطالب (ع) بر شعرا و شعر عربی
۱۱. فنون و اغراض شعر جناب حضرت ابوطالب (ص)
۱۲. بررسی وجوه بلاغی و ادبی شعر حضرت ابوطالب (ع)
۱۳. بررسی وجوه بلاغی و ادبی خطب و وصایای حضرت ابوطالب (ع)
۱۴. صور خیال (تصویرسازی) در شعر حضرت ابوطالب (ع)
۱۵. استشهاد به شعر ابوطالب (ع) برای تفسیر و تبیین واژه‌های قرآنی.

* موضوعات محتوایی

۱۶. ایمان و عقیده در شعر حضرت ابوطالب (ع)
۱۷. ایمان و عقیده در خطب و وصایای حضرت ابوطالب (ع)
۱۸. رسول الله (ص) در شعر حضرت ابوطالب (ع)
۱۹. رسول الله (ص) در خطب و وصایای حضرت ابوطالب (ع)

* حضرت ابوطالب (ع) در شعر و ادب

۲۰. حضرت ابوطالب (ع) در شعر و ادب فارسی
۲۱. حضرت ابوطالب (ع) در شعر و ادب عربی
۲۲. حضرت ابوطالب (ع) در شعر و ادب زبان‌های دیگر (اردو، ترکی، انگلیسی، فرانسوی، آلمانی و ...)
۲۳. شعر و نثر حضرت ابوطالب (ع) از دیدگاه دیگران.

د: مصنّفات و مصنّفین (کتاب شناسی)

* موضوعات مأخذ شناسی

۱. کتاب شناسی ابوطالب (پیشینه آثار پژوهشی درباره ابوطالب (ع))
۲. کتاب شناسی توصیفی ابوطالب (ع)
۳. گونه شناسی آثار تألیف شده درباره ابوطالب (ع)
۴. نسخه شناسی دیوان حضرت ابوطالب (ع)
۵. تفاسیر و ترجمه های دیوان حضرت ابوطالب (ع)
۶. روایت و رجال اشعار حضرت ابوطالب (ع)
۷. روایت و رجال خطب و وصایای حضرت ابوطالب (ع)
۸. بررسی و نقد نسخه های تصحیح و تحقیق شده اشعار حضرت ابوطالب (ع).

* موضوعات نویسندگان

۹. شرح حال کسانی که درباره ابوطالب (ع) تألیف یا تصنیف نموده اند
۱۰. وضعیت توثیق یا تضعیف قائلان به ایمان یا عدم ایمان ابوطالب (ع).

* آخرین مهلت ارسال

ارسال چکیده مقالات: **اردی بهشت ماه ۱۳۹۸**

ارسال اصل مقالات: **مهر ماه ۱۳۹۸**

* ارتباط با دبیرخانه همایش

نشانی: قم، ابتدای بلوار جمهوری اسلامی، مجمع جهانی اهل بیت (ع)، طبقه سوم، کد پستی: ۳۷۱۶۶۸۶۴۱۱ تلفن: ۳۲۱۳۱۴۱۷-
۰۲۵ - نمابر (فکس): ۰۲۵-۳۲۱۳۱۳۵۰

سایت: www.abutalib-conf.ir ایمیل: abutalib.conf@gmail.com

شایان ذکر است همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص) به همت "مجمع جهانی اهل بیت (ع)" و با مشارکت "آستان مقدس امام حسین (ع)"، "مؤسسه تحقیقات و نشر حضرت ابوطالب (ع)"، "مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی"، "پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی"، "جامعه المصطفی (ص) العالمية"، "مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه"، "دانشگاه بین المللی اهل بیت (ع)"، "مؤسسه فرهنگی میراث نبوت"، "پژوهشکده الذریة النبویة"، "مؤسسه فرهنگی مذهبی قاسم بن الحسن (ع)"، "مؤسسه فرهنگی هنری ابناء الرسول (ص)" و تعدادی از نهادهای دینی و فرهنگی دیگر برگزار خواهد شد. کنگره سراسری شعر حضرت ابوطالب (ع) نیز از برنامه های جانبی این همایش خواهد بود.

منبع: خبرگزاری بین المللی اهل بیت (ع) / ابنا - <http://fa.abna.com>

۴- طرح ویژه برگزاری همایش حضرت ابوطالب (ره) در شورای کتاب

الف) محققان حوزه از همایش حضرت ابوطالب (ع) حمایت کنند

دیبرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) بر لزوم برگزاری "همایش حضرت ابوطالب علیه السلام" تأکید کرد.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - دویست و هفتمین جلسه شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت (ع) روز چهارشنبه ۱۳ اردی بهشت ۱۳۹۶ در قم برگزار شد.

در این جلسه که با حضور حجت الاسلام والمسلمین «محمدحسن اختری» دیبرکل مجمع و اعضای شورا برگزار شد مباحث و موضوعات مختلفی درباره حوزه های ترجمه و نشر مطرح گردید.

دیبرکل مجمع با اشاره به ضمن تأکید بر لزوم استفاده از تجربه های انتشاراتی و تبلیغاتی موفق در سایر مؤسسات بین المللی، به اقدامات جدید برای عرضه کتب در بازارهای جهانی اشاره کرد.

اختری همچنین درباره اهمیت برگزاری "همایش بین المللی حضرت ابوطالب علیه السلام" که قرار است از سوی مجمع برگزار شود تأکید کرد و از اعضای شورای کتاب خواست که در این باره مساعدت نمایند.

در ادامه جلسه حجت الاسلام والمسلمین «یوسفی غروی» گزارشی از سفر به عراق به همراه برخی از اعضای هیئت علمی همایش بین المللی امام هادی (ع) ارائه داد و اعلام کرد: این همایش هم اکنون در مرحله فراخوان مقاله و آماده سازی امور مقدماتی برگزاری آن در ایران و عراق است.

سپس درباره جزوه آماده شده در رد تکفیریها با عنوان «هدم المراقده (المساجد) والأضرحة»، ترجمه «تفسیر مختصر نور» اثر استاد «محسن قرائتی» و کتاب «در جستجوی عرفان اسلامی» اثر آیت الله «مصباح یزدی» و نیز لزوم آماده سازی کتابی در رد جریان منحرف بهائیت و سایر عرفان های کاذب بحث و مذاکره صورت گرفت.

در ابتدای این جلسه نیز حجت الاسلام والمسلمین دکتر «سید محمدرضا حجازی» از مبلغان فعال در عرصه بین الملل که به عنوان میهمان در جلسه حاضر شده بود، گزارشی از فعالیت های خود و نیز توضیحاتی درباره چگونگی آماده سازی و نشر کتاب پیرامون مباحث معرفی اسلام و شیعه برای مسلمانان خارج از کشور - به ویژه در آمریکا و کانادا - و معرفی این آثار از طریق بازار فروش کتاب آمازون (Amazon) ارائه داد.

ب) گزارش شورای کتاب در باره برگزاری همایش

تاریخ :
شماره :
پیوست :

باسم تعالی

حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) :

«بنابرین آنچه که من به عنوان شعار امسال [۱۳۹۵] انتخاب می‌کنم، عبارت است از «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل...»

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای اختری «دام عزه»

دبیرکل محترم مجمع

سلام علیکم ؛

با احترام پیرو دستور حضرتعالی نسبت به طرح همایش بین المللی حضرت ابوطالب (علیه السلام) در شورای کتاب به اطلاع می‌رساند؛ در جلسه‌ی ۲۰۳ شورای محترم کتاب، موضوع همایش با حضور حضرات حجج الاسلام والمسلمین آقایان ضباحی و حسینی عارف مطرح شد که خلاصه‌ی آن تقدیم می‌شود:

- ۱- ابتدا جناب آقای ضباحی توضیحاتی درباره لزوم برگزاری این همایش ارائه و اظهار داشتند: «در سال ۱۳۶۲ در مراسم حج، پیشنهاد برگزاری این همایش با همکاری سازمان حج و زیارت مطرح شد که انجام نشد. بنده با تشکیل مؤسسه‌ی ویژه حضرت ابوطالب (علیه السلام) و تلاش در جهت شناسایی آثار و منابع موجود شامل آثار چاپی و نسخه‌های سنگی و خطی به ویژه از نویسندگان اهل سنت به نتایج خوبی رسیدیم که البته بسیاری از آنها دارای نقاط ضعف هستند. با توجه به شبهات و سوالات فراوانی که از سوی سلفی‌ها، وهابی‌ها و اهل سنت درباره شخصیت حضرت ابوطالب (علیه السلام) مطرح شده لازم است جمهوری اسلامی همایش بین المللی قابل توجهی با موضوعات مختلف زیر برگزار شود: «الف- اشعار فراوانی که در آثار تراثی گذشته و منابع دیگر وجود دارد مانند قصیده لایمه و ... شناسایی، تحقیق و منتشر شود. ب- بحث کافر بودن و مشرک بودن ابوطالب (علیه السلام) هم می‌بایست به طور مفصل مورد بررسی و در برابر تبلیغات مسموم طرفداران حکام بنی امیه و بنی عباس و روشن گری شود. ج - تا کنون حدود ۱۵۰ اثر شامل کتاب و سایر اسناد درباره ایشان مانند (الحجة علی الذاهب الی تکفیر ابی طالب الامام شمس الدین فخر الموسوی) و بغیة الطالب فی نجاته ابی طالب ... شناسایی و تحقیق شده‌اند که می‌بایست منتشر شود. د - در نهایت در برابر جریان سلفی و وهابی که با اصرار و لجاجت بر شرک و کفر حضرت ابوطالب (علیه السلام) اصرار می‌کنند و با اهداف خاصی دنبال ضربه زدن به مبانی اعتقادی شیعه و پیروان اهل بیت (علیهم السلام) می‌باشند، در جامعه اسلامی اعلام نظر کنیم و به طور مستند با تکیه بر مبانی دینی همایش علمی و تبلیغی خوبی را با حضور میهمانان و اساتید و محققان از داخل و خارج کشور با همکاری مجمع برگزار نماییم ان شاء الله.»
 - ۲- در ادامه اعضای محترم شورای کتاب ضمن تاکید بر ضرورت برگزاری همایش، نکاتی را به شرح ذیل یادآوری نمودند: «الف- در صورتی که داستان‌های حضرت ابوطالب به صورت فیلم، داستان و رمان تهیه و منتشر شود، اثرات بهتری دارد. اشعار ایشان شرح داده شوند. ب- کتاب جامعی با عنوان ابوطالب از زبان پیامبر (صلی الله علیه و آله) تهیه شود. ج- جشنواره شعر هم در حاشیه همایش پیش بینی شود. د- زمان برگزاری همایش اضافه شود. ه- در فراخوان مقالات موضوعاتی مانند نقد اسباب النزول ... گنجانده شود. و - نام همایش غیر مستقیم مانند کافل الیتیم و ... انتخاب شود. ح - در فراخوان همایش صرفاً به بحث ایمان حضرت ابوطالب (علیه السلام) تکیه نشود بلکه موضوعات همایش فراتر دیده شوند.»
- مراتب جهت استحضار و صدور دستورات لازم ایفاد می‌گردد.

علیرضا ایمانی
معاون امور فرهنگی

رونوشت : ۷ دبیرخانه شورای کتاب
۰۲۰۲۰۲۴۲
۰۲۵۰/۷

P.O.Box: 37185-837
Tel: (0098-251) 21311

Qom, I.R.Iran
Fax: 2913100

Info@ahl-ul-bayt.org

ایران، قم، بلوار جمهوری اسلامی، مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
تلفن: ۲۱۳۱۱ (۰۲۵۱) نمایی: ۲۹۱۳۱۰۰ ص.پ: ۳۷۱۸۵-۸۳۷

آیت‌الله یوسفی غروی به عنوان «رئیس کمیته علمی همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع) منصوب شد

معاون امور فرهنگی مجمع جهانی اهل‌بیت(ع) در حکمی آیت‌الله یوسفی غروی را به عنوان رئیس کمیته علمی همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع) منصوب کرد.

متن حکم حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر «علیرضا ایمانی مقدم» به شرح زیر است:

باسمه تعالی

حضرت آیت‌الله محمدهادی یوسفی غروی «دام عزّه»
مدیر محترم گروه مطالعات بنیادی

سلام علیکم؛

با احترام؛ نظر به برگزاری «همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص)» از سوی مجمع جهانی اهل‌بیت(ع) با همکاری برخی از مؤسسات و مراکز فرهنگی و بین المللی، و با توجه به شایستگی و تجربه ارزشمند حضرت‌تعالی، به عنوان «رئیس کمیته علمی همایش» منصوب می‌شوید.

امید است با عنایت حق تعالی و اهل بیت عصمت و طهارت(ع) همایشی پر بار و درخور شخصیت آن حامی و ناصر رسول خدا(ص) و ابوالائمة الطاهرین(ع) برگزار گردد.

علیرضا ایمانی
معاون امور فرهنگی

شایان ذکر است «همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص)» (به همت «مجمع جهانی اهل بیت(ع)» و با مشارکت «آستان مقدس امام حسین(ع)»، «مؤسسه تحقیقات و نشر حضرت ابوطالب(ع)»، «پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی»، «مرکز مدیریت حوزه های علمیه»، «جامعه المصطفی(ص) العالمیه»، «دانشگاه بین المللی اهل بیت(ع)»، «مؤسسه فرهنگی هنری ابن‌الرسول(ص)»، «مؤسسه فرهنگی میراث نبوت»، «مؤسسه فرهنگی مذهبی قاسم بن الحسن(ع)»، «مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه» و تعدادی از نهادهای دینی و فرهنگی دیگر برگزار خواهد شد.

۵- تشکیل جلسه شورای علمی همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)

با حضور کارشناسان و صاحب نظران شورای علمی همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع) آغاز به کار کرد

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - با حضور کارشناسان و صاحب نظران، شورای علمی "همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)" در معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) تشکیل شد.

این شورا به ریاست آیت الله «محمدهادی یوسفی غروی» مدیر گروه مطالعات بنیادی مجمع جهانی اهل بیت (ع) و با شرکت متخصصانی از مؤسسه تحقیقاتی و انتشاراتی حضرت ابوطالب علیه السلام، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه، پژوهشگاه الذریة النبویة، مؤسسه میراث نبوت و مراکز علمی و دانشگاهی دیگر فعالیت می کند.

اولین جلسه هماهنگی علمی این همایش با حضور حجت الاسلام والمسلمین دکتر «ایمانی مقدم» معاون امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع)، آیت الله محمدهادی یوسفی غروی عضو شورای کتاب مجمع و رئیس کمیته علمی همایش، حجت الاسلام والمسلمین «صباحی کاشانی» رئیس مؤسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب علیه السلام، حجت الاسلام والمسلمین «محمد مهدی طه نجف» نماینده مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین دکتر «حمیدرضا مطهری» نماینده پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین «سید علیرضا حسینی عارف» مدیرکل اطلاع رسانی مجمع و نماینده مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه و حجت الاسلام والمسلمین «عباس جعفری فراهانی» دبیر شورای کتاب و گروه مطالعات بنیادی مجمع برگزار گردید.

در ابتدای این جلسه حجت الاسلام ایمانی مقدم اظهار داشت: این جلسه، در مجموع سومین جلسه همایش بین المللی حضرت ابوطالب علیه السلام است. یک جلسه در تهران با حضور دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) و جلسه دیگری در قم با حضور جناب آقای «سید صالح المنتفکی» ابوطالب پژوه لبنانی، برگزار شد.

وی با معرفی آیت الله یوسفی غروی به عنوان دبیر علمی همایش، اظهار امیدواری کرد که این کنفرانس علمی با هدایت ایشان، به اهداف خود دست پیدا کند.

در ادامه حجت الاسلام حسینی عارف با ارائه گزارشی از اقدامات انجام شده گفت: پیشنهاد برگزاری همایش حضرت ابوطالب علیه السلام را حاج آقای صباحی کاشانی مدیر مؤسسه حضرت ابوطالب علیه السلام به مجمع ارائه کردند. با توجه به اینکه تاکنون

همایش خوب و درخور توجهی در هیچ نقطه از جهان برای این شخصیت بزرگ تاریخی انجام نشده است شورای عالی مجمع این پیشنهاد را تصویب نمود.

وی افزود: با ادامه پیگیری ها، مؤسسات و مراکز دیگری مانند مرکز مدیریت حوزه های علمیه، جامعه المصطفی (ص) العالمیه، آستان مقدس امام حسین علیه السلام، مؤسسه آل البيت عليهم السلام (با مدیریت آقای شهرستانی)، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه، مؤسسه فرهنگی حضرت قاسم بن الحسن (ع) نیز اعلام آمادگی کردند که در این زمینه با مجمع مشارکت داشته باشند.

مدیر مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه از برگزاری مسابقه شعر در کنار این همایش هم خبر داد و گفت: «کنگره سراسری شعر حضرت ابوطالب (ع)» هم فراخوان شده است که ان شاء الله در دو بخش عربی و فارسی برگزار خواهد شد.

در ادامه حجت الاسلام والمسلمین طه نجف نماینده مجمع جهانی تقذیب مذاهب اسلامی اظهار داشت: مباحث مربوط به حضرت ابوطالب علیه السلام بسیار مهم است؛ اما باید اهداف برگزاری همایش مشخص باشد. همچنین لازم است که زندگی نامه کاملی از حضرت ابوطالب علیه السلام با مصادر و منابع کامل و معتبر تهیه شود.

سپس حجت الاسلام والمسلمین صباحی کاشانی گفت: بنا داریم که این همایش، فراتر از بحث ایمان حضرت ابوطالب (ع) حرکت کند و به ابعاد دیگر شخصیت ایشان نیز بپردازد که تاکنون مغفول واقع شده است.

وی افزود: البته کارهایی درباره حضرت شده و کتاب ها و آثاری نیز وجود دارد ولی یک همایش بزرگ بین المللی که نتیجه آن انتشار آثار و کتاب های مفید باشد، تاکنون انجام نشده است.

در ادامه حجت الاسلام والمسلمین دکتر مطهری عنوان کرد: من به سهم خود از مجمع جهانی اهل بیت (ع) قدردانی می کنم که برگزاری این همایش را تصویب نمود.

وی تأکید کرد: انصافاً جای این همایش خالی بود و ان شاء الله دستاوردهای خوبی خواهد داشت. مهم، جریان سازی يك موضوع است که با انجام همایش و فراخوان و چاپ و نشر مقالات و کتاب ها تأثیرات زیادی خواهد داشت.

رئیس پژوهشکده تاریخ پژوهشگاه علوم و فرهنگی اسلامی گفت: ما در پژوهشگاه "همایش بین المللی امیرالمؤمنین علی (ع)؛ الگوی عدالت و معنویت" را فراخوان نموده ایم. همچنین در انجمن تاریخ پژوهان، برای امام کاظم و ابناء الرضا عليهم السلام همایش هایی برگزار کردیم و اکنون نیز به دنبال برگزاری همایشی درباره حضرت امام عسکری علیه السلام هستیم. اگر چه معتقدیم همایش های ما در شأن و مقام حضرات معصومین عليهم السلام نیست ولی به سهم خودمان قدمی هرچند کوچک برمی داریم و تأثیرات آن را هم دیده ایم.

همچنین در این نشست حجت الاسلام عباس جعفری فراهانی گفت: پیشنهاد می کنم برای کمیسیون کلام و عقائد از موسسه امام صادق (علیه السلام) زیر نظر حضرت آیت الله سبحانی یا انجمن کلام حوزه یا جامعه المصطفی (ص) و سایر نهادهای حوزوی کمک گرفته شود.

وی تصریح کرد: از سوی دیگر از اهمیت موضوع رسانه، فیلم و کلیپ هم نباید غفلت کرد.

۶- دیدار و ملاقات با مراجع معظم تقلید و شخصیت‌ها (طبق تاریخ دیدار)

الف: حضرت حجت الاسلام والمسلمین سید جواد شهرستانی

اعضای ستاد مرکزی «همایش بین‌المللی حضرت ابوطالب(ع)» با نماینده آیت الله العظمی شهرستانی در قم دیدار و گفتگو کردند. در این دیدار که عصر روز یکشنبه ۳ تیر ۱۳۹۷ برگزار شد حجج الاسلام آقایان «ایمانی مقدم» معاون فرهنگی مجمع، «عباس حیدر» دستیار ویژه دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت(ع)، «یوسفی غروی» دبیر علمی همایش، «صباحی کاشانی» رئیس مؤسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب(ع)، «حکیم» مشاور فرهنگی دبیرکل، «جعفری فراهانی» دبیر شورای کتاب و «حسینی عارف» مدیرکل فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی مجمع جهانی اهل بیت(ع) حضور داشتند.

در این دیدار حجت الاسلام والمسلمین «سید جواد شهرستانی» نماینده آیت الله شهرستانی ضمن ابراز خوشنودی فراوان از برگزاری این همایش علمی، رهنمودهایی ارائه کردند.

شایان ذکر است «همایش بین‌المللی حضرت ابوطالب(ع)» به همت «مجمع جهانی اهل بیت(ع)» و با مشارکت «آستان مقدس امام حسین(ع)»، «جامعه المصطفی(ص) العالمية»، «پژوهشگاه دفتر تبلیغات اسلامی»، «مؤسسه آل‌البیت(ع)»، «مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه»، «مؤسسه تحقیقاتی و انتشاراتی حضرت ابوطالب(ع)»، «مؤسسه فرهنگی مذهبی قاسم بن الحسن(ع)» و تعدادی از نهادهای دینی و فرهنگی دیگر در تابستان سال آینده برگزار خواهد شد.

منبع: خبرگزاری اهل بیت(ع) - ابنا

ب) حضرت آیت الله العظمی علوی گرگانی [دام ظلہ]

حضرت ابوطالب (ع) حق بزرگی بر گردن همه مسلمانان دارد / از مجمع جهانی اهل بیت (ع) تشکر می کنم

خلاصه

آیت الله علوی گرگانی بر لزوم معرفی حضرت ابوطالب (ع) به جهان اسلام تأکید و تصریح کردند: جا دارد همایش های متعددی در رابطه با این بزرگوار برگزار شود تا همه مسلمین - و نه تنها طبقه شیعه - ایشان را بشناسند.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - اعضای شورای علمی «همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» با آیت الله العظمی «علوی گرگانی» از مراجع معظم تقلید دیدار و گفتگو کردند.

آیت الله علوی گرگانی در این دیدار که روز - شنبه ۲۱ مهر ۱۳۹۷ - برگزار شد، با تشکر از مجمع جهانی اهل بیت (ع) و نهادهای همکار برای برگزاری این همایش فرمودند: چهره مبارک ابوطالب (ع) در بین امت اسلام چهره مظلومانه ای است و یکی از درد دل های ائمه اطهار (ع) این بوده است که مردم آن حضرت را نشناختند.

ایشان ادامه دادند: حضرت ابوطالب (ع) خودش را در امر رسالت فانی کرد. او برای حمایت از پیامبر اکرم (ص) شخصیت دنیایی خود را از دست داد؛ و اگر نبود حمایت های حضرت ابوطالب (ع) نبود، پیامبر اکرم (ص) ایمنی نداشت. از این جهت، جناب ابوطالب (ع) سهم بزرگی دارد بر گردن همه مؤمنین و مسلمانان - و نه فقط شیعیان - دارد.

معظم له اضافه کردند: لذا می بینید که سال درگذشت ایشان و حضرت خدیجه (س) را "عام الحزن" نام گذاشتند و پیامبر (ص) بعد از فوت ایشان مجبور به فرار از مکه شد.

آیت الله علوی ادامه دادند: این فداکاری ها باعث شد پیامبر اسلام (ص) حتی بعد از رحلت حضرت ابوطالب (ع) لحظه ای از یاد و نامش غافل نباشند و همیشه از نیکی هایش یاد کنند.

این استاد عالی حوزه علمیه درباره ایمان حضرت ابوطالب (ع) نیز به حدیثی از علی (ع) استشهد کردند و گفتند امیرالمؤمنین (ع) می فرماید: « والله ما عبد ابي و لا جدی عبدالمطلب و لا هاشم و لا عبد مناف صنماً قط ». یعنی پدرم و جدم و پدران آنها هیچ بتی را نپرستیدند بلکه بر دیانت جد خود حضرت ابراهیم (ع) بودند.

آیت الله علوی گرگانی با قرائت آیه ۱۸ سوره غافر «وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ» فرمودند: حضرت ابوطالب (ع) نیز برای حفظ وجود پیامبر (ص) مجبور بود که ایمان خودش را مخفی کند.

ایشان با اشاره به عدم وجود کارهای جامع درباره ابعاد مختلف شخصیت حضرت ابوطالب (ع) فرمودند: مثلاً ائمه اطهار (ع) توصیه می کردند که اشعار ابوطالب (ع) را به فرزندان خود بیاموزید؛ اما امروز اگر شخصی بخواهد این کار را بکند چیزی در دست ندارد. امیدوارم که ثمره همایش شما چنین محصولاتی باشد.

معظم له همچنین بر معرفی این شخصیت بزرگ جهان اسلام به جامعه علمی و حوزوی تأکید و تصریح کردند: جا دارد همایش های متعددی در رابطه با این بزرگوار برگزار شود تا همه جهان اسلام - و نه تنها طبقه شیعه - ایشان را بشناسند.

آیت الله علوی گرگانی در پایان ضمن قدردانی مجدد از دست اندرکاران این همایش فرمودند: از شما تشکر می کنم که ما را هم مشمول این کار کردید و دعا می کنم که هر چه بهتر بتوانید حق آن حضرت را ادا کنید.

در این دیدار همچنین حجت الاسلام والمسلمین دکتر «ایمانی مقدم» معاون امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) و حجت الاسلام والمسلمین «صباحی کاشانی» رئیس مؤسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب (ع) گزارشی از فعالیت های مقدماتی و علمی در این زمینه ارائه دادند.

آیت الله «محمدهادی یوسفی غروی» عضو شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت (ع) و رئیس کمیته علمی همایش، حجت الاسلام والمسلمین «شیخ هادی القبیسی» مدیر مؤسسه مصابیح الدجی و نماینده آستان مقدس حسینی، حجت الاسلام والمسلمین دکتر «حمیدرضا مطهری» نماینده پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین «شفیعی شاهرودی» مدیر مؤسسه میراث النبوة، حجت الاسلام والمسلمین «سید علیرضا حسینی عارف» مدیر مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه و حجت الاسلام والمسلمین «عباس جعفری فراهانی» دبیر شورای کتاب و گروه مطالعات بنیادی مجمع، نیز در این جلسه حضور داشتند.

[ج] آیت الله العظمی صافی گلپایگانی [دام ظلہ]

احیاء شخصیت حضرت ابوطالب (ع) احیاء کل دین و مذهب است / درباره ایشان کوتاهی کرده ایم و باید جبران کنیم

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - اعضای شورای علمی "همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص) به همراه حجت الاسلام والمسلمین «محمدحسن اختی» دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) شامگاه چهارشنبه ۲۵ مهر ۱۳۹۷ با حضرت آیت الله العظمی «لطف الله صافی گلپایگانی» از مراجع معظم تقلید شیعیان دیدار و گفتگو کردند.

آیت الله صافی گلپایگانی در این دیدار با ابراز خشنودی نسبت به فعالیت های دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع)، خطاب به وی فرمودند: از شما و دوستان حاضر تشکر می‌کنم که موضوع حضرت ابوطالب (علیه السلام) را در دستور کارتان گذاشتید.

ایشان تأکید کردند: حقیقتاً حضرت ابوطالب (علیه السلام) شخصیت بزرگی بوده و وظیفه ما شیعیان و عموم مسلمانان است تا نسبت به شناسایی و معرفی هر چه بیشتر و کامل تر آن بزرگوار و آثار منسوب به ایشان - مانند قصیده لامیه و دیگر اشعار و خدمات ایشان - تلاش کنیم.

این استاد عالی حوزه علمیه قم با اشاره به فعالیت های "مؤسسه تحقیقات و نشر حضرت ابوطالب (ع)" در قم تصریح کردند: البته تاکنون کارهایی صورت گرفته ولی آنچنان فراگیر نیست. جناب آقای صباحی (سلمه الله) «مؤسسه تحقیقات و نشر حضرت ابوطالب علیه السلام» کارهایی کرده‌اند و من اطلاع دارم. ولی باید در این زمینه کارهای چشمگیری انجام شود.

آیت الله صافی گلپایگانی با ذکر تألیفات برخی علمای اهل سنت در مدح عموی پیامبر (ص) ادامه دادند: شخصیت جناب ابوطالب (علیه السلام) برای اهل سنت هم مهم است و آنها با نگاه و اعتقاد ما موافق هستند. کتاب هایی هم در این مورد نوشته اند که موجود است. پیشنهاد می‌کنم این کتاب ها جمع‌آوری و منتشر شوند.

ایشان افزودند: ما درباره ایشان کوتاهی کرده‌ایم و باید جبران کنیم. شما تصمیم خوب و بجایی گرفته اید؛ زیرا احیاء شخصیت حضرت ابوطالب (ع) احیاء کل دین و مذهب است.

این مرجع تقلید جهان تشیع در پایان با تشکر مجدد از مجمع جهانی اهل بیت (ع) فرمودند: من از این اقدام شما بسیار خوشحال هستم و شما را دعا می‌کنم. از اینکه زحمت کشیدید و تشریف آوردید هم بسیار خوشحال شدم و سپاسگزارم. ان شاء الله موفق باشید.

* شخصیت مظلوم حضرت ابوطالب (ع) را برای مسلمانان و غیر مسلمانان دنیا معرفی می‌کنیم

در ابتدای این دیدار، حجت الاسلام والمسلمین «محمدحسن اختی» دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) ضمن تقدیر و تشکر صمیمانه از آیت الله صافی گلپایگانی، اظهار داشتند: از مدت ها قبل در فکر بودیم برای بزرگداشت و تکریم شخصیت شیخ الأبطاح و ابوالأئمه، حضرت ابوطالب (علیه السلام) همایش و یا کنگره‌ای برگزار کنیم، چون تاکنون بعد از انقلاب برای ایشان همایشی برگزار نشده است؟!.

وی افزود: با لطف الهی و پی‌گیری و تلاش برخی از دوستان و علاقه مندان، برگزاری همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع) با همکاری مراکز و مؤسسات بین المللی به تصویب رسید و بنا داریم در سال ۱۳۹۸ آن را برگزار نمائیم. تاکنون جلسات متعددی در مورد مباحث مورد نیاز شامل محورهای اصلی و فرعی فراخوان مقالات برگزار شده و پوستر همایش هم در حال نهایی شدن است. امیدوارم بتوانیم در حد امکانات و مقدمات مجمع و مراکز همکار، به نتایج خوبی برسیم و شخصیت مظلوم حضرت ابوطالب (علیه السلام) را برای علاقه مندان و سایر مسلمانان و غیر مسلمانان در سراسر دنیا معرفی کنیم.

وی همچنین خطاب به آیت الله صافی گلپایگانی گفت: تقاضا داریم حضرتعالی به عنوان یک شخصیت دلسوز و علاقه مند به گسترش معارف اهل بیت (علیهم السلام) ما را کمک کنید و اگر رهنمودی دارید بفرمائید تا اینجانب و دوستان شورای علمی همایش بیشتر استفاده کنیم و در برگزاری آن بکار ببریم تا دستاوردها و برکات آن بیشتر شود. در ضمن، تقاضا داریم اگر حال شریفتان مساعد بود، پیامی بنویسید و یا قطعه شعر و قصیده‌ای درباره حضرت ابوطالب (ع) سروده تا ان شاء الله در برگزاری این همایش که با حضور شخصیت‌های داخل و خارج کشور برگزار می‌شود استفاده کنیم و آن را منتشر نمائیم.

دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) افزود: کتاب دیوان کرامت که در کنگره بین المللی سبط النبوی، حضرت امام حسن مجتبی (علیه السلام) خدمت شما رسیدیم و فرمودید شعری دارید همراه با مجموعه اشعار شاعران دیگر جمع آوری و در این کتاب آمده و منتشر شد. خدمت حضرتعالی تقدیم می‌کنیم.

*فعالیت مؤسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب (ع) در ۳ محور

همچنین رئیس مؤسسه تحقیقات و نشر حضرت ابوطالب علیه السلام در این دیدار اظهار داشت: ما درباره جناب ابوطالب (علیه السلام) در سه محور کارهایی کرده ایم.

حجت الاسلام والمسلمین «صباحی کاشانی» در توضیح این محورها گفت: یکی موضوع اشعار و قصائدی است که ایشان دارند و در این باره ۱۰ عنوان کتاب از نویسندگان شیعه و سنی شناسایی و تحقیق شده و تقریباً آماده چاپ است. دیگری درباره معرفی هرچه بیشتر آن بزرگوار به اقشار مختلف مردم و حوزویان و دانشگاهیان در داخل و خارج کشور می‌باشد که می‌طلبند حضرتعالی و دیگر مراجع معظم تقلید و مسئولان و شخصیت‌های حوزوی مساعدت کنید و رهنمود بدهید تا مردم بیشتر متوجه شخصیت و خدمات آن بزرگوار بشوند.

وی در تشریح محور سوم فعالیت‌های مؤسسه حضرت ابوطالب علیه السلام گفت: یکی از اهداف ما پاسخ به سؤالات و ابهامات و شبهاتی است که به ویژه از سوی مخالفان شیعه مانند وهابی‌ها و نواصب در شبکه‌های مجازی و رسانه‌ها مطرح می‌شود. بخش دیگری از کارهایی که قرار است انجام بدهیم، جمع آوری مقالات و نوشته‌هایی است که نویسندگان اهل سنت در مدح و ستایش حضرت ابوطالب (علیه السلام) دارند و ما جمع آوری کرده ایم و قرار است در ۲۰ عنوان آماده چاپ کنیم.

[د] حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی [دام ظلّه]

شخصیت و جایگاه حضرت ابوطالب (ع) در اسلام برای جامعه تبیین شود

حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی با تأکید بر لزوم تبیین شخصیت و جایگاه ایشان در اسلام، تصریح کردند: باید با سنجیدن همه جوانب شخصیت عالی حضرت ابوطالب و حقانیت اهل بیت (ع) برای همگان تبیین شود.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دفتر حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی مدظله العالی، ایشان امروز در دیدار جمعی از مدیران مجمع جهانی اهل بیت (ع) و دست اندرکاران همایش بین المللی حضرت ابوطالب نسبت به برخی فعالیت های تبلیغی و به ظاهر دینی علیه اعتقادات شیعی هشدار داد و گفت: گاهی کسانی در قالب جزواتی اعتقادات شیعه و اصول امامیه را منکر می شوند و علیه آن تبلیغ می کنند که باید هوشیار بود.

ایشان افزودند: امروز بدخواهان و وهابیت به میدان آمده اند و شیعه را می کوبند که باید از حقانیت اهل بیت (ع) دفاع شود، با وضعی که امروز عربستان سعودی و دشمنان علیه مسلمین به وجود آورده باید مراقب توطئه های دشمن علیه شیعه و مسلمانان بود؛ بنابراین باید مراقبت شود که کاری خلاف وحدت صورت نگیرد.

معظم له با تأکید بر این که شخصیت و وجهه حضرت ابوطالب باید به درستی برای جامعه تبیین شود، اظهار داشت: ۱۰۰ صفحه در کتاب الغدیر به همین موضوع اختصاص داده شده است و باید تبیین شود که حضرت ابوطالب جایگاهی ویژه و با عظمت داشتند.

ایشان ادامه دادند: حضرت ابوطالب در مسیر حمایت از اسلام و پیامبر اکرم(ص) بسیار تأثیرگذار بود، ایمان و معنویت و فرهنگ محوری ایشان نیز در مرتبه بسیار عالی بوده است اما متأسفانه عده ای به نادرستی شخصیت دیگری از حضرت ابوطالب معرفی می کنند.

حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی با بیان این که همه آباء و اجداد پیامبر اسلام(ع) موحد بوده اند، ابراز داشت: حضرت ابوطالب هم موحد با ایمان بودند اما کسانی در حق ایشان بی انصافی می کنند، قدرت، عظمت، عزت و شخصیت ایشان در عالی ترین سطح بود و با قدرت از پیامبر اسلام(ص) حمایت می کرد و اجازه نمی داد کسی به ایشان آسیب برساند. معظم له با ابراز خرسندی از برگزاری همایش تبیین شخصیت حضرت ابوطالب عنوان کردند: باید با سنجیدن همه جوانب شخصیت عالی حضرت ابوطالب و حقانیت اهل بیت(ع) تبیین شود؛ نباید اجازه داد عده ای حقایق را به گونه ای دیگر جلوه دهند چرا که بسیاری از مواردی که گفته می شود مستند به احادیث جعلی است.

مرجع عالی قدر جهان تشیع با تأکید بر وحدت بیشتر شیعه و سنی به عنوان راهبرد مهم جهان اسلام خاطرنشان کردند: همه مسلمانان باید در جبهه متحدی در مقابل دشمنان امت اسلام مانند آمریکا و آل سعود قرار بگیرند. ایشان اضافه کردند: امروز آمریکا، صهیونیست ها و غربی ها علیه امت اسلام در میدان آمده اند و باید با قدرت با آن ها مقابله کرد.

حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی همچنین به وضعیت امروز بحرین و توطئه های دشمن برای خاموش کردن تشیع در این کشور اشاره کردند و گفتند: بحرین خاستگاه علما است و جایگاهی مهمی دارد اما با توطئه های آمریکا و عربستان به وضع امروز در آمده است.

ایشان افزودند: مردم بحرین باید به قیام خود ادامه دهند و به جهاد با دشمنان امت اسلامی پردازند و اجازه ندهند که خواسته زور آن ها در کشورشان عملیاتی شود، در اوضاع پیچیده دنیای امروز باید بیدار و هوشیار بود و نباید فریب توطئه های دشمن را خورد؛ امروز عربستان با خرج پول های هنگفت سعی در ضربه زدن به امت اسلامی به ویژه در یمن، بحرین و نیجریه را دارد. یادآوری می شود: قبل از این دیدار حجت الاسلام والمسلمین اختری(دبیرکل مجمع) و حجت الاسلام صباحی کاشانی(رئیس مؤسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب ره) در باره اقدامات و فعالیت های مجمع و اهداف برگزاری این همایش سخنان کوتاهی ایراد نمودند.

عیب است که با گذشت چهل سال از انقلاب، کاری برای حضرت ابوطالب(ع) نکرده ایم / امویان هر شخصیتی که با علی(ع) ارتباط داشت را زدند

خلاصه

حضرت آیت الله مکارم شیرازی از تلاش دست اندرکاران برگزاری این همایش برای معرفی شخصیت حضرت ابوطالب تقدیر کردند و گفتند: امیدواریم بتوانید با اقدامات مناسب این کوتاهی را جبران کنید؛ چراکه دشمنان به دنبال تخریب کسانی هستند که به نوعی با امام علی علیه السلام ارتباط داشتند.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت(ع) - ابنا - اعضای شورای علمی «همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص)» با آیت الله العظمی «ناصر مکارم شیرازی» از مراجع معظم تقلید دیدار و گفتگو کردند .

در این دیدار که صبح روز - پنجشنبه ۲۰ دی ۱۳۹۷ - برگزار شد، حضرت آیت الله مکارم شیرازی با تشکر از مجمع جهانی اهل بیت(ع) برای برگزاری این همایش فرمودند: از دیدار شما بسیار خوشوقتم و به سهم خودم واقعاً از شما به خاطر انجام این کار تشکر می کنم.

ایشان با ذکر اینکه بعد از انقلاب، کار در خور توجهی در این زمینه صورت نگرفته است تصریح کردند: این عیبی می شود برای انقلاب و جمهوری اسلامی که چهل سال از آن بگذرد و پدر امیرالمؤمنین(ع) مظلوم باشد و کاری برای حضرت ابوطالب(ع) کاری نشده باشد.

این مرجع تقلید شیعیان جهان با تأکید بر اینکه "ان شاءالله باید این کوتاهی را جبران کنیم" ادامه دادند: مرحوم علامه «امینی» می نویسد که امویان هرکس با امیرالمؤمنین علی(ع) ارتباط داشت را می خواستند بزنند. مثلاً چوبی که به جناب «ابوذر» زدند را به خاطر علی(ع) زدند. اگر حضرت ابوطالب هم پدر علی(ع) نبود اینقدر مورد تهمت آنان قرار نمی گرفت. آیت الله مکارم شیرازی تأکید کردند: بنابراین، شفاف سازی درباره ابوطالب(ع) و رفع مظلومیت از ایشان، در واقع اظهار علاقه به امیرالمؤمنین علی(ع) است.

معظم له با بیان این مطلب که تاکنون درباره شخصیت حضرت ابوطالب، دو گونه بحث کرده اند، خاطرنشان ساختند: گونه اول اینکه درباره آن حضرت کتاب نوشتند و به صورت مستقل منتشر کردند؛ و گونه دوم اینکه برخی از نویسندگان در لابلای کتب خود به موضوع ابوطالب که رسیده اند به آن پرداخته اند و درباره ایشان بحث کرده اند. مسئولان این همایش باید در جمع آوری آثار به هر دو گونه توجه کنند.

این مفسر برجسته قرآن کریم ادامه دادند: مثلاً ما در "تفسیر نمونه" ذیل آیه شریفه «هُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ» (آیه ۲۶ سوره انعام) مفصل در این باره بحث کرده ایم. متأسفانه برخی از مفسران در تفسیر این آیه دچار اشتباه شده اند؛ اما ما بحث مفصلی کرده ایم و این آیه را هم باید در این همایش از مظلومیت درآورد.

این استاد عالی حوزه علمیه با اشاره به سخنان یکی از حاضران مبنی بر "پرداختن به اموری غیر از بحث ایمان ابوطالب(ع)" هم گفتند: حتماً باید در اثبات ایمان حضرت ابوطالب(ع) هم بحث شود. ما مستندات و مدارک بسیار خوبی درباره ایمان ابوطالب داریم و باید در این خصوص نیز روشنگری لازم صورت گیرد.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی با تأکید بر اهمیت مسأله وحت اسلامی اظهار داشتند: کار و فعالیت علمی و تحقیقاتی و تبیین اینگونه حقایق، ابدأ مخالفتی با وحدت مسلمانان ندارد؛ بلکه به مقوله وحدت کمک خواهد کرد. البته باید ادبیات مناسب را انتخاب کنیم.

ایشان افزودند: شما برای بزرگان اهل سنت - مانند دکتر «احمد الطیب» شیخ الأزهر، شیخ «احمد بدرالدین حسون» مفتی سوریه و علمای سنی عراق - هم دعوت نامه بفرستید. برخی از آنها را هم با اعزام هیأت دعوت کنید. این کار باعث می شود که پیام همایش، در خارج از حوزه علمیه و در میان اهل سنت هم پخش شود.

ایشان با اشاره به برگزاری کنگره نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی در سال گذشته با حضور اندیشمندان و صاحب نظران کشورهای اسلامی در قم، یادآور شدند: حدود ۲۰ جلد کتاب در این زمینه تهیه شده و تمامی آثار نیز به صورت فشرده در یک جلد به زبان های مختلف به چاپ رسیده است.

این مرجع تقلید در پایان خطاب به دست اندرکاران برگزاری همایش حضرت ابوطالب ابراز داشتند: شما هم نتیجه بحث های همایش حضرت ابوطالب(ع) را به دو صورت منتشر کنید: به شکل "فشرده" و به شکل "تفصیلی". یعنی باید افزون بر چاپ و انتشار آثار جمع آوری شده، از نتیجه این همایش هم یک عصاره و چکیده مستدل و معتبر داشته باشید و آن را حداقل به زبان های فارسی و عربی و در صورت امکان به زبان های انگلیسی و اردو در اختیار محققان و علاقه مندان قرار دهید.

آیت الله مکارم شیرازی در پایان با دعا برای دست اندکاران این همایش، خاطرنشان کردند: من به شکل مادی هم به این کار کمکی خواهم کرد.

***همایش حضرت ابوطالب(ع) در اسفند ۱۳۹۸ برگزار می شود**

در ابتدای این دیدار، حجت الاسلام والمسلمین «محمدحسن اختی» ضمن تقدیر و تشکر صمیمانه از آیت الله مکارم شیرازی، درباره اهداف «همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص)» اظهار داشت: حضرت ابوطالب(ع) نقش مهمی در حمایت از پیامبر اکرم(ص) داشت، اما در بین مسلمانان مظلوم است.

دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت(ع) ادامه داد: همچنین، دفاع از ابوطالب(ع) دفاع از امیرالمومنین(ع) هم خواهد بود. وی افزود: امیدواریم بتوانیم از علمای شیعه و سنی مجموعه خوبی را جمع آوری کنیم و نتایج خوبی داشته باشیم و غبار و ابهام را از زندگی حضرت ابوطالب برطرف کنیم. در این زمینه نیازمند راهنمایی و نیز مساعدت شما هستیم.

آقای اختی در پاسخ به سؤال آیت الله مکارم درباره زمان برگزاری همایش هم پاسخ داد: ان شاءالله در ایام ماه رجب ۱۴۴۱ (اسفند ۱۳۹۸) برگزار خواهد شد.

دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت(ع) (اضافه کرد: با تولیت آستان مقدس حسینی هم مذاکراتی صورت گرفته تا این همایش یک روز هم در کربلا یا نجف برگزار شود.

***حضرت ابوطالب(ع) حتی بین اساتید حوزه هم شناخته شده نیست!**

همچنین در این دیدار رئیس "مؤسسه تحقیقات و نشر حضرت ابوطالب علیه السلام" نیز گزارش کوتاهی از فعالیت های انجام شده در این رابطه را ارائه داد و تصریح کرد: از مقام مرجعیت انتظار است که در این زمینه نهضتی در حوزه ایجاد کنند. حجت الاسلام والمسلمین «صبحی کاشانی» ادامه داد: متأسفانه حضرت ابوطالب(ع) در حوزه هم مظلوم است؛ و ابعاد زندگی ایشان نه تنها در بین طلاب، بلکه حتی در سطح اساتید هم شناخته نشده است!

وی ادامه داد: می خواهیم که نتیجه همایش این باشد که اول انسان های تأثیرگذار با آن جناب آشنا شوند، سپس جامعه از طریق آنها به این آگاهی دست پیدا کند.

رئیس مؤسسه تحقیقات و نشر ابوطالب(ع) با اشاره به تلاش های علمی در قرون گذشته درباره ایمان ابوطالب(ع) گفت: همچنین در این همایش باید به بحث درباره دیگر مناقب و فضایل ایشان - از جمله در عرصه شعر و ادب - برسیم.

صبحی با اشاره به برخی آثار منتشره خود هم گفت: ما "نظرات پیامبر(ص) درباره ابوطالب(ع)" و متقابلاً "آنچه از ابوطالب(ع) درباره پیامبر(ص) آمده است" را جمع آوری و منتشر کرده ایم؛ که یکی از راه های رفع شبهات از ایشان است.

این پژوهشگر علوم اسلامی همچنین از الطاف آیت الله العظمی مکارم شیرازی نسبت به فعالیت های علمی شخص خود و مؤسسه تحقیقات و نشر ابوطالب(ع) نیز سپاسگزاری کرد.

همایش بین المللی

حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)

علمی

فراخوان

حضرت ابوطالب بن عبدالمطلب (ع)
عموی بزرگوار رسول اکرم (ص)، پدر امیرالمؤمنین (ع) علی (ع) و بزرگترین حامی پیامبر و دین اسلام در ابتدای بعثت بود. تاریخ زندگی او مراسر افتخار، ایثار و اخلاصی کم نظیر است. وی علاوه بر آنکه در حیات خود کلبندار کفیه، پنلهنگه دردمندان و یاور محرومان بود، اما فدائاری و استقامتش در راه رسالت نبوی، درخشان ترین فصل زندگی او به شمار می رود.

با این وجود، متأسفانه به دلیل کینه تاریخی دشمنان اهل بیت(ع)، ابعاد شخصیت آن حضرت در زیر غبار تهمت، غفلت یا نسیان پوشانده شده است. کارهای انفرادی نیز که در طول قرن ها درباره ایشان انجام شده، بیشتر به مباحث مربوط به ایمان ابوطالب(ع) پرداخته و از وسایلی اخلاقی، مجاهدات اجتماعی و ثرات ادبی ایشان غافل مانده است.

همچنین، تاکنون همایشی جهانی و در خور توجه، که آثار و مقالات نخبگان و اندیشمندان سراسر جهان را جمع آوری، تنظیم و منتشر نماید برگزار نگردیده است.

مجمع جهانی اهل بیت(ع) - به عنوان یک NGO بین المللی که ترویج معارف قرآن و عترت و حمایت فکری و فرهنگی از پیروان اهل بیت(ع) را بر عهده دارد - با همکاری نهادهای همسو، "همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص)" را برگزار می کند.

بدینوسیله از کلیه پژوهشگران در زمینههای تاریخ، سیره، عقاید، رجال، کتابشناسی، ادبیات عربی و... دعوت می گردد که با نگاشتن مقالات علمی در هر یک از موضوعات چهار بخش مذکور در این فراخوان (و یا هر موضوع دیگری که در راستای این همایش باشد) در رافع مظلومیت تاریخی شیخ افاضلیج حضرت ابوطالب(ع) یا برگزارکنندگان این کنفرانس بزرگ همکاری نمایند.

ج : شعر و ادب

- * موضوعات زبانی
۱. بررسی زبان شناختی شعر و ادب حضرت ابوطالب(ع)
 ۲. لغتشناسی شعر حضرت ابوطالب(ع)
 ۳. لغتشناسی خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
 ۴. سبکشناسی شعر حضرت ابوطالب(ع)
 ۵. مبانی متنی (تألیف) در شعر و ادب حضرت ابوطالب(ع)
 ۶. بررسی و نقد ترجمه های شعر و نثر حضرت ابوطالب(ع)
 ۸. تجزیه و ترکیب اشعار حضرت ابوطالب(ع)
 ۹. تجزیه و ترکیب خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
- * موضوعات ادبی
۱۰. تأثیر ادبی حضرت ابوطالب(ع) بر شعرا و شعر عربی
 ۱۱. فنون و اغراض شعر جناب حضرت ابوطالب(ع)
 ۱۲. بررسی وجوه بلاغی و ادبی شعر حضرت ابوطالب(ع)
 ۱۳. بررسی وجوه بلاغی و ادبی خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
 ۱۴. صور خیال (تصویر سازی) در شعر حضرت ابوطالب(ع)
 ۱۵. استنباط به شعر ابوطالب(ع) برای تفسیر و تبیین واژه های قرآنی

- * موضوعات محتوایی
۱۶. ایمان و عقیده در شعر حضرت ابوطالب(ع)
 ۱۷. ایمان و عقیده در خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
 ۱۸. رسول الله(ص) در شعر حضرت ابوطالب(ع)
 ۱۹. رسول الله(ص) در خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
- * حضرت ابوطالب(ع) در شعر و ادب
۲۰. حضرت ابوطالب(ع) در شعر و ادب فارسی
 ۲۱. حضرت ابوطالب(ع) در شعر و ادب عربی
 ۲۲. حضرت ابوطالب(ع) در شعر و ادب زبان های دیگر (اردو، ترکی، انگلیسی، فرانسوی، آلمانی و...)
 ۲۳. شعر و نثر حضرت ابوطالب(ع) از دیدگاه دیگران

د : مصنفات و مصنفین

- * موضوعات مآخذ شناسی
۱. کتابشناسی ابوطالب (پیشینه آثار پژوهشی درباره ابوطالب(ع))
 ۲. کتابشناسی توصیفی ابوطالب(ع)
 ۳. گونه شناسی آثار تألیف شده درباره ابوطالب(ع)
 ۴. نسخه شناسی دیوان حضرت ابوطالب(ع)
 ۵. تفسیر و ترجمه های دیوان حضرت ابوطالب(ع)
 ۶. روایت و رجال اشعار حضرت ابوطالب(ع)
 ۷. روایت و رجال خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
 ۸. بررسی و نقد نسخه های تصحیح و تحقیق شده اشعار حضرت ابوطالب(ع)
- * موضوعات نویسندگان
۹. شرح حال کسانی که درباره ابوطالب(ع) تألیف یا تصنیف نمودند
 ۱۰. وضعیت توثیق یا تصحیف قائلان به ایمان یا عدم ایمان ابوطالب(ع)

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام
همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص) در پایگاه استنادی علوم اسلامی جهان اسلام (ISC) نمایه شده است و مقالات پذیرفته شده در همایش دارای درجه علمی و امتیاز پژوهشی آن پایگاه خواهند بود.

الف : تاریخ و سیره

۱. نسب و خاندان حضرت ابوطالب (ع)
۲. ابوطالب (ع) پیش از بعثت
۳. سفرهای تجاری ابوطالب(ع)
۴. ابوطالب(ع) و سرپرستی پیامبر (ص)؛ علل و عوامل
۵. ابوطالب(ع) و حفاظت از پیامبر(ص):
- دوران کودکی
- عصر نبوت
۶. ابوطالب(ع) و ازدواج پیامبر(ص)
۷. نقد گزاره های تاریخی درباره ابوطالب(ع)
۸. ظالیان غیر علوی در تاریخ:
- عصر نبوی
- عصر علوی
- واقعه عاشورا
- عصر ائمه
- عصر عباسیان
۹. ابوطالب(ع) از دیدگاه دیگران:
- اهل بیت (پیامبر و ائمه علیهم السلام)
- شیعه
- اهل سنت
- مسیحیان
۱۰. نقش امویان و عباسیان در تخریب شخصیت ابوطالب(ع)
۱۱. نقش خاندان زبیر در تخریب چهره ابوطالب(ع)
۱۲. نقش دوستی ابوطالب در رخداد های تاریخ اسلام
۱۳. اسلام ابوطالب(ع)
۱۴. استنادات تاریخی به میراث ابوطالب(ع)
۱۵. تحلیل تاریخی اشعار ابوطالب(ع)
۱۶. سیره اجتماعی ابوطالب(ع)
۱۷. دور های زندگی ابوطالب(ع) برای جامعه امروز

ب : کلام و عقاید

۱. بررسی مبانی دلائل ایمان ابوطالب(ع)
۲. بررسی شبهات مغفیلین و پاسخ کامل و جامع آنها
۳. حمایت و دفاع ابوطالب(ع) از حضرت رسول اکرم(ص)
۴. بررسی سخنان ابوطالب(ع) در مناسبت های گوناگون در حمایت از اسلام و پیامبر(ص)
۵. سخنان و گواهی های بیغیر اکرم (ص) و امامان معصوم (علیهم السلام) در شان ابوطالب(ع)
۶. بررسی چگونگی و چرایی کتمان ایمان ابوطالب (ع) از سوی خود و دیگران
۷. بررسی روایات و احادیث در مورد تهمت کفر به ایشان از جهت سند و متن
۸. بررسی سخنان صحابه و تابعین درباره ایمان ابوطالب(ع)

تقویم همایش :

- ارسال چکیده مقالات: ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۸
- ارسال اصل مقالات: ۳۰ مهر ۱۳۹۸
- زمان برگزاری همایش: اسفند ۱۳۹۸

ارتباط با دبیرخانه همایش :

نشانی: قم ابتدای بلوار جمهوری اسلامی، مجمع جهانی اهل بیت(ع)، طبقه سوم
کدپستی: ۳۷۱۶۶۸۴۱۱
تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۳۱۴۱۷ - فکس: ۰۲۵-۳۲۱۳۱۳۵۰
سایت: www.abutalib-conf.ir
ایمیل: abutalib.conf@gmail.com

مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
AbulBayt World Assembly

المؤتمر الدولي لأبي طالب عليه السلام؛ حامي الرسول الأعظم

علمية

باز وراز مهر، سنه ۱۳۹۸

ج : الشعر والأدب

* الموضوعات الفوقية

1. الدراسة اللغوية لشعر وأدب أبي طالب(ع)
2. فقه اللغة في الشعر أبي طالب(ع)
3. فقه اللغة في خطب ووصايا أبي طالب(ع)
4. دراسة أسلوبية في أشعار أبي طالب(ع)
5. الناصب في أشعار أبي طالب وأدبه
6. دراسة وفقد ما ترجم إلى اللغات الأخرى من شعر وأدب أبي طالب(ع)
7. النجدة (المعنى الصرفي) والتركيب (الموقع النحوي) في كلمات وأشعار أبي طالب(ع)
8. النجدة (المعنى الصرفي) والتركيب (الموقع النحوي) في كلمات وخطب ووصايا أبي طالب(ع)

* الموضوعات الأدبية

10. التأثير الأدبي لأبي طالب(ع) على الشعر العربي والشعراء العرب
11. فنون وأغراض أشعار أبي طالب(ع)
12. دراسة الجوه البلاغية والأدبية لشعر أبي طالب(ع)
13. الخيال والصور الشعرية في شعر أبي طالب(ع)
14. الاستشهاد بشعر أبي طالب(ع) في تفسير وإيضاح المفردات في القرآن الكريم

* محتوى الشعر والأدب

16. الإيمان والاعتقاد في شعر أبي طالب(ع)
17. الإيمان والاعتقاد في خطب ووصايا أبي طالب(ع)
18. رسول الله(ص) في شعر أبي طالب(ع)
19. رسول الله(ص) في خطب ووصايا أبي طالب(ع)

د : المصنّفات والمصنّفون

* البيوجرافيا (معرفة الكتب والمصادر)

1. بيوجرافيا أبي طالب(ع) (تاريخ الدراسات حول أبي طالب(ع))
2. البيوجرافيا الوصفية في أبي طالب(ع) (معرفة المصادر)
3. تصنيف الآثار المصنّوة حول أبي طالب(ع)
4. دراسة الكتب المخطوطة في ديوان أبي طالب(ع)
5. الشروح والترجمات لديوان أبي طالب(ع)
6. رواية رجال أشعار أبي طالب(ع)
7. رواية رجال خطب ووصايا أبي طالب(ع)
8. دراسة وفقد نسخ المصححة والمحققة لأشعار أبي طالب(ع)

* الكتاب

9. سيرة من أتوا وصنّفوا حول أبي طالب(ع)
10. توثيق وتضعيف المقاتلين بإيمان أبي طالب(ع) أو التوقف عنه.

مركز الاستشهاد العلمي لعلوم الإمام علي عليه السلام

تتمة أرشفة المؤتمر الدولي لأبي طالب(ع)؛ حامي الرسول الأعظم(ص) من قبل مركز الاستشهاد المرجعي لعلوم العالم الإسلامي (ISC) وبمقام المركز باعتبار المقالات بدرجة علمية محكمة بعد قبولها في المؤتمر.

دعوة

الف : التاريخ والسيرة

1. نسب أبي طالب(ع) وعشيرته
2. أبو طالب(ع) قبل المبعث
3. الرحلات التجارية لأبي طالب(ع)
4. أبو طالب(ع) وقبالة الرسول(ص)، الأسباب والموامل
5. أبو طالب(ع) وعبادته لترسول(ص) - في الطفولة - فترة النبوة
6. أبو طالب(ع) وزواج الرسول(ع)
7. نقد الأخبار التاريخية حول أبي طالب(ع)
8. المعلقون غير العلويين في التاريخ: - عصر النبي - عصر العلويين - واقعة كربلاء - عصر الأمويين - عصر العباسيين
9. أبو طالب(ع) من وجهة نظر الآخرين: - النبي وآل بيته(ع) - الشبهة - أهل السنة - المستشرقون
10. دور الأمويين والعباسيين في تشويه شخصية أبي طالب(ع)
11. دور الأسرة الزيرية في تشويه شخصية أبي طالب(ع)
12. دور حجة أبي طالب(ع) في أحداث تاريخ الإسلام
13. إلهام أبي طالب(ع)
14. توثيق تراث أبي طالب(ع) تاريخيا
15. التحليل التاريخي لأشعار أبي طالب(ع)
16. السيرة الاجتماعية لأبي طالب(ع)
17. دروس حياة أبي طالب(ع) للمجتمع المعاصر

ب : الكلام والمقائد

1. دراسة أسس إيمان أبي طالب(ع)
2. دراسة شبه المخالفين وارتد الجامع والكامل عليهم
3. دعم أبي طالب(ع) للنبي الأكرم(ص)
4. دراسة خطابات أبي طالب(ع) في المناسبات المختلفة دعما للإسلام والنبي(ص)
5. أحاديث وشهادات النبي الأكرم(ص) والأئمة المعصومين(ع) في حق أبي طالب(ع)
6. دراسة أسباب ودلائل إخفاء إيمان أبي طالب(ع) من جانب الآخرين ومن جانبه
7. مناقشة الروايات والأحاديث التي توجه تهمة الكفر والشرك والوثنية إليه من حيث السند والنص
8. دراسة كلام الصحابة والمؤمنين حول إيمان أبي طالب(ع).

الفرصة المحددة لإرسال المشاركات:

1. إرسال ملخص المقال: أيار (مايو) 2019
2. إرسال أصل المقال: تشرين الأول (نوفمبر) 2019

إقامة المؤتمر: آذار (مارس) 2020

الاتصال بالأمانة العامة للمؤتمر:

- العلوي، قم، ابتداء شارع جمهوری اسلامی،
المجمع العالمي لأهل البيت(ع)، الطابق الثالث
الرقم البريدي: 3711181611
الهاتف: 081-25-3311317
رقم الفاكس: 081-25-3311315
الموقع: www.abutalib-conf.ir
البريد الإلكتروني: abutalib.conf@gmail.com

المجمع العالمي لأهل البيت عليهم السلام
AbulBayt World Assembly

International Conference on Hazrat Abu Talib (AS), the Sponsor of Holy Prophet Mohammad (SA)

Academic Call

A: TARIKH (History of Islam) and SEERA (Lifestyle of the Holy Prophet of Islam and the Ahlul-Bayt)

1. Genealogy of Abu Talib
2. Abu Talib before Islam
3. Abu Talib's business trips
4. Why Abu Talib sponsored Prophet Mohammad?
5. Abu Talib supporting the Holy Prophet:
 - Childhood of Prophet Mohammad
 - Prophet Mohammad after being appointed as the Messenger of God
6. Abu Talib and the marriage of the Holy Prophet
7. Review on historical propositions about Abu Talib
8. Non-Alawite Talebian:
 - Age of the Holy Prophet
 - Age of Imam Ali
 - Event of Ashura
 - The Umayyad era
 - The Abbasid age
9. Abu Talib (AS) from the perspective of others:
 - Ahlul-Bayt (the Holy Prophet and Infallible Imams of Shia)
 - Shia
 - Sunni
 - Orientalists
10. The role of Umayyads and Abbasids in destroying Abu Talib's personality
11. The role of Zubair family in destroying Abu Talib's reputation
12. Abu Talib's role in the events of Islamic history
13. Abu Talib's conversion to Islam
14. Historical Citations on the heritage of Abu Talib
15. Historical Analysis on Abu Talib's poems
16. Social Attitude of Abu Talib
17. Lessons from Abu Talib's life for today society

B: Theology and Ideology

1. Review on the basics that prove Abu Talib was a faithful Muslim
2. Survey on the doubts which were cast by those who say that Abu Talib was not Muslim and comprehensive answers to them
3. Abu Talib's support and defense for the Holy Prophet
4. Review on the words of Abu Talib in defending and supporting the Holy Prophet of Islam on various occasions
5. The words and testimonies of Prophet Mohammad and infallible Imams which elaborate the dignity and high position of Abu Talib
6. Survey on how and why Abu Talib's faith was concealed by himself and others
7. Review on the authentication of narrations and hadiths which accuse Hazrat Abu Talib of being infidel
8. Review on the words of the Sahaba (the Holy Prophet's companions) and Tabi'un (i.e. the followers or successors: the generation of Muslims who followed the Sahaba) about the faith of Abu Talib

The Islamic World Science Citation Center

International Conference on Hazrat Abu Talib (s.a.), the Sponsor of Holy Prophet Mohammad (s.a.) has been indexed in the Islamic World Science Citation Center (ISC); and academic degrees and research rankings shall be awarded to selected articles at the conference.

عن سيدنا ابي طالب (عليه السلام) انا وكافل النبي محمد في الجنة حتى انجاب رسول الله

Hazrat Abu Talib

(peace be upon him), Imam Ali's father and Prophet Muhammad's uncle, was a great sponsor of the Holy Prophet of Islam and his religion at the very early days of Islam. His life is full of honor, sacrifice and sincerity. In addition to being in charge of the Ka'bah, he was the protector of the poor and helper of the disadvantaged. However, his sacrifice and endurance for the sake of Islam and Prophet Mohammad is the brightest season in his life.

Nevertheless, due to the historic grudge of the enemies of the Ahlul-Bayt (AS), the dimensions of his personality have been covered under the ghost of slander, neglect, or obscenity.

Individual works that have been conducted over the centuries, too, have focused on the topics related to the faith of Abu Talib; but have left unheeded his ethical, social and literary traditions.

So far, there has not been a general and significant conference to collect and publish articles of elites and thinkers around the world.

Now, the Ahlul-Bayt World Assembly, as an international NGO that promotes the teachings of the Holy Qur'an and provides intellectual and cultural support for the followers of the Ahlul-Bayt (AS), intends to hold an international conference on "Hazrat Abu Talib (AS), the Sponsor of Holy Prophet Mohammad (SA)" in collaboration with some other institutions in Iran.

Therefore, we invite all scholars and researchers in the fields of Islamic history, seera (Lifestyle of the Holy Prophet of Islam and the Ahlul-Bayt), Islamic ideology, Kalaam (Islamic theology), Islamic bibliography, Arabic literature, etc. to write and send us academic papers on each of the four categories mentioned hereunder (or any other subject related to this event) to help eliminate the historical oppression on the great personality of Hazrat Abu Talib.

Ahlul-Bayt (A.S.) World Assembly
المجمع العالمي لأهل البيت عليهم السلام

for Papers

C: Poetry and Literature

- * **Linguistic Issues**
 1. Linguistic study of Hazrat Abu Talib's poems and literature
 2. Vocabulary of Abu Talib's poems
 3. Terminology of Abu Talib's sermons and wills
 4. Stylistics of the poetry of Hazrat Abu Talib
 5. Intertextuality in Abu Talib's poems and literature
 7. Reviewing and criticizing the translations of Abu Talib's poetry and prose
 8. Literary analysis and syntax of Hazrat Abu Talib's poems
 9. Literary analysis and syntax of Abu Talib's sermons and wills
- * **Literary Topics**
 10. The literary influence of Abu Talib on poets and Arabic poetry
 11. Techniques and objectives of Abu Talib's poems
 12. Survey on the eloquence and rhetorical aspects of Abu Talib's poems
 13. Investigating the eloquence and rhetorical aspects of Abu Talib's sermons and wills
 14. Imaginary features in the poem of Hazrat Abu Talib
 15. Making references to Abu Talib's poems for interpretation and explanation of Qur'anic words
- * **Topics on Contents**
 16. Faith and belief within Abu Talib's poems
 17. Faith and belief within Abu Talib's sermons and wills
 18. Prophet Muhammad (sa) in the poems of Hazrat Abu Talib
 19. Prophet Muhammad (sa) in Abu Talib's sermons and wills
- * **Hazrat Abu Talib (AS) in Poetry and Literature**
 20. Abu Talib in Persian poetry and literature
 21. Abu Talib in Arabic poetry and literature
 22. Abu Talib in the poetry and literature of other languages (Urdu, Turkish, English, French, German, etc.)
 23. Abu Talib's poetry and prose from the perspective of others

D: Writings and Writers

- * **Bibliographical Issues**
 1. History of Research Works on Abu Talib
 2. Descriptive Bibliography on Hazrat Abu Talib
 3. Typology of works written about Abu Talib
 4. Reviewing manuscripts of Abu Talib's Book of Poems
 5. Interpretations and translations of Abu Talib's Book of Poems
 6. Reviewing the authenticity of the narrators of Abu Talib's poems
 7. Reviewing the authenticity of the narrators of Abu Talib's sermons and wills
 8. Reviewing the revised versions of Abu Talib's poems
- * **Issues Pertaining to Writers**
 9. The biographies of those who have written books or composed works about Hazrat Abu Talib
 10. Survey on the authenticity or inauthenticity of those who believe in the faith or lack of faith of Hazrat Abu Talib, peace be upon him

DEADLINE:

Abstracts: May 2019

Full Articles: October 2019

Time of conference: March 2020

CONTACT US:

Address: The Ahlulbayt World Assembly (3rd floor), JomhuriEslami Blvd., Qom, I. R. IRAN

(Postcode: 3716686411)

Phone: (+98 25) 32131417

Fax: (+98 25) 32131350

URL: www.abutalib-conf.ir

Email: abutalib.conf@gmail.com

خور توجه، که آثار و مقالات نخبگان و اندیشمندان سراسر جهان را جمع آوری، تنظیم و منتشر نماید برگزار نگردیده است.

مجمع جهانی اهل بیت(ع) - به عنوان یک NGO بین المللی که ترویج معارف قرآن و عترت و حمایت فکری و فرهنگی از پیروان اهل بیت(ع) را بر عهده دارد - با همکاری نهادهای همسوس، «همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)، حامی پیامبر اعظم(ص)» را برگزار می کند.

بدینوسیله از کلیه پژوهشگران در زمینه های تاریخ، سیره، عقاید، کلام، رجال، کتابشناسی، ادبیات و... دعوت می گردد که با نگاشتن مقالات علمی در هر یک از موضوعات چهاربخش مذکور در این فراخوان (و یا هر موضوع دیگری که در راستای این همایش باشد) در رفع مظلومیت تاریخی شیخ الابطاح حضرت ابوطالب(ع) با برگزارکنندگان این کنفرانس بزرگ همکاری نمایند.

مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
Abulbayt (a.s) World Assembly

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام

همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)؛
حامی پیامبر اعظم(ص)

در پایگاه استنادی علوم اسلامی جهان اسلام (ISC) نمایه شده است و مقالات پذیرفته شده در همایش، دارای درجه علمی و امتیاز پژوهشی آن پایگاه خواهد بود.

تقویم همایش:

ارسال چکیده مقالات: ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۸
ارسال اصل مقالات: ۳۰ مهر ۱۳۹۸
زمان برگزاری همایش: اسفند ۱۳۹۸

ارتباط با دبیرخانه همایش:

نشانی: قم، ابتدای بلوار جمهوری اسلامی، مجمع جهانی اهل بیت(ع)، طبقه سوم
کدپستی: ۳۷۱۶۶۴۱۱
تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۳۱۴۱۷ - ۰۲۵-۳۲۱۳۱۳۵۰
سایت: www.abutalib-conf.ir
ایمیل: abutalib.conf@gmail.com

**همایش بین المللی
«حضرت ابوطالب(ع)؛
حامی پیامبر اعظم(ص)»
فراخوان علمی**

جناب ابوطالب عبد مناف بن عبدالمطلب(ع) عموی بزرگوار رسول اکرم(ص)، پدر امیرالمؤمنین علی(ع) و بزرگترین حامی پیامبر و دین اسلام در ابتدای بعثت بود.

تاریخ زندگی او سراسر افتخار، ایثار و اخلاص کم نظیر است. وی علاوه بر آنکه در حیات خود کلیددار کعبه، پناهگاه درمندان و یاور محرومان بود، اما فداکاری و استقامتش در راه رسالت نبوی، درخشان ترین فصل زندگی او به شمار می رود.

با این وجود، متأسفانه به دلیل کینه تاریخی دشمنان اهل بیت(ع)، ابعاد شخصیت آن حضرت در زیر غبار تهمت، غفلت یا نسیان پوشانده شده است. کارهای انفرادی نیز که در طول قرن ها درباره ایشان انجام شده، بیشتر به مباحث مربوط به ایمان ابوطالب(ع) پرداخته و از سجایای اخلاقی، مجاهدات اجتماعی و نرات ادبی ایشان غافل مانده است.

همچنین، تاکنون همایشی جهانی و در

۲۲. حضرت ابوطالب(ع) در شعر و ادب زبانهای دیگر (اردو، ترکی، انگلیسی، فرانسوی، آلمانی و...)
۲۳. شعر و نثر حضرت ابوطالب(ع) از دیدگاه دیگران

د: مصنفات و مصنفین

* **موضوعات مأخذ شناسی**

۱. کتابشناسی حضرت ابوطالب (پیشینه آثار پژوهشی درباره ابوطالب)
۲. کتابشناسی توصیفی ابوطالب(ع)
۳. گونه شناسی آثار تألیف شده درباره ابوطالب(ع)
۴. نسخه شناسی دیوان حضرت ابوطالب(ع)
۵. تفاسیر و ترجمه های دیوان حضرت ابوطالب(ع)
۶. روایت و رجال اشعار حضرت ابوطالب(ع)
۷. روایت و رجال خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
۸. بررسی و نقد نسخه های تصحیح و تحقیق شده اشعار حضرت ابوطالب(ع)

* **موضوعات نویسندگان**

۹. شرح حال کسانی که درباره ابوطالب(ع) تألیف یا تصنیف نموده اند
۱۰. وضعیت توثیق یا تضعیف قائلان به ایمان یا عدم ایمان ابوطالب(ع)

۵. بینا متنی (تناسف) در شعر و ادب حضرت ابوطالب(ع)
۷. بررسی و نقد ترجمه های شعر و نثر حضرت ابوطالب(ع)
۸. تجزیه و ترکیب اشعار حضرت ابوطالب(ع)
۹. تجزیه و ترکیب خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)

* **موضوعات ادبی**

۱۰. تأثیر ادبی حضرت ابوطالب(ع) بر شعرای عرب و شعر عربی
۱۱. فنون و اغراض شعر جناب حضرت ابوطالب(ع)
۱۲. بررسی وجوه بلاغی و ادبی شعر حضرت ابوطالب(ع)
۱۳. بررسی وجوه بلاغی و ادبی خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
۱۴. صور خیال (تصویر سازی) در شعر حضرت ابوطالب(ع)
۱۵. استشهاد به شعر ابوطالب(ع) برای تفسیر و تبیین واژه های قرآنی

* **موضوعات محتوایی**

۱۶. ایمان و عقیده در شعر حضرت ابوطالب(ع)
۱۷. ایمان و عقیده در خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
۱۸. رسول الله(ص) در شعر حضرت ابوطالب(ع)
۱۹. رسول الله(ص) در خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)

* **حضرت ابوطالب(ع) در شعر و ادب**

۲۰. حضرت ابوطالب(ع) در شعر و ادب فارسی
۲۱. حضرت ابوطالب(ع) در شعر و ادب عربی

۱۳. اسلام ابوطالب(ع)
۱۴. استنادات تاریخی به میراث ابوطالب(ع)
۱۵. تحلیل تاریخی اشعار ابوطالب(ع)
۱۶. سیره اجتماعی ابوطالب(ع)
۱۷. درس های زندگی ابوطالب(ع) برای جامعه امروز

ب: کلام و عقاید

۱. بررسی مبانی دلایل ایمان ابوطالب(ع)
۲. بررسی شبهات مخالفین و پاسخ کامل و جامع آنها
۳. حمایت و دفاع ابوطالب(ع) از رسول اکرم(ص)
۴. بررسی سخنان ابوطالب(ع) در مناسبت های گوناگون در حمایت از اسلام و پیامبر(ص)
۵. سخنان و گواهی های پیغمبر اکرم و امامان معصوم (علیهم السلام) در شان ابوطالب(ع)
۶. بررسی چگونگی و چرایی کتمان ایمان ابوطالب(ع) از سوی خود و دیگران
۷. بررسی روایات و احادیث در مورد اتهام کفر به حضرت ابوطالب(ع) از جهت سند و متن
۸. بررسی سخنان صحابه و تابعین درباره ایمان ابوطالب(ع)

ج: شعر و ادب

* **موضوعات زبانی**

۱. بررسی زبان شناختی شعر و ادب حضرت ابوطالب(ع)
۲. لغت شناسی شعر حضرت ابوطالب(ع)
۳. لغت شناسی خطب و وصایای حضرت ابوطالب(ع)
۴. سبک شناسی شعر حضرت ابوطالب(ع)

باسمه تعالی

الف: تاریخ و سیره

۱. نسب و خاندان حضرت ابوطالب(ع)
۲. ابوطالب(ع) پیش از بعثت
۳. سفرهای تجاری ابوطالب(ع)
۴. ابوطالب(ع) و سرپرستی پیامبر(ص)، علل و عوامل
۵. ابوطالب(ع) و حفاظت از پیامبر(ص):
- دوران کودکی
- عصر نبوت
۶. ابوطالب(ع) و ازدواج پیامبر(ص)
۷. نقد گزاره های تاریخی درباره ابوطالب(ع)
۸. طالبیان غیر علوی در تاریخ:
- عصر نبوی
- عصر علوی
- واقعه عاشورا
- عصر امویان
- عصر عباسیان
۹. ابوطالب(ع) از دیدگاه دیگران:
- اهل بیت (پیامبر و ائمه علیهم السلام)
- شیعه
- اهل سنت
- مستشرقان
۱۰. نقش امویان و عباسیان در تخریب شخصیت ابوطالب(ع)
۱۱. نقش خاندان زبیر در تخریب چهره ابوطالب(ع)
۱۲. نقش دوستی ابوطالب(ع) در رخداد های تاریخ اسلام

(و) شیوه نامه نگارش مقاله (فارسی)

نکاتی که نویسندگان محترم، در مقالات ارسالی خود لازم است رعایت کنند به شرح ذیل است:

- *مقاله ارسالی نباید در نشریه‌ای به چاپ رسیده یا برای چاپ به نشریه‌ای دیگر ارسال شده باشد.
- *تایپ در محیط Word (ترجیحاً نسخه ۲۰۰۳ با قلم لوتوس ۱۴) باشد.
- *متن چکیده با فونت لوتوس (۱۳) است.
- *مقالات به صورت یک ستونی تهیه شود.
- *برای قلم لاتین از Times New Roman استفاده شد که اندازه آن (به غیر از عنوان و چکیده) یک واحد کمتر از اندازه قلم فارسی (در هر موقعیت مورد استفاده)، خواهد بود.
- *فاصله سطرها در عنوان، چکیده و متن مقاله معمولی است.
- *حجم مقاله، نباید کمتر از ۱۵ صفحه و بیشتر از ۲۵ صفحه وزیری باشد.
- *چون شیوه نگارش فرهنگستان زبان و ادب فارسی ملاک و راهنمای دستور خط است، بهتر است نویسندگان محترم به منظور تسریع در کار این شیوه را اعمال فرمایند.
- *مقاله به این ترتیب تدوین شود:
 - الف. عنوان مقاله؛
 - ب. نام و نام خانوادگی نویسنده همراه با رتبه علمی (مربی، استادیار و ...) و سازمان وابسته؛
 - ج. چکیده (حداقل ۱۰۰ کلمه و حداکثر ۲۵۰ کلمه به زبان فارسی)؛
 - ه. کلید واژه‌ها (تا ۱۰ واژه)؛
 - د. مقدمه؛
 - و. محتوای اصلی مقاله؛
 - ز. نتیجه؛
 - ح. منابع.
- *ارجاعات در پائین هر صفحه یا پایان مقاله به صورت زیر آورده شود:
 - الف) نام کتاب / شماره جلد / شماره صفحه؛
 - ب) نام مقاله؛
- *برای تسریع در نگارش، در مواقع تکرار ارجاع، از کلمه «همان» استفاده می‌شود و شماره جلد و صفحه در صورت تغییر، آورده شود.
- *منابع به صورت زیر آورده شود:
 - الف) نام کتاب / نویسنده / ترجمه کننده / شماره مجله / ناشر / کشور نشر / شهر نشر / سال نشر؛
 - ب) نام مقاله / نام نویسنده / ترجمه کننده / نام مجله / شماره / تاریخ انتشار / سال؛
- *در منابع، که در پایان مقاله می‌آید، فقط منابع مورد استفاده در متن آورده شود و از نوشتن سایر منابع خودداری گردد.
- تصاویر، نمودارها و جداول در برگ‌های جداگانه رسم و مجزا شماره گذاری شود.
- *عناوین جدول‌ها به صورت روشن و گویا در بالای آنها ذکر شود. اگر جدول اقتباسی است، مأخذ در زیر آن ذکر شود.
- *نگارش شکل لاتین اسامی خاص و اصطلاحات و ترکیبات خارجی که در متن مقاله به فارسی نوشته می‌شود، در پاورقی ضروری است.
- *عبارت عربی و نیز اعلام و اسامی غیر معروف با ضبط نوشته شود.
- *متون انگلیسی یا عربی، از جمله آیات قرآن و احادیث همراه با ترجمه باشد. متن عربی و ترجمه آن به این صورت نشانه گذاری می‌شود: «متن عربی»؛ ترجمه متن.
- *در ترجمه آیات قرآن، نهج البلاغه، صحیفه سجادیه و کتب روایی دیگر، بهتر است در سرتاسر مقاله از یک ترجمه معتبر - با ذکر منبع- استفاده شود.
- *برای اعلام متوفی که در متن ذکر می‌شود، ذکر تاریخ وفات در داخل پرانتز مطلوب است.

* در مواردی که مطلبی عیناً از منبعی نقل شود و کمتر از چهار سط باشد، باید بین گیومه قرار گیرد، و بیشتر از چهار سطر در سطر جدید و در بند (پاراگراف) جداگانه‌ای با یک سانتی متر تورفتگی نسبت به متن و کادر کوچک‌تر از کادر متن نوشته شود. *در صورتی که نقل به مضمون شده باشد، نیازی به آوردن گیومه یا آوردن در کادر کوچک تر نیست. *در صورتی که مقاله ترجمه شده باشد، باید حاوی موضوعات بدیع و تجارب خاصی باشد که با نیازهای علمی متناسب است. *در مواردی که مقاله ترجمه است، متن اصلی ضمیمه شود و در هر صفحه ترجمه، علاوه بر شماره صفحه‌های ترجمه، شماره صفحه متن اصلی نیز قید شود.

یادآوری:

مسئولیت حقوقی مقالات از حیث مطالب ارائه شده به عهده نویسنده و یا نویسندگان است. الف: مقاله رسیده توسط چن نفر از صاحب نظران ارزیابی می‌شود و در صورت کسب امتیاز لازم و تصویب کمیته علمی، امکان چاپ می‌یابد.

ب: ملاک های ارزیابی، عبارتند از ابتکار و نوآوری، اتقان تحلیل‌ها و استدلال‌ها، بهره‌گیری از منابع معتبر، نظر و پیوستگی مطالب، روانی و رسایی مطالب.

*مقالات رسیده برگشته داده نمی‌شود و حق چاپ مقالات پذیرفته شده برای دبیرخانه همایش محفوظ است. *دبیرخانه همایش، تنها از مقالاتی استقبال می‌کند که در حوزه‌های فراخوان اعلام شده پیرامون حضرت ابوطالب علیه السلام باشد.

*دبیرخانه همایش، در ویرایش، حذف، تلخیص و انتخاب مطالب آزاد است.

ز) شیوه نامه نگارش مقاله (عربی)

الملاحظات التي يرجى من الكتاب الكرام الإلتزام بها في بحوثهم التي يرسلونها الى المؤتمر:

- ١- يجب أن لا يكون البحث المُشارك قد نُشر سابقاً، أو أُرسِل إلى جهة أخرى لغرض نشره.
١. يُطبع البحث ببرنامج Word (ويُفضل أن يكون البرنامج بنسخة ٢٠٠٣ وبخط لوتوس ١٤).
٢. يُطبع ملخّص البحث بخط لوتوس (١٣).
٣. يُطبع البحث على شكل عمود واحد.
٤. تُطبع النصوص اللاتينية بخط Times New Roman ، على أن يكون حجم الخط (في ما عدا العنوان وملخّص البحث)، بدرجة واحدة أقلّ من الخط الفارسي (في الحالات التي تتطلب الكتابة بخط لاتيني).
٥. تكون الفواصل بين الأسطر في العنوان، وملخّص البحث، ونصّ البحث بالحدّ المتعارف.
٦. لا يقلّ عدد صفحات البحث عن ١٥ صفحة ولا يزيد عن ٢٥ صفحة من القطع الوزيري.
٧. نظراً إلى أن قواعد الكتابة التي أقرّها المجمع الثقافي للغة والأدب الفارسي هي المعيار المعتمد، من المفضّل أن يُطبّق الكتاب الأكارم هذه القواعد بغية الإسراع في إنجاز العمل.
٨. تجري صياغة البحث وفقاً للسياق التالي:
٩. أ. عنوان البحث؛
١٠. ب. اسم الكاتب ولقبه مع ذكر درجته العلمية (معيد، استاذ مساعد، وما إلى ذلك) والجهة التي يعمل فيها؛
١١. ج. لا يقلّ ملخّص البحث عن ١٠٠ كلمة ولا يزيد عن ٢٥٠ كلمة باللغة الفارسية؛
١٢. هـ. لا يزيد عدد الكلمات المفتاحية عن عشر كلمات؛
١٣. د. المقدمة؛
١٤. و. المحتوى الأساسي للبحث؛
١٥. ز. النتيجة؛
١٦. ح. المصادر.
١٧. تُدرج الإحالات في أسفل كلّ صفحة أو في نهاية البحث على النحو التالي:
١٨. أ) عنوان الكتاب/ رقم المجلد/ رقم الصفحة؛
١٩. ب) عنوان البحث؛

٢٠. لغرض الإسراع في الكتابة، في حالة تكرار الإحالات، يُؤتى بكلمة «مصدر سابق»، مع ذكر رقم المجلد والصفحة، اذا كان هناك تغيير في أي منهما.
٢١. تُدون المصادر على النحو التالي:
٢٢. أ) عنوان الكتاب/ الكاتب/ المُترجم/ رقم المجلد/ دار الطباعة/ بلد الطباعة/ المدينة التي طبع فيها/ سنة الطباعة؛
٢٣. ب) عنوان البحث/ اسم الكاتب/ المُترجم/ عنوان المجلد / العدد / تاريخ النشر/ السنة؛
٢٤. تُدرج في نهاية البحث المصادر التي أُعتمدت نصوصها في البحث فقط، وينبغي اجتناب ذكر مصادر اخرى غيرها.
٢٥. عند نقل نصوص من مصادر اخرى، اذا كان النص لا يتجاوز الأربعة أسطر، يوضع بين فارزتين، واذا كان أكثر من أربعة أسطر، يُكتب في فقرة جديدة وبمسافة بادئة ذات نصف سانتيمتر ازاحة عن النص، وباطار أصغر من اطار النص. وفي حالات النقل بالمضمون، لا حاجة للفوارز ولا لإنشاء اطار أصغر.
٢٦. تنبيه:
٢٧. تقع المسؤولية الحاقية للبحوث من حيث المواضيع المطروحة فيها، على عاتق الكاتب أو الكُتاب.
٢٨. أ: يخضع البحث المرسل الى تقييم عدد من ذوي النظر، ومن الممكن أن يُطبع البحث فيما اذا نال الدرجة اللازمة، وحصل على اقرار اللجنة العلمية.
٢٩. ب: معايير التقييم عبارة عن الإبداع والتجديد، واتقان التحليلات والاستدلالات، واعتماد مصادر معتبرة، مع تناسب المواضيع وترابطها، وأن تتصف بالسلاسة وحسن التعبير والبلاغة.
٣٠. لا تُعاد البحوث المستلمة، ويبقى حق طباعة البحوث المقبولة محفوظاً للأمانة العامة للمؤتمر.
٣١. تستقبل الأمانة العامة للمؤتمر فقط تلك البحوث التي تتناول المجالات المُعلن عنها في منشور المؤتمر، وتدور حول شخصية أبي طالب عليه السلام.
٣٢. للأمانة العامة للمؤتمر الحرية في اجراء ما تراه ضرورياً من تنقيح وحذف وتلخيص واختيار للمواضيع.

۱- جایگاه و شخصیت حضرت ابوطالب (ع) از منظر حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (دام ظلّه)

پژوهش؛ تهیه و تنظیم؛ معاونت تحریریه خبر پایگاه اطلاع رسانی
دفتر حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی makarem.ir

جایگاه ابوطالب (علیه السلام) نزد پیامبر (صلی الله علیه وآله) / سخنی درباره ایمان ابوطالب (علیه السلام) // اشعار حضرت ابوطالب (علیه السلام)؛ گواهی بر ایمان کامل حامی بزرگ اسلام / برشی های تاریخی از حمایت های ابوطالب (علیه السلام) از پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) // اندوه پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) از فراق حضرت ابوطالب (علیه السلام)

بیست و ششم ماه رجب، روز وفات حضرت ابوطالب علیه السلام؛ [۱] مدافع بزرگ و با شخصیت اسلام است، [۲] لذا در حالی که اسلام در مسیر پیشرفت بود و رسول خدا صلی الله علیه وآله به کار خود ادامه می داد؛ دو حادثه به وجود آمد که فشار را بر محمد صلی الله علیه وآله زیاد کرد و آن وفات ابوطالب (علیه السلام) و خدیجه (سلام الله علیها) بود که سه سال پیش از هجرت اتفاق افتاد، [۳] گفته اند چنان عرصه بر پیامبر صلی الله علیه و آله تنگ شد که: «حتی ینثر بعضهم التراب علی راسه و حتی ان بعضهم یطرح رحم الشاة و هو یصلی ...؛ بعضی خاک بر سرش می ریختند، و بعضی زهدان گوسفند بر بدنش می افکندند در حالی که نماز می خواند». [۴]

۱. جایگاه ابوطالب (علیه السلام) نزد پیامبر (صلی الله علیه وآله)

در فرازی از تاریخ می خوانیم ابو طالب علاقه شدیدی به عقیل داشت و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله روزی خطاب به عقیل فرمود: «یا ابا یزید اینی أحبک حین؛ حبا لقرابتک منی و حبا لما کنت أعلم من حب عمی ایاک؛ ای عقیل! من تو را به دو جهت دوست دارم یکی از این جهت که خویشاوند نزدیک منی و دیگر اینکه عمویم ابو طالب تو را بسیار دوست می داشت». [۵]

۲. سخنی درباره ایمان ابوطالب (علیه السلام)

برخی معتقدند که ابوطالب (ع) مدتها قبل از اظهار اسلام، مسلمان شده بود و اسلام خود را به دلایلی پنهان می داشت. [۶] لیکن با کمال تأسف باید این حقیقت را فاش کرد که تمام کسانی که به نحوی از انحاء با علی علیه السلام ارتباطی داشته اند، مواجه با سیل مخرب تبلیغات مسموم بنی امیه شدند و آثار آن هنوز در بعضی کتابهای اهل سنت باقی است، لذا شخصیت هایی بزرگ هم چون ابوطالب (علیه السلام) پدر مهربان و بزرگوار علی علیه السلام و حامی بزرگ اسلام و حضرت پیغمبر صلی الله علیه وآله مورد هجوم این سیل تبلیغاتی شد، حال آنکه برای پی بردن به ایمان خالص ابوطالب حامی اسلام می توان به کتاب هایی همچون «ابوطالب مؤمن قریش» و اثر نفیس «الغدیر» [۷] مراجعه نموده و مدارک فراوان جالبی را که از طریق اهل سنت [۸] درباره ایمان ابوطالب نقل شده مطالعه نمود. [۹]

به راستی چرا گروهی این همه اصرار دارند انبوه شواهد تاریخی و آثاری که از ایمان ابوطالب عمو و حامی پیغمبر اکرم (صلی الله علیه وآله) انکار کنند و بگویند او کافر و مشرک از دنیا رفته؟! جز این که او پدر بزرگوار امیرمؤمنان علی (علیه السلام) بود. [۱۰] بی تردی اگر حمایت و پشتیبانی کامل ابوطالب پدر بزرگوارش از پیغمبر (ص) در مکه نبود طایفه قریش و گرگان درنده عرب، آیین اسلام را در نطفه خفه کرده بودند و امروز اثری از آن دیده نمی شد. [۱۱] اما مسلمانان حق شناس! پاداش عجیبی به «ابوطالب» در برابر آن همه جانفشانی دادند، و آن این بود که گفته اند ابوطالب هرگز ایمان نیاورد و کافر از دنیا رفت! [۱۲]، [۱۳]

۳. اشعار حضرت ابوطالب علیه السلام؛ گواهی بر ایمان کامل حامی بزرگ اسلام

در زمانه ای به سر می بریم که به زعم برخی افراد جاهل، ابوسفیان (با همه سوابق و لواحق در اسلام ستیزی!) مسلمان از دنیا رفته است ولی حامی اسلام ابوطالب کافر و غیر مسلمان! [۱۴] با اینکه کمترین اعتراف ابوطالب درباره اسلام این است:

ولقد علمت بأن دین محمد من خیر أديان البرية دینا!

یعنی: به طور قطع دانستم که آیین محمد صلی الله علیه وآله بهترین آیین های مردم دنیا است. [۱۵]

به راستی آیا ابوطالب آنچنان مرد ضعیف الاراده و کم فکری است که یقینا بداند آیین و دین پیغمبر اسلام (صلی الله علیه وآله) بهترین آیین هاست و در عین حال از آن پیروی نکند واز مردم بپرسد؟! نه، هرگز. مگر او سیدالبطحا و بزرگ مردم مکه نبود؟ [۱۶]

و یا اشعار ابوطالب (علیه السلام) در رثای پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) نیز مدعای ما را اثبات می کند: در کتابی که به نام دیوان ابوطالب در دست ما است اشعار زیادی در این زمینه دیده می شود مانند: [۱۷]

ارادوا قتل احمد ظالموهم
ولیس بقتلهم فیهم زعیم
«ستمگران آنها تصمیم قتل احمد را داشتند- ولی برای این کار رهبری نیافتند». [۱۸]

و ان کان احمد قد جائهم
بحق ولم یأثمهم بالكذب
«قطعا احمد آیین حقی برای آنها آورده- و هرگز دروغ نیاورد». [۱۹]، [۲۰]

در غیر دیوان ابوطالب نیز اشعار از ابوطالب نیز در این زمینه نقل شده مانند:

لقد اکرم الله النبی محمدا
فاکرم خلق الله فی الناس احمد
«خداوند پیامبر خود محمد را گرامی داشت- و لذا گرامی ترین خلق خدا در میان مردم احمد است». [۲۱]، [۲۲]

۴. برشی های تاریخی از حمایت های ابوطالب (علیه السلام) از پیامبر اکرم (ص)

«ابوطالب» پدر بزرگوار امیرمؤمنان علی (علیه السلام)، که نفوذ و اعتباری بسیار در میان مردم مکه داشت، و از تدبیر و هوش و ذکاوت فوق العاده ای برخوردار بود، او خود را سپری نیرومند در برابر پیامبر (صلی الله علیه وآله) کرده بود و یار و یاور و حامی مهربان پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) بود. [۲۳]

در تبیین این مدعا می توان به کلام امیرالمومنین حضرت علی (ع) استناد کرد که در نامه ای به معاویه فرمود: «و کافرنا یحامي عن الأصل»؛ به عقیده جمعی از مفسران نهج البلاغه اشاره به شخصیت هایی همچون عباس، ابوطالب، حمزه و امثال آنهاست که حتی قبل از آن که اسلام بیاورند، مدافع اسلام و پیغمبر اکرم به خاطر وفاداری به اصول عواطف خویشاوندی بودند. [۲۴]

در حدیثی از امام علی بن الحسین علیه السلام می خوانیم: «ابوطالب همواره با شمشیرش از پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله دفاع می کرد». [۲۵]

و یا ابن هشام در تاریخ خود معروف به سیره نبویه آورده است، در آغاز اسلام هنگامی که وقت نماز فرا می رسید پیامبر صلی الله علیه و آله برای ادای نماز به بعضی از دره های مکه می رفت و تنها علی بن ابی طالب به صورت پنهانی همراه او بود ... روزی پدرش ابوطالب گفت: فرزندم این چه دینی است که تو بر آن هستی؟ گفت: ای پدر! من به خدا و رسول خدا صلی الله علیه و آله و آنچه را از سوی او آورده ایمان آوردم، و با او نماز خواندم؛ ... ابوطالب گفت: آگاه باش که او تو را جز به خیر و نیکی فرا نخوانده است؛ هرگز از او جدا مشو! [۲۶]، [۲۷]

هم چنین عثمان بن مظعون که یکی از صحابه معروف پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله است می گوید: من در آغاز اسلام را به صورت ظاهری پذیرفته بودم نه با قلب و دل؛ دلیل آن هم این بود که پیامبر صلی الله علیه و آله کرارا به من پیشنهاد اسلام کرد و من هم از روی حیاء پذیرفتم. [۲۸]

این وضع همچنان ادامه یافت تا این که روزی پیامبر صلی الله علیه و آله آیه ای [۲۹] را تا به آخر برای من خواند، محتوای عالی آن بر دل من چنان اثر گذاشت که در همان ساعت، اسلام در اعماق جان من فرو نشست. به سراغ ابوطالب عموی پیامبر صلی الله علیه و آله رفتم، و جریان را به او خبر دادم. [۳۰]

گفت: «ای طایفه قریش! از محمد صلی الله علیه و آله پیروی کنید که هدایت خواهید شد؛ زیرا او شما را جز به فضایل اخلاقی دعوت نمی کند». [۳۱]

۵. اندوه پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) از فراق حضرت ابوطالب (ع)

در تاریخ در موضوع یتیمی پیامبر (صلی الله علیه و آله) آمده است؛ چون در آن هنگام که در شکم مادر بود، پدرش عبدالله را از دست داد و شش ساله بود که مادرش نیز از دنیا رفت و خداوند او را در آغوش جدش عبدالمطلب و در هشت سالگی که جدش از دنیا رفت، در دامان عمویش ابوطالب پناه داد که او را همچون جان شیرین در بر می گرفت و محافظت می کرد، [۳۲] آری ابوطالب که فرد بسیار با شخصیت و پرنفوذی در میان قریش و مکه بود، کفالت پیامبر صلی الله علیه و آله را برعهده گرفت [۳۳] و مراقبت و حفاظت ویژه ای از پیامبر اکرم (ص) نمود. [۳۴]

لیکن «بعد از وفات «ابوطالب» کار بر پیامبر صلی الله علیه و آله سخت شد به سوی «طائف» رفت شاید یارانی پیدا کند، اشراف

«طائف» شدیداً از در تکذیب درآمدند، و آنقدر از پشت سر، به پیامبر سنگ زدند که خون از پاهای مبارکش جاری شد، خسته و ناراحت به کنار باغی آمد، و در سایه درخت نخلی نشست، در حالی که خون از پاهای مبارکش می ریخت. [۳۵]

حتی در حدیث معروفی از ابن عباس می خوانیم که می گفت: هیچ آیه ای شدیدتر و مشکل تر از این آیه «فاستقم كما أمرت...» [۳۶] بر پیامبر صلی الله علیه وآله نازل نشد و از این رو هنگامی که اصحاب آن حضرت پرسیدند: ای رسول خدا! چرا به این زودی موهای شما سفید شده و آثار پیری نمایان گشته می فرمود: «شبتنی هود والواقعة؛ سوره «هود» و «واقعه» مرا پیر کرد». [۳۷] گفته اند: سوره «هود» بعد از وفات «ابوطالب» و «خدیجه» نازل شد که امواج غم و اندوه از هر سو قلب پاک پیامبر صلی الله علیه وآله را احاطه کرده بود. [۳۸]

سخن آخر

با نهایت تأسف این یار وفادار، و شخصیت بزرگ و انسان ایثارگر، در سال دهم بعثت به فاصله کمی چشم از جهان پوشید، و پیغمبر (صلی الله علیه وآله) را در مرگ خود عزادار ساختند، و رسول خدا (صلی الله علیه وآله) از این نظر تنها ماند. [۳۹]

شدت اندوه آن حضرت در سوگ ابوطالب (علیه السلام) و حضرت خدیجه (سلام الله علیها) که به حق هر کدام سهم قابل ملاحظه ای در پیشرفت اسلام داشتند از این جا روشن می شود که آن سال را «عام الحزن» یعنی «سال غم و اندوه» نام نهادند. [۴۰]

پی نوشت ها:

- [۱] بحارالانوار، ج ۴۸، ص ۸۰۱، حدیث ۱.
 - [۲] مدیریت و فرماندهی در اسلام؛ ص ۳۱.
 - [۳] کامل، ج ۱، ص ۵۰۷ / ابن هشام، جزء ۲، ص ۵۷ / طبری، ج ۲، ص ۸۰.
 - [۴] پیام قرآن؛ ج ۸؛ ص ۲۱.
 - [۵] پیام امام امیر المومنین علیه السلام؛ ج ۸؛ ص ۴۱۱.
 - [۶] پیام امام امیر المومنین علیه السلام؛ ج ۹؛ ص ۱۱۳.
 - [۷] الغدیر؛ ج ۷.
 - [۸] الاستیعاب، ج ۴، ص ۸۷؛ مروج الذهب، ج ۳، ص ۸۶.
 - [۹] آیین ما (اصل الشیعة)؛ ص ۷۶.
 - [۱۰] زهرا (ع) برترین بانوی جهان؛ ص ۵۷.
 - [۱۱] آیین ما (اصل الشیعة)؛ ص ۷۵.
 - [۱۲] ابن ابی الحدید گوید:
ولو لا ابوطالب وابنه
لما مثل الدین شخص فتاما
فذاك بمكة اوی و حامی
وذاك بیثرب جس الحماما
شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۱۴، ص ۸۴.
 - درباره ایمان ابوطالب: ر. ک: اوائل المقالات، ص ۱۳؛ روضة الواعظین، ص ۱۲۸؛ بحارالانوار، ج ۳۵، ص ۱۲۸؛ الغدیر، ج ۷، ص ۳۸۴؛ شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۴، ص ۱۶۵؛ مجمع البیان، ج ۲، ص ۲۸۷.
 - [۱۳] آیین ما (اصل الشیعة)؛ ص ۷۵.
 - [۱۴] همان؛ ص ۷۶.
 - [۱۵] همان.
 - [۱۶] همان.
 - [۱۷] پیام قرآن؛ ج ۸؛ ص ۴۲۷.
 - [۱۸] همان.
 - [۱۹] دیوان ابوطالب، صفحه ۲۵ و ۲۶.
 - [۲۰] پیام قرآن؛ ج ۸؛ ص ۴۲۷.
 - [۲۱] تاریخ ابن عساکر، جلد ۱، صفحه ۲۷۵.
 - [۲۲] پیام قرآن؛ ج ۸؛ ص ۴۲۷.
 - [۲۳] زهرا (ع) برترین بانوی جهان؛ ص ۳۰.
 - [۲۴] پیام امام امیر المومنین علیه السلام؛ ج ۹؛ ص ۱۱۳.
 - [۲۵] شان نزول آیات قرآن؛ ص ۵۱۱.
 - [۲۶] سیره ابن هشام، جلد ۱، صفحه ۲۶۳ (طبع دار احیاء التراث العربی).
 - [۲۷] پیام قرآن؛ ج ۹؛ ص ۳۳۱.
 - [۲۸] همان؛ ج ۸؛ ص ۹۵.
- «إن الله يأمر بالعدل والإحسان وإيتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء والمنکر والبغی یعظکم لعلکم تذكرون؛ خداوند به عدل و احسان فرمان می دهد و (همچنین) به بخشش به نزدیکان؛ و از فحشا و منکر و ستم نهی می کند؛ خداوند به شما اندرز می دهد، شاید متذکر شوید.»

- [۳۰] پیام قرآن؛ ج ۸؛ ص ۹۵.
 [۳۱] همان.
 [۳۲] پیام قرآن؛ ج ۸؛ ص ۵۸.
 [۳۳] سوگندهای پر بار قرآن؛ ص ۴۱۱.
 [۳۴] شان نزول آیات قرآن؛ ص ۵۰۳.
 [۳۵] همان؛ ص ۴۰۱.
 [۳۶] هود، آیه ۱۱۲.
 [۳۷] مجمع البیان ج ۵، ذیل تفسیر سوره هود؛ بحار الانوار، ج ۱۷، ص ۵۲؛ در المنثور، ج ۵ ص ۲۰۲.
 [۳۸] پیام امام امیر المومنین علیه السلام؛ ج ۱۳؛ ص ۱۶۵.
 [۳۹] زهرا (ع) برترین بانوی جهان؛ ص ۳۰.
 [۴۰] همان.

۲- دلائل ایمان حضرت ابوطالب (ع) از نگاه حضرت آیت الله العظمی سبحانی «دام ظلّه»

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه وآله الطاهرين

سخن درباره عموي بزرگوار پیامبر حضرت ابوطالب است. بعد از ۱۴ قرن از لابه لاي تاريخ وضع زندگي ایشان را استنباط مي کنيم . قضاوت درباره يك فرد بايد دور از مسائل عاطفي و يا سياسي باشد، و الا اگر عواطف يا مسائل سياسي را در استنباط خود مدخليت بدهيم قهراً به واقع نمي رسيم ؛ از اين رو مورخ بايد خود را از همه مسائل جانبي مجرد کرده و به واقع بنگرد تا واقع را دريافت کند و ما مي خواهيم خودمان را با اين ضابطه مجهز کرده و درباره اين مرد بزرگ سخن بگوئيم. اگر رشته زندگي ابوطالب را با پيغمبر اکرم از دوران کودكي آن حضرت تا آخرين لحظه اي که ابوطالب جان سپرد، ملاحظه کنيم خواهيم ديد که اين مرد شيفته رسول خدا است. دوراني که در مکه قحط سالي آمده بود و خشک سالي عجيبي بر مردم مکه حاکم شده بود چون ابوطالب از بيت بني هاشم بود قریش نزد ابوطالب آمدند و از او خواستند که براي آنها از خداوند باران بطلبد. مورخين مي گویند ابوطالب کنار کعبه آمد در حالي که رسول گرامي را که کودکی بيش نبود، را روي دست گرفته بود، آن کودک را به ديوار کعبه چسبانيد و فرمود: خدايا به حرمت اين کودک براي ما باران بباران! بدون اينکه متوجه بتها بشود يا از بتها چيزي بخواهد مستقيماً از خداوند منان طلب باران مي کند.

تاريخ مي گوید: هرگز در آسمان مکه اثری از ابر نبود اما بعد از دعاي ابوطالب به برکت اين کودک کم کم ابرها از گوشه و کنار جمع شدند و همه مردم غرق در بهت شدند . و آن شعري را که بعدها حضرت ابوطالب سروده است اشاره به اين حادثه است:

وأبيض يستسقي الغمام بوجهه
 ثمال اليتامي عصمة للأرامل

[کودکی که چهره نوراني و روشني دارد ما به وسيله اين کودک از خدا باران طلبيديم و اين فردي است که پناهگاه يتيمان و پناهگاه درماندگان است].

و در تاريخ آمده است : دخت گرامي پيغمبر حضرت فاطمه زهرا در آخرين لحظه هاي عمر پیامبر در کنار بستر آن حضرت اين شعر را زمزمه کرد .

واقعه اي ديگر: رسول گرامي دوازده ساله است و ابوطالب در حقيقت پرستار و به تمام معنا حامي اين کودک دوازده ساله است - که در عربي به آن «غلام» مي گویند - . ابوطالب بايد برود شام و او در مکه بماند، هنگامي که ابوطالب سوار شتر شد که با کاروان قریش به شام برود اين نوجوان در مقابل ناقه ابوطالب ايستاد و گفت عمو جان من نيز همراه تو مي آيم ، اشک در چشمان ابوطالب حلقه زد و برادرزاده اش را همراه خودش برد . اين علاقه علاقه خویشاوندی نيست ، انسان به فرزند

خودش چنین علاقه ای ندارد . این علاقه ، علاقه معنوی و ایمانی است و آینده درخشان این کودک را دیده است. حتی خودش در اشعاری اشاره می کند که هرگز مقام این کودک پیش من مقام اولاد نیست بلکه بالاتر از اولاد است:

إِنَّ ابْنَ أَمْنَةَ النَّبِيِّ مُحَمَّدًا عِنْدِي يَفُوقُ مَنَازِلَ الْأَوْلَادِ

بعدها که رسول گرامی ﷺ اعلام رسالت و نبوت کرد، از هر طرف بر پیغمبر اکرم هجوم وارد شد، تنها کسی که ده سال تمام از رسول گرامی دفاع کرد ابوطالب ﷺ است، و به خاطر همین دفاع سختی هایی راتحمل کرد.

ابوطالب ﷺ رئیس مکه است ، رئیس بطحاء است ؛ یعنی چهار قبیله ای که در مکه بودند همه زیر نظر او بودند ولی کار به جایی رسید که به خاطر برادرزاده اش سه سال در حصار بماند . من نمی توانم بگویم که مسائل جامعه شناسی و روانشناسی این مقدار فداکاری را تفسیر می کند. و این مقدار حمایت ، به خاطر تعصب برادرزادگی بوده است ؛ زیرا او برادرزاده های زیادی داشته ، چه طور شد که فقط نسبت به این برادرزاده ، این همه علاقه ، و این همه فداکاری داشته است. آیا ریشه این فداکاری فقط همین رابطه خویشاوندی است ؟ آیا رئیس مکه به خاطر این خویشاوندی مقام خود را از دست می دهد و در حصار مکه می ماند . قَلِيلٌ مِنَ الْإِنصَافِ ، قَلِيلٌ مِنَ الْعَقْلِ كَمِي تَفَكَّرْ كَنِيْمَ تَا دَر قَضَاوَتْمَانَ اشْتَبَاه نَكْنِيْمَ.

۱- دلائل ایمان ابوطالب ﷺ

اگر يك دهم دلایلی که بر ایمان ابوطالب ﷺ وجود دارد برای فرد دیگری از صحابه پیغمبر و از پدران صحابه پیغمبر ﷺ وجود داشت او را مؤمن ترین فرد می دانستند . اما اگر با این همه دلایل روشن باز در ایمان ابوطالب ﷺ شك کنیم ، قطعاً نوعی تعصب است:

رسول گرامی ﷺ يك شب یا يك روز دیرتر آمد ابوطالب ﷺ خیلی نگران شد چون قبلاً یکی از قریش گفته بود که باید به زندگی این مرد خاتمه داد . ترسید نکند که این تأخیر مربوط به تهدید آن فرد باشد ، بنی هاشم را بسیج کرد که همگی سلاح را زیر عباي خود پنهان کنند و به سراغ قریش بروند اتفاقاً در همین حالت زید بن حارثه آمد و خبر داد که پیغمبر ﷺ در نقطه خاصی مشغول تبلیغ است و از این رو تأخیر کرده است. آیا پیوند خویشاوندی سبب می شود يك انسان تا این حد زندگی خانواده خود را به خطر بیندازد به خاطر اینکه فرزند برادرش تأخیر کرده و چون نگران شده بنی هاشم را مجهز کند که بروید در کنار هر يك از قریش بنشینید هنگامی که اشاره کردم به زندگی آنها پایان دهید. اینها را نمی شود با تعصب، با پیوند خانوادگی تفسیر کرد این جز يك ایمان راسخ به برادرزاده و اعتقاد به نبوت او چیز دیگری نیست.

۲- سخنان اهل بیت ﷺ درباره حضرت ابوطالب ﷺ

روزي در یکی از نقاط دور که بودم درباره وفات پیغمبر اکرم ﷺ سخن به میان آمد. او می گفت پیغمبر ﷺ دوازدهم وفات کرده، من گفتم بیست و هشتم . گفت دلیل شما چیست ؟ گفتم دلیلش روشن است، اگر بنا باشد بفهمند جد شما چه روزی فوت کرده از من سؤال می کنند یا از شما ؟ گفت از من. گفتم: حال پیغمبر اکرم فوت کرده اگر بخواهیم روز فوت او را به دست آوریم باید سراغ فرزندان برویم و فرزندان می گویند جد ما پیغمبر اکرم ﷺ روز بیست و هشتم فوت کرده است . حال همین مطلب در باره ابوطالب ﷺ نیز جاری است ؛ ما می خواهیم درباره ابوطالب قضاوت کنیم که آیا مؤمن بوده یا نه؟ منهای دلایلی که عرض شد ، سراغ چه کسی باید رفت؟ سراغ دورها و دورافتادگان یا کسانی که وابسته به ابوطالب هستند؟ ما هنگامی که سراغ بستگان حضرت ابوطالب ﷺ می رویم همه می گویند جد ما ، بزرگ خانواده ما ، مؤمن بوده است.

برای قضاوت درباره يك شخص دو راه وجود دارد :

راه نخست - مراجعه به اقوام و بستگان اوست: که گفتیم همه اهل بیت (ع) امام سجاد، امام باقر، امام صادق و . . . می گویند جدّ بزرگوار ما مؤمن قریش بوده و همانگونه که مؤمن آل فرعون ایمانش باطنی بود نه ظاهری تا بتواند از موسی دفاع کند و لذا همه غرق شدند به جز مؤمن آل فرعون ، حضرت ابوطالب مؤمن آل قریش بود ، و برای اینکه بتواند از پیغمبر اکرم دفاع کند ، تظاهر به ایمان نمی کرد تا بتواند دفاع کند . شما دو نوع دوست دارید : یکی دوستی که آشکارا سینه چاک می کند ؛ او همه جا نمی تواند از شما دفاع کند . دیگری دوستی که در باطن دوست است ولی در ظاهر تظاهر به دوستی نمی کند؛ او بهتر می تواند از شما دفاع کند . حال اگر جناب ابوطالب روز اول می گفت اَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، همان روز اول او نیز گرفتار بلاها می شد در حالی که باید در موضع قدرت بماند تا بتواند از حجت خدا دفاع کند ؛ و لذا آن مرد [عالم] قطیفی کتابی نوشته بنام «ابوطالب مؤمن قریش».

راه دوم - مراجعه به آثار ادبی آن شخص است؛ آثار فکری شما فرزندان شمایند . فرزندان شما دو نوعند: یکی فرزند مادّی که همین فرزندان شما هستند ، و دیگری فرزندان فکری و فرهنگی که عقاید و افکار شماست . کتابی را که جنابعالی می نویسید زایدۀ فکر شما و فرزند فکر شماست و لذا انسان به کتاب خودش علاقه مند است، و گاهی علاقه انسان به افکارش بیش از علاقه اش به فرزندانش است . فرهنگ ، کتاب و انشایی که انسان پس از خویش به جا می گذارد آیینۀ تمام نمایی عقایدش می باشد . هنگامی که ما دیوان ابوطالب را مطالعه می کنیم - نه تنها دیوان او بلکه سیرۀ ابن هشام که خیلی علاقه مند به اهل بیت هم نیست و سیرۀ ابن اسحاق (شاگرد امام باقرؑ) را خلاصه کرده ولی در عین حال قصاید ابوطالب را آورده اند و دیگران نیز یادآور شده اند - و به برخی از اشعارش مراجعه می کنیم می بینیم که چگونه اشعار و آثار ادبی او شخصیتش را معرفی می کند:

ليعلم خيار الناس أنّ محمداً نبياً كموسي و مسيح بن مريم

[افراد برجسته و باهوش بدانند که محمد پیغمبري است مانند موسي و عيسي بن مريم] .

أتي بهدي مثل ما أتيا به
وكلّ بأمر الله يهدي ويعصم
وإنكم تتلونه في كتابكم
بصدق حديث لا حديث المرجم

آیا اگر کسی بخواهد بگوید من مؤمن هستم رساتر از این شعر سخنی وجود دارد ؟

اگر یکی از این ابیات درباره پدر یکی از صحابه بود و درباره ایمان او اختلاف وجود داشت فطبلوه و ضمروه [طبل می زدند و رقص و پایکوبی می کردند] .

حضرت ابوطالب لامیه ای دارد که از نظر ادب عربی ، از معلقات سبع برتر است . معلقات سبع هفت قصیده جاهلی است که عرب به آنها افتخار می کرد و از برترین آثار ادبی تاریخ است ، و اگر لامیه جناب ابوطالب را در کنار آن قصاید هفت گانه قرار دهند به خوبی جایگاه ادبی آن حضرت روشن می شود .

در قصیده بائیه ای نیز می فرماید :

الم تعلموا أنا وجدنا محمداً نبياً كموسي خُطِّ في أول الكتب

چرا می گوید موسی؟ چون جزیره العرب یهودی زیاد دارد. از مگه که به طرف خیبر بیرون می آمدند خیبر مرکز یهودی ها بود، مدینه نیز مرکز یهودی ها بود و مسیحیت فقط در نجران بود و لذا حضرت ابوطالب جناب موسی را اسم می برد و می فرماید: بروید تورات را نگاه کنید.

و در قصیده نونیه خود می فرماید:

وَاللّٰهُ لَمْ يَصِلْوَا إِلَيْكَ بِجَمْعٍ
حَتَّى أَوْسَدَ فِي التَّرَابِ دَفِينًا

[به خدا سوگند دشمنانت به تو دست پیدا نمی کنند تا روزی که من زیر خاک روم].

نتیجه: وقتی که افعال، آثار و سخنان حضرت ابوطالب را می بینیم هر سه می گویند که او مؤمن بوده است و آیا برتر و بالاتر از این هم راهی هست. اگر ما به این مطلب ایمان نیاوریم فبأی حدیث بعده یؤمنون. آری ابوطالب یک گناهی دارد که تمام این مشکلات برای این گناهش هست و آن گناه این است که او پدر علی است. چون دشمنان علی نمی توانند به علی لطمه بزنند زیرا همه قبول دارند که او اول من آمن بالله است، همه قبول دارند که در غار حراء در کنار پیغمبر اکرم بود، همه قبول دارند که اکثر جهاداً و اکثر علماً است، از این رو به او نمی توانند جسارت کنند، و برای اینکه سم و خشم خودشان را بریزند ناچار شدند به سراغ پدرش بروند. و اگر ابوطالب این گناه را نداشت برترین و بالاترین مؤمنان بود.

امیدوارم این شاء الله شما عزیزان در ۲۶ رجب که وفات آن بزرگوار است یاد او را زنده نگه دارید و این مدارک را منتشر کنید و از دیگران هم سخنانی بگیرید و منتشر کنید. و بدانید این حرکت سبب وحدت می شود. برخی فکر می کنند که اگر ما بر ایمان ابوطالب اصرار کنیم وحدت را از بین می بریم، در حالی که به وحدت کمک می کنیم؛ زیرا وقتی مخالف فهمید که اشتباه کرده و حقیقت، ایمان ابوطالب است افکار ما یکی می شود. و در واقع بحث پیرامون حقایق به وحدت اسلامی کمک می کند. به یاد دارم که جناب آقای قرضای در نماز جمعه درباره ابوطالب سخن غیر صحیحی، گفته بود نامه ای نوشتم که: اولاً - شما درباره ابوطالب مطالعه کنید و در آثار، ادبیات و خدماتش دقت کنید. و ثانیاً - آیا دیگر مطلبی نبود که شما بعد از چهارده قرن این مطلب را احیاء کنید. مردی که فداکاری او برای همه مسلم است و فقط در توجیه آن اختلاف است. آنها می گویند جنبه خویشاوندی بوده، ولی ما می گوئیم خیر بلکه جنبه ایمانی بوده است.

۳- نظر خواهی درباره حضرت ابوطالب (علیه السلام) در نشریه «سفینه»

الف- بخش اول: مظلومیت حضرت ابوطالب (ع)

ابوطالب عموی رسول خدا و پدر علی (ع) از قبل از بعثت پیامبر (ص) همچون پدرش عبدالمطلب موحد بود و به الله اعتقاد و معرفت داشت؛ لکن به سبب وجود دشمنان خودی در خانواده قریش، اظهار نمی کرد تا بهتر بتواند از رسول خدا (ص) حمایت و پشتیبانی نماید.

چکیده:

در این گفتار، نظرات آقایان سید محمدمهدی موسوی خراسان، محمدباقر انصاری، احمد بهشتی، حسین درگاهی، حسین علی زاده و خانم نهلا غروی نائینی در پاسخ به پنج سؤال در مورد جناب ابوطالب بن عبدالمطلب را می خوانیم. بر این اساس، اینان به پرسش هایی در مورد جناب ابوطالب، از جنبه جایگاه در آیات و روایات، علت مخالفت ها با ایشان، منابع مفید و پیشنهادهایی برای پژوهش و ترویج نام و یاد ایشان پاسخ گفته اند.

کلیدواژه ها: انصاری، محمدباقر، بهشتی، احمد، خراسان، سید محمدمهدی، درگاهی، حسین، علی زاده، حسین، غروی نائینی، نهلا، ابوطالب بن عبدالمطلب.

فصلنامه سفینه، برای بهره‌گیری از دیدگاه‌های مختلف در مورد حضرت ابوطالب (ع) و بایسته‌های پژوهشی و ترویجی در مورد حضرتش، پرسش‌هایی به محضر چند تن از صاحب‌نظران حوزه و دانشگاه فرستاد.

متن پرسش‌ها چنین است:

۱- جایگاه حضرت ابوطالب در تاریخ اسلام را تبیین فرمایید؟

۲- مقام حضرت ابوطالب بر اساس آیات و روایات چگونه است؟

۳- بهترین منبعی که در مورد حضرتش می‌شناسید (کتاب یا رساله یا بخشی از کتاب) معرفی فرمایید.

۴- در مورد مخالفت‌ها با آن حضرت و نسبت‌هایی که به آن بزرگوار داده‌اند، چه می‌توان گفت؟

۵- چه مواردی را برای پژوهش در مورد حضرت ابوطالب شایسته می‌دانید؟

۶- چه مواردی را برای ترویج فرهنگ‌آشنایی با مقامات آن بزرگوار، مناسب می‌دانید؟

برخی از اساتید بزرگوار، به فراخوان سفینه جواب مثبت دادند و پاسخنامه‌هایی ارسال داشتند. تا زمان آماده‌سازی این شماره، هفت پاسخ‌نامه به دست ما رسید. پاسخنامه حجت الاسلام والمسلمین شیخ مرتضی فرج‌پور از آن روی که مفصل و در حد یک مقاله مستقل بود، جداگانه درج شد. در میان پاسخنامه‌های دیگر به جز پاسخنامه مختصر ولی پر بار آیت الله سید محمد مهدی خراسان عالم محقق نجفی که در سن کهولت نوشته‌اند، بقیه پاسخ‌ها را اینک به ترتیب حروف الفبای نام پاسخ‌دهندگان می‌آوریم.

لازم به تذکر است که سبک نگارش و استناد در هر نوشته به شیوه‌ای است که نویسندگان گرامی آورده‌اند و سفینه در آنها اعمال ویرایش نکرده است. این نکته نیز گفتنی است که برخی از پاسخ‌نامه‌ها فقط پاسخ به یک یا چند پرسش است و بعضی از پاسخ‌نامه‌ها به ترتیب پرسش‌های مطرح شده نیست، بلکه به مشابه یادداشتی است که در مورد حضرت ابوطالب (ع) نوشته‌اند.

کمترین فایده این گفتار، فرصتی برای ارائه دیدگاه‌های مختلف و مقایسه آنها است و توفیق از خدا است.

پاسخ حضرت آیت الله سید محمد مهدی خراسان

بسم الله الرحمن الرحيم

الی الذوات المحترمه فی مجلة (سفینه) دام فخرهم وزاد أجرهم وعلا ذکرهم

السلام علیکم جمیعاً ورحمة الله وبرکاته

و بعد: وصلتني رسالتکم تسألون فیها عما ینبغی بحثه حول شیخ البطحاء سیدنا (ابی طالب)؛ استعداداً لإخراج بعض أعداد المجلة، و فی نظری القاصر و رأی الفاتر؛ مع بالغ تقدیری و وافر دعائی و خالص تحیاتی إصدار موسوعة کامله باسم (ابی طالب) تضم جمیع ما کتب عنه من کتب و رسائل و مقالات من الفریقین، فهذا أغنی و اقلی و أهدا مادياً ومعنوياً، وأبقى ذکراً، وأوفی جزاءً وفخراً وأجرأً. و دتمم بکل خیر.

۱. حضرت ابوطالب را باید از پیشگامان دفاع از اسلام و اولین مدافعان پیامبر به حساب آورد. در روزهای بنیان گذاری اسلام با حداکثر استفاده از موقعیت اجتماعی خود، آن را در راه حفظ جان پیامبر و در راه تبلیغ دین آن حضرت به کار گرفت، به گونه ای که اگر او را از حامیان پیامبر حذف کنیم، دشمنان به راحتی می توانستند پیامبر را نابود کنند یا وادار به سکوت نمایند. مهمترین جهت در این حمایت، حسن سیاست حضرت ابوطالب و پشت پرده انجام دادن و کتمان اقداماتش بود که در روایات هم به این تصریح شده است. او در قالب عمویی که از فرزند یتیم برادرش حمایت می کند وارد میدان شد و به این بهانه با حمایت ظاهری، از این نگاه در واقع زمینه را برای آزادی عمل پیامبر در تبلیغ اسلام باز می کرد.

۲. در یک نگاه آن حضرت آخرین وصی انبیاء گذشته بوده است. و در واقع آنچه انجام می داده، بعد وحیانی و دستورات مستقیم الهی را پشتوانه خویش داشته است. از سوی دیگر در حدیث معراج آمده که پیامبر آن حضرت را کنار عرش همراه حضرت عبدالمطلب و عبدالله دیده است. در جلوه ای دیگر مظهر تقیه و کتمان عقیده در بین آن مردم جاهلی و پیشبرد اهداف دین الهی در دشوارترین شرایط فرهنگی جاهلیت، مقام دلسوزانه او را نشان می دهد. شخصیت مقبول او در نصب و آبروی اجتماعی نگاه دیگری است که حتما مردم جاهلی قادر به انکار آن نبودند.

۳. این جانب کتاب های خطی و چاپی بسیاری درباره آن حضرت دیده ام و حتی نام بسیاری از آنها را ثبت کرده ام. اما به این نتیجه رسیده ام که اگر کتاب های تحلیلی جدید التالیف را پاسخ این سوال ندانیم، بحار الانوار جامع ترین کتابی است که مطالب همه جانبه در ابواب مختلف درباره حضرت ابوطالب دارد که باید با جستجوی کامپیوتری نام حضرت در این کتاب صدوده جلدی سراغ آنها رفت و آنها را جمع آوری کرد تا مجموعه نابی برای تحقیق درباره آن حضرت باشد.

۴. دو جهت اساسی در اشاعه این مخالفت ها و نسبت های ناروا وجود دارد.

الف) منافقین از اصحاب پیامبر، پس از گذشت دوران سخت قبل از هجرت و مشاهده روزهای غلبه ظاهری پیامبر تازه متوجه حسن سیاست ها و عوامل منجر به پیروزی پیامبر و پیشرفت آن حضرت شدند و به خوبی دریافتند که از موثرترین عوامل در پیشبرد اهداف پیامبر، وجود مبارک حضرت ابوطالب بوده است. در باز خورد با این حقیقتی که خیلی دیر متوجه آن شدند، شروع به برخورد منفی با شخصیت حضرت نمودند تا به گونه ای تلافی آن روزها را کرده باشند. این مسئله در عوامل سقیفه و دار و دسته معاویه که همه از منافقین بودند، بسیار محسوس و قابل درک است.

ب) مسئله دشمنی با امیرالمؤمنین(ع) به طور خاص باعث شد که به همه جوانب مربوط به حضرت تعرض نمایند، از جمله پدر حضرت که هر اهانتی به ایشان نوعی جسارت به امیرالمؤمنین است. از آغاز ماجرای سقیفه گرفته تا دوران معاویه که کار به لعن و سب حضرت رسید. این روند ادامه داشت و روز به روز اوج می گرفت که به همین تناسب جسارت به حضرت ابوطالب(ع) هم رواج می یافت.

۵. از آنجا که تألیفات بسیار ارزشمندی درباره حضرت ابوطالب نوشته شده و اکثر این تألیفات به صورت همه جانبه به احوال حضرت پرداخته است، اکنون هنگام تألیفات تخصصی درباره حضرت است. یعنی چند جلد کتاب که هر کدام به طور خاص، یکی از ابعاد وجودی حضرت را مورد تحقیق قرار دهد و به موضوع دیگری نپردازد.

مثلاً:

الف) زوایای حمایتی حضرت از پیامبر

ب) بررسی سیاست های اختلافی حضرت در تبلیغ دین

ج) ابعاد شخصیت اجتماعی حضرت

د) نگاه های پیامبر به حضرت ابوطالب

۶- الف) ساخت پیام کوتاه شامل معارف مربوط به حضرت که تا پانصد پیام، قابلیت دارد.

ب) ساخت کلیپ هایی از سخنرانان که در حد سه الی پنج دقیقه زاویه هایی از زندگی حضرت را بگویند.

ج) ساخت کلیپ هایی شامل: اشعار مداحان در مدح حضرت ابوطالب و شخصیت ایشان.

د) وارد کردن بخشی مربوط به حضرت در کتابهای درسی و یا لااقل کتاب های جنبی مدارس.

ه) نشر کتاب های داستانی محض درباره حضرت که به طور غیر مستقیم نشانگر عظمت حضرت باشد.

۱. ابوطالب شخصیتی برجسته و ممتاز و بی همتاست. اوست که بعد از عبدالمطلب، متکفل امور زندگی یتیم برادر شد، و با توجه به اطلاعاتی که از آینده وی داشت، در حفظ او از خطرات و از کید یهودیان تلاش کرد. بعد از بعثت نیز تا سال دهم که در قید حیات بود، با تمام نیرو در یاری او کوشید و از هیچگونه فداکاری دریغ نورزید. لازم است خدماتی که وی به شخص پیامبر اکرم(ص) و اسلام کرده، در دو بخش: قبل از بعثت و بعد از بعثت تا سال دهم مورد تحقیق و پژوهش واقع شود تا جایگاهش در تاریخ اسلام روشن گردد.

۲. روایات درباره ایمان ابوطالب بسیار است. امام رضا(ع) به مخاطب خویش که سؤال از ایمان وی کرده بود، نوشت: إن شککت فی ایمان ابی طالب کان مصیرک الی النار (سفینة البحار ۸۸/۲: طلب) مخالفین می گویند: آیه: انک لا تهدی من احببت ... درباره اوست، ولی آیه درباره حرث بن نعمان بن عبد مناف است که پیامبر(ص) دوست می داشت ایمان بیاورد. (همان)

۳. کتاب ایمان ابی طالب از شمس الدین ابو علی فخر بن معد الموصوی که مجلسی او را از اعظام محدثان شمرده است.

۴. باید بررسی شود که مخالفت ها از چه زمانی شروع شده، چرا که قطعاً مخالفت ها جنبه سیاسی داشته و بنی امیه می خواسته اند شخصیت امیرالمؤمنین را با نسبت کفر به ابوطالب زیر سؤال ببرند، همانگونه که در خطبه ها می گفتند: اللهم ان اباتراب قد الحد فی دینک فالعنه لعنا و بیلا. نسبت و اتهام ازدواج امام مجتبی(ع) با ۷۰ زن نیز از همین قبیل است. کسی که با هفتاد زن ازدواج کرده، حداقل باید هفتاد فرزند داشته باشد؛ حال آنکه تعداد اولاد حضرت از حد معمول نگذشته. بنابراین، نسبت کفر به ابوطالب مانند نسبت مطلق به امام مجتبی و نسبت الحاد به امام علی است. این ها همه برخاسته از سیاست شوم اموی است که خود از هیچ فضیلتی برخوردار نبودند. در این باره باید تحقیق شود.

۵. از پاسخ سوالات قبل معلوم شد.

۶. در دو بخش لازم است کار شود: یکی در بخش گفتار و دیگری در بخش رفتار.

این ابر مرد تاریخ اسلام، خدماتش به اسلام کم نیست. اگر حقش ادا نشود، ظلم به اسلام است. باید تمام کارهایی که او و همسر و فرزندانش در ارتباط با زندگی پیامبر خدا انجام داده اند، و صد البته که به رهبری او بوده، مورد بررسی قرار گیرد، تا از این رهگذر روحیه خدمت به اسلام در نسل حاضر تقویت گردد. نیز باید تمام مطالبی که در قالب نظم و نثر از این قهرمان بزرگ کفر ستیز و شرک بر انداز به یادگار مانده جمع آوری شود، و در قالب یکی دو جلد کتاب که هم خواص و هم غیر خواص را به کار آید، عرضه گردد، بلکه به زبان های مختلف نشر یابد.

شاید این باقیمانده توطئه شوم اموی ریشه کن گردد. این جانب در مقدمه جلد سوم "اندیشه سیاسی تربیتی علوی" که شرح نامه ۳۱ نهج البلاغه است، حدود هفتاد صفحه درباره شخصیت امام مجتبی(ع) که کریم اهل بیت لقب یافته و مبرا بودن وی از تهمت مطلق - که توطئه شوم اموی بوده- نگاشته ام. اینها همه نشانه مظلومیت امام علی(ع) و همه اهل بیت عصمت و طهارت است.

حضرت ابوطالب(ع)؛ پدر: مظلومیت زاده پسر

۱. مظلومیت حضرت ابوطالب(ع)، آینه ای از مظلومیت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه است: دشمنان در ظلم به او کوتاهی نکردند و دوستان در شناخت و معرفی ایشان کوتاه آمدند؛ دفاع از معظّم له آنان را از تعریف و معرفی حضرتش به خود مشغول کرد: آنان گفتند و اصرار کردند که حضرت ابوطالب(ع) ایمان نیاورده و مشرک از دنیا رفته! و ما هم کمر همت بستیم که اثبات کنیم چنین نبوده است.

۲. در دفاع این چینی که فقط ناظر به دفع شبهه است - عملاً- در صورت موفقیت، دفع آن شبهه شده و از میان همه فضایل، فضیلت حدّاقلی اثبات می شود؛ که بعضاً اصلاً فضیلتی اثبات نشده است؛ مانند آن که آنان گفتند: خلافت به ترتیب افضلیت بوده، ما هم اصرار و اثبات کردیم که حضرت آدم افضل از شیطان بوده است.

۳. حضرت ابوطالب(ع) حلقه ای از سلسله طیبه طاهره ای است که از آنان اهل بیت عصمت و طهارت زاده شده اند:

اصبغ بن نباته گوید: شنیدم از امیرالمؤمنین(ع) که می فرمود: «والله ما عبد ابي و لا جدی عبدالمطلب و لا هاشم و لا عبد مناف صنماً قط. قيل: فما كانوا يعبدون؟ قال: كانوا يصلون إلى البيت على دين إبراهيم(ع) متمسكين به».[۴]

قسم به خدا که پدرم و جدّم عبدالمطلب و هاشم و عبدمناف هرگز بتی را نپرستیدند. گفته شد: پس چه می پرستید؟ فرمودند: همواره به سمت خانه خدا نماز می گذاردند براساس دین ابراهیم(ع) و بدان متمسک بودند.

حضرت ابوطالب(ع) در جمع بنی هاشمیان و قریشیان- پس از سفارش به آنان در مورد رسول الله(ص)- فرمود: «إنّ ابن أخی كما یقول، أخبرنا بذالك أبائنا و علماءنا إنّ محمد نبی صادق أمين ناطق و إنّ شأنه أعظم شأن و مكانه من ربّه أعلى مكان، فأجیبوا دعوته واجتمعوا على نصرته و راموا عدوه من وراء حوزته، فأنه الشرف الباقي لكم الدهر و انشأ یقول...»[۵] به راستی که فرزند برادرم همان گونه است که می گوید، پدران و دانایان ما بدان خبر داده اند که محمد(ص) پیامبر راستگوی امین سخنگوست، و شأن و منزلت او برترین شأن و منزلت است و جایگاهش نسبت به پروردگارش بالاترین جایگاه است؛ پس دعوت او را اجابت کنید و بر یاریش اجتماع کنید و دشمنانش را از پیرامونش دور کنید، این شرافتی است که برای شما ابد الدهر باقی می ماند و سپس اشعاری را در مدح پیامبر اکرم(ص) سرود.

در زیارت حضرت سیدالشهداء(ع): «یا مولای یا ابا عبدالله! أشهد أنك كنت نوراً في الأصلاب الشامخه والأرحام المطهره لم تنجسك الجاهلیه بأنجاسها...» [۶] ای مولای من ای ابا عبدالله! شهادت می دهم که تو نوری در صلب های رفیع و گرانقدر و رحم های پاک بودی، پلیدی های جاهلیت ساحت قدس و مطهر تو را نیالود ...

۴. در اتصال حجیت الهیه از انبیاء و اولیاء و اوصیاء: از حضرت آدم تا پایان عالم، آن حضرت حلقه ای از آن است: «عن امیه بن علی القیسی قال: حدّثنی درست بن اُبی منصور أنّه سأل أبا الحسن(ع) أكان رسول الله(ص) محجوجاً بأبي طالب؟ فقال: لا ولكنّه كان مستودعاً للوصايا فدفعها اليه(ص). قال: قلت: فدفع اليه الوصايا عليّ الله محجوج به؟ فقال: لو كان محجوجاً به ما دفع اليه الوصيه. قال: فقلت: فما كان حال ابي طالب؟ قال: أقر بالنبی و بما جاء به و دفع اليه الوصايا و مات من يومه».[۷] امیه بن علی قیسی نقل کرده که درست بن اُبی منصور به من گفت: از حضرت ابوالحسن اول (امام کاظم) (ع) پرسیدم که آیا ابوطالب بر رسول خدا(ص) حجت بود؟ ایشان فرمودند: نه، ولی امانت دار وصایا بود و آن ها را به پیامبر(ص) سپرد. او گوید: من عرض کردم: بنابر این که بر او حجت بود وصایا را به او سپرد؟ فرمودند: اگر او بر ایشان حجت بود وصیت را به او نمی سپرد. گوید: من عرض کردم: پس ابوطالب بر چه حالی بود؟ فرمودند: به پیامبر و آن چه آورده بود اقرار کرده بود، و وصایا را به او سپرده و همان روز درگذشت.

این رفتار، از قبیل سپردن ودایع امامت از امامی به امام بعدی است. ببینید نارسایی فهم تا کجاست که کسی این روایت را دلیل بر ایمان آوردن ایشان بداند.

۵. آن حضرت، افضل خلایق در شئون الهیه به جز از اهل بیت(ع) می باشند؛ ایشان از مقام محمود بهره ای برده اند که کسی از غیر چهارده معصوم(ع) آنچنان بهره ای نبرده است؛ در بهره بردن از ایمان، ولایت و شفاعت، و این یعنی: حضرت ابوطالب(ع) مقرب ترین خلایق به خدای متعال و نزدیک ترین شان به رسول الله و اهل بیت: می باشند: «عن الصادق عن آبائه: ان أميرالمؤمنين(ع) كان ذات يوم جالساً في الرحبه و الناس حوله مجتمعون، فقام اليه رجلٌ فقال: يا أميرالمؤمنين! أنت بالمكان الذي أنزلك الله به و أبوك معدّب في النار؟ فقال له علي(ع): مه، فض الله فاك، والذی بعث محمداً بالحق نبياً لو شفع ابي في كل مذنب علي وجه الارض لشفعه الله فيهم، ابي معدّب في النار و ابنه قسيم الجنه و النار؟! والذی بعث محمداً بالحق نبياً، ان نور ابي يوم القيامة يطفىء أنوار الخلائق إلا خمسه أنوار: نور محمد(ص) و نوری و نور الحسن و [نور] الحسين و نور تسعه من ولد الحسين، فانّ نوره من نورنا الذي خلقه الله تعالى قبل أن يخلق آدم بألفي عام» [۸] از حضرت صادق از پدران گرامیشان: نقل شده که امیرالمؤمنین(ع) روزی در فضای مسجد نشسته بودند و مردم گرد او جمع شده بودند که مردی برخاسته گفت: ای امیرالمؤمنین! چطور می شود که شما در مکانی هستی که خداوند شما را در آن مکان قرار داده، در حالی که پدر تو به آتش در عذاب است؟ علی بن اُبی طالب ۸ به او فرمودند: ساکت شو، خدا دهانت را بشکند. قسم به خدایی که محمد را به پیامبری مبعوث فرمود، اگر پدرم تمام گناهکاران زمین را شفاعت کند خدا شفاعت را در مورد آنان می پذیرد. مگر می شود که پدرم در آتش معدّب باشد و فرزندش تقسیم کننده بهشت و جهنم باشد؟! قسم به آن که محمد را به پیامبری مبعوث فرمود بی شک نور پدرم در روز قیامت همه انوار خلایق را خاموش می کند (یعنی: بر ا نوار سائرین چیره شده و برتر است) مگر پنج نور را: نور محمد(ص) و نور من و نور حسن و نور حسین و نور نه فرزند (امامان) از اولاد حسین را؛ زیرا نور او از نور ما است، خدا آن را دو هزار سال پیش از خلقت آدم آفریده است.

امام باقر(ع) در حدیثی فرمودند: «لو وضع ایمان اُبی طالب فی کفه میزان و ایمان هذا الخلق فی الكفه الاخری لرجح ایمانه» [۹] اگر ایمان ابوطالب در کفه ترازویی و ایمان این خلایق در کفه دیگری قرار داده شود، ایمان او رجحان و برتری یابد.

«عن الأئمة (ع): أن النبي (ص) قال: أنا وكافل اليتيم كهاتين في الجنة؛ يعني أباطالب، لأنه كَفَّله (ص)» [۱۰]. از امامان: نقل شده در مورد حدیث پیامبر اکرم (ص) که فرمودند: من و کفالت کننده (سرپرست) یتیم چون این دو (اشاره به انگشتان دست مبارکشان؛ سبابه و وسطی) در بهشت می باشیم؛ منظور حضرت ابوطالب (ع) است، زیرا او پیامبر اکرم (ص) را کفالت کرد.

۶. «اسم» به معنی نشانه است و نشانه هر خالقی مخلوق اوست؛ لذا برای خدای متعال، اسم اعظم اعظم اعظم مقام نورانی رسول الله (ص)؛ و اسم اعظم اعظم، مقام نورانی امیرالمؤمنین صلوات الله علیه؛ و اسم اعظم، مقام نورانی هر کدام از ائمه اطهار؛ و اسم عظیم، مقام نورانی شیعیان آنان می باشد؛ مقام نورانی امیرالمؤمنین (ع) مصداق اسم «علی عظیم» خدای متعال است، و مقام نورانی حضرت ابوطالب (ع) مصداق اسم «عظیم» خدای متعال می باشد.

عملکرد ما در شناخت و معرفی حضرت ابوطالب (ع) به جز آن که پرده ای از فرمایش امیرالمؤمنین صلوات الله علیه در شأن خود است که فرمودند: «مازلتُ مظلوماً منذ كنتُ» [۱۱]، فصلی از آسیب شناسی بحث امامت در کتب کلامی شیعه نیز می باشد «و إلى الله المشتكى».

پی نوشت:

[۴]. بحارالانوار ۳۵/ ۸۱، از کمال الدین.

[۵]. همان ۳۵/ ۹۰، از مناقب ابن شهر آشوب.

[۶]. همان ۲۰۰/ ۹۸، از مصباح المتهجد.

[۷]. الکافی ۱/ ۴۴۵.

[۸]. بحارالانوار ۳۵: ۶۹، از احتجاج.

[۹]. همان ۳۵/ ۱۵۶.

[۱۰]. الصراط المستقیم ۱/ ۳۳۶.

[۱۱]. من همیشه مظلوم بوده ام. بحار الانوار ۴۱/ ۵، از مناقب ابن شهر آشوب.

کتابنامه

قرآن کریم

ابن حجر عسقلانی؛ الاصابة فی تمییز الصحابة؛ بیروت، دار الکتب العلمیه؛ ۱۴۱۵ق/ ۱۹۹۵.

صدوق، محمد بن علی؛ امالی، تهران، اسلامیه، ۱۳۶۲ شمسی/ ۱۴۰۴ ق.

-----؛ کمال الدین وقام النعمة؛ علی اکبر غفاری، قم، موسسه النشر الاسلامی لجماعة المدرسين، ۱۴۰۵ق/ ۱۳۶۳ش.

-----؛ معانی الاخبار؛ علی اکبر غفاری، قم، جماعة المدرسين فی الحوزة العلمیه، ۱۳۶۱ش.

طباطبایی، محمد حسین؛ المیزان فی تفسیر القرآن، بیروت، موسسه الاعلمی للمطبوعات، ۱۳۹۱ق/ ۱۹۷۲م.

طبرسی، احمد بن علی بن ابی طالب؛ الاحتجاج؛ چاپ سوم، بیروت، موسسه الأعلمی للمطبوعات، ۱۴۲۱ق/ ۲۰۰۰م.

غروی نائینی، نهل؛ محدثات شیعه، چاپ سوم، تهران، مرکز نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۹۰.

کلینی، محمد بن یعقوب؛ الکافی، تصحیح و تعلیق غفاری، چاپ چهارم، بیروت، دار صعب - دار التعارف، بی تا.
مجلسی، محمدباقر؛ بحار الانوار الجامعة لدرر اخبار الأئمة الأطهار؛ چاپ سوم، بیروت، دار احیاء التراث العربی
۱۴۰۳، ۱۹۸۳/ق م.

نویسندگان:

محمدباقر انصاری: پژوهشگر حوزه علمیه قم. مؤلف آثار فراوان درباره ی غدیر.
احمد بهشتی: عضو هیئت علمی، استاد دانشگاه تهران.
حسین درگاهی: پژوهشگر. محقق متون حدیثی. توضیح اینکه مطالبی که ایشان نگاشته اند، به ترتیب پرسش های نظرخواهی
نیست.
حسین علیزاده: پژوهشگر و نویسنده. یادداشت ایشان ناظر به ترتیب پرسش های سفینه نیست.
نهلا غروی نائینی: استاد دانشگاه تربیت مدرس.
فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷، تابستان ۱۳۹۴

- بخش دوم: رفتار پیامبر(ص) با ابوطالب(ره)

ابوطالب(ره) عموی رسول خدا و پدر علی(ع) از قبل از بعثت پیامبر(ص) همچون پدرش عبدالمطلب موحد بود و به الله تعالی
اعتقاد و معرفت داشت؛ لکن به سبب وجود دشمنان خودی در خانواده قریش، اظهار نمی کرد تا بهتر بتواند از رسول خدا(ص)
حمایت و پشتیبانی نماید.

اوصافی از حضرت ابوطالب و چند سؤال (طرحی برای تحقیق)

۱. اجدادش حضرت اسماعیل (ع) و ابراهیم خلیل(ع) و بزرگان دیگری از نسل ایشان همچون قصی بن کلاب و هاشم بودند و عموها و عموزادگانش بزرگانی همچون حضرت اسحاق و یعقوب و یوسف و بنیامین بودند.
۲. پدرش حضرت عبدالمطلب سید بطحاء و بزرگ قریش و حجاز و بلکه همه عرب و از اوصیاء بود. او نیز همچون پدر بر آیین اجدادش، آیین حنیف حضرت ابراهیم(ع) بود.
۳. برادرانش بزرگانی همچون حمزه سیدالشهداء(ع) و عباس بن عبدالمطلب عموهای بزرگوار پیامبر(ص) و حضرت عبدالله پدر گرامی پیامبر اکرم(ص) بودند.
۴. همسرش حضرت فاطمه بنت اسد بود که در حق پیامبر(ص) مادری کرد و به فرموده پیامبر(ص) با وی از فرزندانش مهربان تر بود و وقتی چنین مادری رحلت کرد، پیامبر اوج تکریم را در مراسم نسبت به او به جای آورد و به شدت مصیبت زده بود. مادری که فرزندش را در کعبه به دنیا آورد و در آن مقدس ترین مکان مهمان خدا بود.
۵. یک فرزندش امیرالمؤمنین علی(ع) که برادر، داماد و پسر عموی پیامبر(ص) و پدر حسنین: بود و هیچ یک از اصحاب پیامبر(ص) در فضایل گوناگون به پای او نمی رسیدند. همان که مولود کعبه، فاتح خندق و خیبر، شهید محراب، باب علم و پیامبر(ص) و وصی او و امتداد ولایت او و همتای فاطمه مرضیه سلام الله علیها، دخت معصوم پیامبر بود.
۶. فرزند دیگرش بزرگترین شهید صدر اسلام پس از حضرت حمزه(ع)، حضرت جعفر طیار بود که پیش از آن رئیس مهاجرین حبشه و نماینده پیامبر اکرم(ص) بود و وقتی از هجرت به حبشه، مشرف به هجرت به مدینه و حضور پیامبر(ص) شد و همزمان فتح بزرگ خیبر پیش آمده بود، پیامبر(ص) بنا بر روایات معتبر فرمود: نمی دانم از

بازگشت پسر عمویم جعفر بیشتر خوشحالم یا از فتح خیبر؟! همو که در فرماندهی سپاه اسلام در نبرد مؤته به شرف شهادت نائل شد و فرزندش عبدالله، همسر حضرت زینب سلام الله علیها بود و این زوج نیز در کربلا چند شهید تقدیم کردند.

۷. فرزندان دیگری همچون عقیل و دخترانی مؤمن و فداکار همچون ام هانی داشت که همه از صحابه بودند و همه گونه فداکاری و جانفشانی در راه پیامبر کردند، راهی که او ایشان را به آن سفارش کرده بود و ایشان آن فداکاری ها را از پدر و مادرشان آموخته بودند. مسلم فرزند عقیل نیز، پیشگام شهیدان کربلا بود و فرزندان و برادران وی نیز فدای نهضت حسینی شدند.

۸. خودش که جانشین عبدالمطلب بود، پیامبر(ص) را که پدر و مادرش در خردسالی از دست رفته بودند، همچون پدری مهربان سرپرستی کرد، همسری همچون خدیجه سلام الله علیها برای او خواستگاری کرد و در همه مراحل سخت آغازین رسالت همچون کوهی تکیه گاه او بود و او را در شعب منسوب به خود پناه داد و خود و فرزندانش را جان پناه پیامبر کرد. او از روی تقیه و مصلحت و تدبیری الهی ایمان خویش را مخفی داشت تا بتواند داور مورد قبول مشرکین نیز باشد و گرنه در تأیید پیامبر و رسالت او اشعار صریح و فصیحی نیز سرود و همواره از دل و جان از ایشان حمایت سرسختانه و خستگی ناپذیر کرد.

۹. تا وقتی در قید حیات بود، مشرکان جرأت جسارت مستقیم به پیامبر(ص) را نداشتند. وفات او سالی را برای پیامبر تبدیل به عام الحزن کرد و از آن پس بود که پیامبر به ناچار به طائف پناه برد و مصمم به هجرت و خروج از شهر آباء و اجدادی اش مکه گردید.

۱۰. حال آیا چنین کسی با آن همه فضایل و ویژگی ها، بنا به گفته متعصبان اموی یا مسلمانانی تحت تأثیر امویان در شرک و جاهلیت از دنیا رفته و در جهنم به سر می برد و کسانی که پس از فتح مکه و در اوج قدرت پیامبر(ص) از ترس و از روی نفاق ایمان آوردند تا بعدها سهمی در قدرت و غنائم داشته باشند، جزء اصحاب و مؤمنان آنچنانی هستند؟! راستی چه کسانی عموی مهربان پیامبر(ص) را که در حکم پدرش بود، تا این حد مظلوم قرار داده اند و چرا؟

آیا ایشان با آن همه اوصاف ارزشمند و بی بدیل، شبیه "مؤمن آل فرعون" نیست که خداوند یک سوره از قرآن کریم را به نام مؤمن و غافر به تجلیل از او اختصاص داده است؟ همان که قرآن کریم می فرماید: یکتُم ایمانه... فوقیه الله سیئات مامکروا، ایمانش را مخفی می داشت... و خداوند از شر مکر کافران در امانش داشت. (غافر، ۲۸ و ۴۵)

حقیقتاً جرم حضرت ابوطالب(ع) با آن همه سوابق و افتخارات چیست جز پدر علی(ع) بودن؟

آیا اگر چنین کسی پدر یکی دیگر از اصحاب و مثلاً یکی از خلفای ثلاث یا معاویه بود، باز هم می گفتند مشرک از دنیا رفت یا از سوی آنان اولین مؤمن به پیامبر قلمداد می شد؟

از این رو پیشنهاد می شود که اینگونه اوصاف حضرت ابوطالب احصاء گردد و فضایل کم نظیر ایشان مستنداً گردآوری شود و به عنوان طرح هایی برای چند مقاله یا حتی چند پایان نامه و کتاب مطرح شود تا معلوم گردد که چه کسی مؤمن واقعی بود و چه کسی مشرک؟ در این باره می توان نشست های علمی بین مورخان و محققان صاحب نظر نیز تشکیل داد [۱۳] و سؤال نهایی این که اگر ابوطالب علناً ایمان می آورد چه باید می کرد که در زمان آن شرک ادعایی (نعوذ بالله) در دفاع و حمایت از پیامبر(ص) انجام نداد؟! آیا ایمان قلبی و یا مخفیانه با آن همه مجاهدت کافی نیست؟! و فقط اظهار زبانی - ولو به دروغ - کافی است؟! ما لکم کیف تحکمون؟

ابوطالب بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصی القرشی الهاشمی عموی رسول الله و برادر ابوی پیامبر (ص) بود که نام مادرش فاطمه بنت عمرو بن عائذ مخزومی است. ابوطالب به کنیه اش مشهور بوده است، زیرا که اولین فرزند او طالب بود. بر طبق مشهور نام او عبد مناف و نیز گفته شده عمران بود که سی و پنج سال قبل از پیامبر به دنیا آمد. هنگامی که عبدالمطلب از دنیا رفت، وصیت کرد که ابوطالب از پیامبر نگهداری کند و او هم تکفل نمود و به خوبی به تربیت آن حضرت همت گماشت. آنگاه که پیامبر مبعوث شد، ابو طالب در نصرت و حمایت ایشان همت گماشت. علی بن زید گفته است: "ما سمعت أحسن من هذا البیت" که نشان از نیکویی گفتار و رفتار این خانواده ابو طالب دارد. (ابن حجر، ج ۷، ص ۱۹۶)

ایمان ابوطالب (ره) در آیات

ابوطالب فرزند عبدالمطلب از نسل حضرت اسماعیل (ع) است. حضرت ابراهیم (ع) طبق فرمایش قرآن کریم چنین دعا فرمود: "رب اجعل هذا البلد آمنا واجنبی و بنی أن نعبد الاصلنام" (ابراهیم، ۳۵) یعنی در حق فرزندانش دعا کرد که خداوند آنها را از پرستش بتها برحذر دارد.

اجتناب از بت پرستی وقتی عملی می شود که خداوند به رحمت و عنایتی که نسبت به بنده ای دارد او را از آن اجتناب (دوری) داده باشد و به گفته علامه طباطبایی: صفت اجتناب داشتن از بت پرستی صفتی است که بنده بعد از تملیک خدای تعالی مالک آن می شود و مالک بالذات آن تنها خداست، همچنانکه هدایت راه یافتگان نیز از خود ایشان نیست، بلکه خداوند به ایشان تملیک نموده است. خدای تعالی آن را بالذات مالک است و بنده به تملیک خدا مالک آن می شود، نه اینکه هدایت خدا چیزی، و هدایت بنده چیز دیگری باشد. (طباطبایی، ج ۱۲، ص ۷۰)

اهل بیت (ع) فرموده اند: خدا بنده خود را موفق به عمل خیر و یا ترک عمل شر می کند. بنابراین ابراهیم (ع) از خدای خود می خواهد که او را و فرزندانش را از پرستش بتها نگاه دارد، در صورتی که خود آنان بخواهند به سوی حق هدایتشان کند و اگر از او خواستند تا دین حق را افاضه شان فرماید، نه اینکه ایشان را حفظ کند، چه خودشان خواهان این حفظ باشند یا نباشند؛ دین حق را افاضه شان کند، چه بخواهند یا نخواهند. از این بیان فهمیده می شود که نتیجه دعا برای بعضی از کسانی است که جهت ایشان دعا شده، نه برای همه آنان، هر چند که لفظ دعا عمومی است و لکن تنها در باره کسانی مستجاب می شود که خود آنان استعداد و خواهندگی داشته باشند و اما مستکبران و معاندانی که از پذیرفتن حق امتناع می ورزند دعا در حق ایشان مستجاب نمی شود. (همان، ص ۷۱)

بنابراین دعای حضرت ابراهیم شامل حال همه فرزندان ابراهیم (ع) نخواهد بود، بلکه شامل حال آنهاست که مانند ابوجهل عناد نداشته باشند. تاریخ هیچگونه عنادی از ابوطالب گزارش نمی کند بلکه حاوی حمایت های او از پیامبر است. اینکه پس از رحلت عبدالمطلب نگهداری آن حضرت را به عهده گرفت و خود و همسرش (فاطمه بنت اسد) در نگهداری از پیامبر، نهایت کوشش خود را داشتند و آن حضرت را از فرزندان خود عزیزتر می داشتند طبق روایت فوق ابوطالب بشارت ولادت امیرالمومنین را به عنوان وصی رسول الله (ص) به همسرش می دهد. همه این موارد، نشان از آگاهی او از مقام شامخ رسالت و وصایت آن دارد، پس دعای حضرت ابراهیم در حق این فرزند زاده اش مستجاب است. پس ابراهیم (ع) طبق این آیه دوری از بت پرستی را برای خودش و برای فرزندانش مسئلت می کند.

ابراهیم(ع) پس از این دعا می فرماید: "رب انهن اضللن كثيرا من الناس" علت این نوع دعا کردن خود را بیان می کند که این بتها بسیاری از مردم را گمراه کرده اند. اگر چه بت ها شعور ندارند و ارتباط شعوری میان آنها و انسان های گمراه شده نباشد.

سپس می فرماید: "فمن تبعنی فانه منی و من عصانی فانک غفور رحیم". این جمله فرع بر جملات قبل است و منظور حضرت ابراهیم این است که هر که مرا پیروی کند از من است که هدایت یافته است. بنابراین طبق دعای آن حضرت، ابوطالب بت نپرستید و طبق گفته های فوق مشرک نبود. البته منظور از پیروی از آن حضرت، پیروی از دین آن جناب است که همان اسلام است.

بنابراین ابراهیم(ع) پیروان بعدی خود را به خود ملحق می کند و عاصیان را هر چند که از فرزندان واقعیست باشند به مغفرت و رحمت خدا می سپارد. در سوره آل عمران، آیه ۶۸ نیز می فرماید: "ان اولی الناس بابراهیم للذین اتبعوه و هذا النبی و الدین آمنوا..." یعنی سزاوارتر به ابراهیم، کسانی هستند که آن حضرت را پیروی کردند و این پیغمبر و کسانی که به او ایمان آورند. طبق مدلول این آیه، ابوطالب که مورد دعای جدش حضرت ابراهیم واقع شده، از کسانی می تواند باشد که به رسول الله(ص) ایمان آورده اند (الذین آمنوا) پس وی، در زمره ایمان آورده ها به پیامبر است، لکن برای نشان دادن بی طرفی در برابر دشمنان پیامبر و سران قریش ابراز ایمان نکرد.

ایمان ابوطالب (ره) در روایات

مفضل بن عمر می گوید: از امام صادق(ع) شنیدم که فرمود: وقتی رسول خدا(ص) متولد شد، سفیدی کنگره های قصر مملکت فارس و کاخ های شام برای (مادر حضرت) نمایان شد. فاطمه بنت اسد (مادر امیرالمومنین) خندان نزد ابوطالب رفت و آنچه را آینه گفته بود به او خبر داد. ابوطالب گفت: تعجب کردی؟ تو نیز وصی و وزیر او را حامله خواهی شد و به دنیا می آوری. (کلینی، ج ۱، ص ۴۵۴ کتاب الحجّه) این حدیث دلیل روشنی بر علم و ایمان ابوطالب به پیامبری حضرت رسول(ص) و وصی بودن علی بن ابی طالب (فرزند خویش) است و آشکار نکردن اسلام برای حمایت و حفظ رسول الله(ص) در برابر بزرگان قریش و دشمنان آن حضرت بود. (غروی نائینی، ص ۲۷۴)

از عبدالله بن عباس از پدرش نقل شده است که گفت: ابوطالب به رسول خدا گفت: ای پسر برادر! الله ترا فرستاده است؟ فرمود: بلی. ابوطالب گفت: آیه و نشانه ای به من بنما. حضرت(ص) فرمود: "ادع لی تلك الشجرة" فدعاها فأقبلت حتی سجدت بین یدیه ثم انصرفت. سپس ابوطالب گفت: شهادت می دهم که تو صادق هستی. سپس به فرزندش علی گفت: پهلوی پسر عمویت نماز بگزار. (مجلسی، همان، ص ۷۱)

او کسی بود که هنگامی که پیامبر(ص) به نماز ایستادند و حضرت خدیجه و علی بن ابی طالب و زید نیز به نماز ایستادند او فرزندش جعفر را گفت که به آنها ملحق شود. (صدوق، امالی، ۳۰۴؛ مجلسی، ج ۳۵، ص ۶۸، ابن حجر، ج ۷، ص ۱۹۸) این مطلب نشان دهنده داشتن ایمان و پذیرش نماز خواندن رسول الله و دستور نماز و همراهی و حمایت پیامبر است، در حالی که ابوجهل ها پیامبر را استهزاء و آزار می کردند.

ابوطالب عمویی بود که پیامبر از خداوند برای او طلب بخشش کرد. (همان) اگر او مشرک بود براساس دستور الهی (توبه ۱۱۳) رسول خدا(ص) هرگز چنین کاری انجام نمی داد.

از علی بن ابی طالب نقل شده است که فرمود: ابوطالب در همه حال و امور، پیرو عبدالمطلب بود و تا زمانی که از دنیا رفت به دین و آئین او بود. به من وصیت کرد که او را در قبر پدرش (عبدالمطلب) دفن کنم. جسدش را به حجون بردم (محل قبرستان) قبر عبدالمطلب را شکافتم و او را رو به قبله یافتم. من هم ابو طالب را کنار پدرش قرار دادم. متیم گوید: علی و هیچکس از پدراناش تا زمان مرگ کسی را جز الله نپرستیدند. [۱۵] (ابن حجر، همان، ص ۲۰۲)

امام صادق(ع) فرمود: "مثل أبي طالب مثل أهل الكهف حين أسروا الايمان و أظهروا الشرك، فاتاهم الله أجرهم مرتين." (صدوق، ۳۶۶؛ مجلسی، ج ۳۵، ص ۷۲)

ابن ولید به سند خود از امام صادق(ع) روایت کرده است که حضرت فرمود: "ان أباطالب أظهر الشرك و أسر الايمان، فلما حضرته الوفاة أوحى الله عزوجل الى رسول الله(ص): أخرج منها فليس لك بها ناصر. فهاجر الى المدينة." (صدوق، کمال الدین)

تمام رازی در کتاب الفوائد از طریق ولید بن مسلم از عبدالله بن عمر از قول پیامبر نقل کرده که فرمود: اذا كان يوم القيامة شفعت لأبي و أمی و عمی ابی طالب. (همان، ص ۳)

امام صادق(ع) از پدرانش از امیرالمومنین: نقل فرمود که روزی علی(ع) بر سکویی نشسته بود و مردم دور ایشان جمع بودند. مردی برخاست و گفت: ای امیرالمومنین تو در مکانی هستی که خدا از آنجا نزول می کند، در حالی که پدرت در آتش معذب است. علی(ع) به او فرمود: ساکت شو، خدا دهانت را ببندد. قسم به آنکه محمد را به حق برانگیخت، اگر پدرم هر گنهکار روی زمین را شفاعت کند، خداوند شفاعت او را درباره آنها می پذیرد. آیا پدرم در آتش معذب باشد، در حالی که پسرش قسیم جنه و آتش است؟! قسم به آنکه محمد را به حق پیامبر کرد، نور پدرم روز قیامت نور همه خلایق را می پوشاند جز نور پنج تن را؛ نور محمد(ص)، نور من و نور حسن و حسین و نور نه فرزند حسین را. نور پدرم از نور ماست که خداوند آن نور را هزار سال قبل از خلقت آدم، آفرید. (طبرسی، ج ۱، ص ۲۳۰؛ مجلسی، ج ۳۵، ص ۶۹)

ابوبصیر از امام باقر(ع) نقل می کند که فرمود: "مات ابوطالب بن عبدالمطلب مسلما مومنا." (مجلسی، همان، ص ۱۱۶) اهل بیت از هر فرد دیگری به امور خاندان خود آگاه ترند.

ابن حجر در شرح حال ابوطالب سعی در نشان دادن کفر ابوطالب دارد و نقل های مختلفی ارائه می کند و هر جا از ایمان داشتن ابوطالب سخن به میان می آید، آن را به رافضه نسبت می دهد. خود نیز پس از نقل هایی می گوید: احادیث صحیح و اخبار فراوان نشان دهنده عدم ایمان ابوطالب است، چنانکه منصور خلیفه عباسی بر محمد بن عبدالله بن حسن هنگامی که به قصد مدینه از محل خود خارج شد، مکاتبه مشهوری با او دارد. جمله منصور نوشت: پیامبر(ص) برانگیخته شد در حالی که چهار عمو داشت، دو تا به او ایمان آوردند، یکی از آن دو پدر من بود. و دوتا به او کافر شدند که یکی از آنها پدر تو بود. (ابن حجر، همان، ص ۲۰۲)

منظور منصور عباس عموی پیامبر بود و ابوطالب که جد محمد بن عبدالله بن حسن بود. به نظر می رسد که مخالفان بنی هاشم همواره سعی داشتند تا به طریقی این خاندان را تضعیف کنند که این یکی از همان موارد بوده است. بسا که روایات عدم ایمان ابوطالب را اصلا بعد از رحلت رسول اکرم(ص) جعل کرده اند.

ابن حجر از نوشته خطیب بغدادی به سند او از ابو رافع نقل می کند که او شنیده بود که ابوطالب فرمود: "حدثني محمد أن الله أمره بصله الأرحام، و أن يعبد الله وحده لا يعبد معه أحد؛ و محمد عندي الصدوق الأمين." (ابن حجر، ص ۲۰۳) خطیب و ابن حجر سعی در نفی این روایت دارند.

ذکر الله در کلام ابوطالب

نونه های مذاکرات ابوطالب با رسول الله(ص) با دیگران حاکی از این است که او برای قسم خوردن به الله قسم می خورد نه بتی یا صنمی. این مطلب در گفتار او قبل از رسالت رسول خدا(ص) نیز بوده است، در حالی که در آن زمان، عربها به لات و عزی قسم یاد می کردند. از جمله: طبری و بلاذری نقل می کنند که هنگامی که پیامبر مأمور

شد به دعوت آشکارا، عتبه و ولید و ابو جهل و عاص نزد ابوطالب از آن حضرت شکایت می کردند که به او بگو که به خدایان ما کار نداشته باشد.

ابن اسحاق می گوید: ابو طالب مخفیانه به پیامبر گفت: کاری که طاقت آن را ندارم بر من تحمیل نکن. رسول الله گمان کرد که منظور ابو طالب، یاری نکردن حضرت است و فرمود: "یا عماه لو وضعت الشمس فی یمینی و القمر فی شمالی ما ترکت هذا القول حتی انفذه أو اقتل دونه ثم استعبر فبکی، ثم قام یولی، سپس ابوطالب گفت: امض لأمرک فوالله لا أخذلک أبدا.

مشاهده می شود که ابوطالب به الله قسم خورده است.

خطبه ازدواج او با فاطمه بنت اسد هم که سالها قبل از بعثت رسول الله (ص) بوده است، نیز حاکی از ایمان او به الله است چنانکه آمده است. و نشان دهنده ایمان و معرفت او به حق تعالی است: الحمد لله رب العالمین، رب العرش العظیم و المقام الکریم، و المشعر و الحطیم، الذی اصطفانا أعلاما و لنا المشاء و فضلنا علی العشائر، نب ال ابراهیم، وصفوته و زرع اسماعیل و ... (مجلسی، همان، ص ۹۸)

ابن حجر گوید که ابوطالب ایمان نیاورد و کافر از دنیا رفت. (ابن حجر، همان، ص ۱۹۷)

در حالی که خود، اشعاری از او آورده که در تأیید دین اسلام سروده، و مشهور است:

ودعوتنی و علمت انک صادق و لقد صدقت فکنت قبل امینا

و لقد علمت بان دین محمد من خیر ادیان البریه دینا

(ابن حجر، ص ۱۹۸ به نقل از الکامل)

این کلام گویای این است که او دین اسلام را تأیید می کرد. پدرش عبدالمطلب حنیف بود و به دین ابراهیم (ع) رفتار می کرد (دین حضرت اسماعیل (ع) که از اجدادش بود). پس پسرش ابوطالب هم می بایست حنیف باشد، ضمن اینکه هیچگونه گزارش شرک و بت پرستی و عناد و سرکشی در برابر دعوت پیامبر از او ملاحظه نشده است.

حمایت از رسول الله (ص)

امام باقر (ع) درباره ابوطالب (ره) فرمود: نسبت به پیامبر با محبت بود و آن حضرت را تربیت و یاری کرد. دشمنان رسول الله و دوستدار دوستان آن حضرت بود. آنچه را که از جانب خدا برای پیامبر می آمد تصدیق کرد. و به فرزندانش علی و جعفر امر کرد که اسلام بیاورند و به آنچه پیامبر دعوت می کند ایمان بیاورند، زیرا که او رسول رب العالمین است. (مجلسی، ج ۳۵، ص ۱۱۷)

مقاتل می نویسد: هنگامی که قریش اوضاع پیامبر را مشاهده کردند، گفتند: افزایش و پیشرفت کار محمد را جز تکبر و خود بزرگ بینی در او نمی بینیم. او یا ساحر است یا مجنون. با او دشمنی کردند و قرار گذاشتند که پس از رحلت ابوطالب همه قبایل قریش بر کشتن محمد اجماع کنند. این خبر به ابوطالب رسید. پس همه بنی هاشم و هم پیمانانشان از قریش را جمع کرد و درباره رسول الله وصیت کرد و گفت: "ان ابن أخی کما یقول، أخبرنا بذلک أبأؤنا و علماؤنا ان محمدا نبی صادق و أمین ناطق و ان شأنه أعظم شأن و مکانه من ربه أعلى مکان، فأجیبوا دعوته و اجتمعوا علی نصرته و راموا عدوه من وراء حوزته، فانه الشرف الباقی لکم الدهر." سپس شعری سرود. (مجلسی، همان، ص ۹۰)

رفتار پیامبر (ص) با ابوطالب

جابر بن یزید جعفی از عبدالرحمن بن سابط نقل می کند که گفت: رسول خدا(ص) به عقیل فرمود: من ترا دو برابر دوست دارم: یکی برای محبتی که به تو دارم و یکی به سبب محبت ابوطالب نسبت به تو. (صدوق، خصال، ج ۱، ص ۳۸) اگر ابو طالب کافر بود، پیامبر هرگز به سبب محبت او عقیل را دوست نمی داشت چنانکه آن حضرت به عمو های کافر علاقه ای نداشت.

رسول خدا(ص) نزد عمویش ابو طالب رفت، در حالی که او در سكرات مرگ بود. حضرت(ص) فرمود: "یا عم کفلت یتیمان و ربیت صغیرا و نصرت کبیرا، فجزاک الله عنی خیرا، ثم أمر علیا بغسله." (صدوق امالی، ۲۴۳؛ مجلسی، ج ۳۵، ص ۶۸)

ای عمو یتیم را تکفل کردی و طفل را پرورش دادی و در بزرگی یاری کردی (منظور حضرت، نگهداری از پیامبر، پس از فوت عبدالمطلب و پرورش دادن آن حضرت و یاری کردن آن جناب در دوران رسالت است). اگر ابو طالب مشرک یا کافر بود، پیامبر امر به غسل دادن او نمی فرمود.

ذکر شهادت به توحید

عباس بن عبدالمطلب عموی رسول الله(ص) نقل می کند که هنگام وفات ابوطالب پیامبر به او فرمود: "یا عم قل کلمة واحدة أشفع لك بها يوم القيامة: لا اله الا الله." در آن لحظه جمیله دختر حرب (حمالة الحطب) آنجا بود. به ابوطالب گفت: به دین بزرگانت همیر. ابوطالب لبهائش را تکان داد و به آرامی گفت: "لا اله الا الله". عباس رو به پیامبر(ص) گفت: پسر برادر! به خدا قسم چیزی را که از او خواستی، گفت. (مجلسی، ج ۳۵، ص ۷۶)

ابوذر غفاری نقل می کند: قسم به خدایی که جز او خدایی نیست، ابوطالب نهرد تا به زبان حبشی اسلام آورد. به رسول الله(ص) گفت: زبان حبشی می فهمی؟ حضرت فرمود: "یا عم ان الله علمنی جمیع الکلام" سپس رسول خدا(ص) گریست و فرمود خداوند چشم مرا به ابوطالب روشن کرد. (مجلسی، همان، ص ۷۹)

نتیجه: ابوطالب عموی رسول خدا و پدر علی(ع) از قبل از بعثت پیامبر(ص) همچون پدرش عبدالمطلب موحد بود و به الله اعتقاد و معرفت داشت؛ لکن به سبب وجود دشمنان خودی در خانواده قریش، اظهار نمی کرد تا بهتر بتواند از رسول خدا(ص) حمایت و پشتیبانی نماید. در مراحل مختلفی در برابر دشمنان آن حضرت ایستادگی کرد. لکن از روایات و نقل هایی که در کتب اهل تسنن موجود است، به نظر می رسد که پس از رحلت پیامبر(ص) اخبار علیه ایمان او جعل شده است والسلام.

پی نوشت:

۱. البته ناگفته نیز نماند که تاکنون کتب و مقالات متعددی به عربی، فارسی و احتمالاً برخی زبان های دیگر درباره حضرت ابوطالب و اثبات ایمان و فضایل او از سوی اهل سنت و شیعیان نوشته شده که معرفی همه آنها خود فریضه ای است که حاصل آن کتابشناسی و مأخذشناسی ارزشمندی خواهد شد. رجوع شود به سایت lib.ir یا سایت **کتابخانه تخصصی امیرالمؤمنین(ع) در مشهد مقدس**.

۲. ابی بشر المتقدم از ابی برده السلمی از حسن بن ما شاء الله از پدرش از علی بن محمد بن متیم نقل کرده است.

کتابنامه:

*قرآن کریم

*ابن حجر عسقلانی؛ الاصابه فی تمییز الصحابه؛ بیروت، دار الکتب العلمیه؛ ۱۴۱۵ق/۱۹۹۵.

*صدوق، محمد بن علی؛ امالی، تهران، اسلامیه، ۱۳۶۲شمسی/۱۴۰۴ ق.

*-----؛ کمال الدین وتمام النعمة؛ علی اکبر غفاری، قم، موسسه النشر الاسلامی لجماعة المدرسين، ۱۴۰۵ق/۱۳۶۳ش.

*-----؛ معانی الاخبار؛ علی اکبر غفاری، قم، جماعة المدرسين فی الحوزة العلمية، ۱۳۶۱ش.
*طباطبایی، محمد حسین؛ المیزان فی تفسیر القرآن، بیروت، موسسه الاعلمی للمطبوعات، ۱۳۹۱ق/۱۹۷۲م.
*طبرسی، احمد بن علی بن ابی طالب؛ الاحتجاج؛ چاپ سوم، بیروت، موسسه الأعلمی للمطبوعات، ۱۴۲۱ق/۲۰۰۰م.

*غروی نائینی، نهله؛ محدثات شیعه، چاپ سوم، تهران، مرکز نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۹۰.
*کلینی، محمد بن یعقوب؛ الکافی، تصحیح و تعلیق غفاری، چاپ چهارم، بیروت، دار صعب - دار التعارف، بی تا.
*مجلسی، محمدباقر؛ بحار الانوار؛ الجامعة لدرر اخبار الأئمة الأطهار؛ چاپ سوم، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ق/۱۹۸۳م.

نویسندگان:

-محمدباقر انصاری: پژوهشگر حوزه علمیه قم. مؤلف آثار فراوان درباره ی غدیر
-احمد بهشتی: عضو هیئت علمی، استاد دانشگاه تهران
-حسین درگاهی: پژوهشگر. محقق متون حدیثی. توضیح اینکه مطالبی که ایشان نگاشته اند، به ترتیب پرسش های
نظرخواهی نیست
-حسین علیزاده: پژوهشگر و نویسنده. یادداشت ایشان ناظر به ترتیب پرسش های سفینه نیست
-نهلا غروی نائینی: استاد دانشگاه تربیت مدرس
- فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷، تابستان ۱۳۹۴

۱۴ کتاب شناسی آثار و مقالات در باره حضرت ابوطالب (علیه السلام)

۱- کتاب شناسی حضرت ابوطالب (علیه السلام)

ناصر الدین انصاری قمی

کتاب شناسی های موضوعی، راه دستیابی به اطلاعات مربوط به موضوعات مورد تحقیق و تجزیه و تحلیل تاریخی اطلاعات را هموار و تسهیل می کند.

این کتاب شناسی، عهده دار معرفی و توصیف کتاب هایی است که به گونه مستقل درباره ایمان، اشعار و زندگی حضرت ابوطالب بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبدمناف علیه السلام، از زمان های دور تاکنون نگاشته شده است. این کتاب ها، به زبان های گوناگون - اعم از عربی، فارسی و اردو- و به وسیله نویسندگان مختلف با گرایش های متفاوت کلامی و مذهبی - شیعه (امامی، اسماعیلی و زیدی) و سنی (حنفی، شافعی و مالکی)- نوشته شده است.

کثرت نوشتارهایی که توسط علمای عامه در این موضوع نوشته شده (بیش از ۲۰ کتاب)، بیانگر آن است که تهمت ها و پیرایه هایی که به ساحت مقدس آن حضرت در برخی از کتاب های اهل تسنن دیده می شود، ریشه در تعصبات پلید و جاهلانه اموی دارد، که در راستای تبلیغات ضدعلوی خویش در دوران حکومت سیاه و ننگین خود، ایمان حضرت ابوطالب را انکار کردند و این مطلب، توسط محدثان و خطیبان مزدور، هر روز و شب تکرار شد تا آنکه به صورت باور عمومی جامعه اهل سنت در آمد و در کتابها مدون شد و اینک به صورت یکی از عقاید رسمی آنان درآمده است.

این تحقیق، نشان دهنده وجود بیش از ۱۶۰ کتاب مستقل در این موضوع است و این به جز نوشتارهای مفصل ضمنی است که در کتاب های تاریخ، سیره، کلام و حدیث آمده، که اگر آنها هم جمع شود سر به ۵۰۰ مورد خواهد زد.

ابتدا کتاب های عربی (چاپی و خطی) و سپس کتاب های فارسی (چاپی و غیر چاپی) و کتاب های اردو فهرست شده است و سعی بر آن بوده تا کتابی از قلم نیافتاده باشد. این مقاله، پیشتر در **مجله آینه پژوهش، ش ۲۱ (آبان ۱۳۷۲ ش)** به چاپ رسیده و اینک با اضافات فراوان و بازبینی به خوانندگان گرامی تقدیم می شود.

با نگاهی به این نوشتار، در می یابی :

۱. برخی از محققان در این موضوع سه کتاب پدید آورده اند (مانند: آیت الله میرزا نجم الدین جعفر عسکری تهرانی، آیت الله سید محمدصادق بحر العلوم و استاد محمد محمدی اشتهاردی) و برخی هم دو کتاب (مانند: استاد علامه سید علی بن الحسین هاشمی، علامه شیخ جعفر نقدی، علامه علی حسنین شیفته و استاد باقر قریانی زرین)، که این نشان از اهتمام ویژه محققان به این موضوع دارد.

۲. شمار کتاب های عربی، ۱۳۶ عنوان (۷۰ کتاب چاپی و ۶۶ کتاب خطی)، و پس از آن تعداد کتاب های اردو، ۳۴ عنوان است (۲۸ کتاب چاپی و ۶ کتاب خطی) که بیانگر اهمیت این بحث در کشورهایی است که عالمان شیعه با جهان اهل سنت در ارتباط هستند. ۳. از مجموع این کتاب ها، ۱۱۷ کتاب چاپی و ۷۸ کتاب مخطوط می باشد و بیشترین کتاب ها در قم و تهران (۲۲ کتاب) و سپس در نجف و بیروت (۲۰ کتاب) به چاپ رسیده و سهم هند و پاکستان هم در این راستا، ۸ کتاب است و در مصر هم ۷ کتاب به چاپ رسیده است.

این اثر را به پیشگاه مقدس امیرالمؤمنین، مولی الموحّدين حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام تقدیم می نمایم.

الف) کتاب های چاپی عربی

۱. ابوطالب: اول المؤمنین

سعید رشید زمیزم / چاپ بیروت، ۱۲۶ ص

۲. ابوطالب: ثالث من اسلم

سید نبیل الحسنی / کربلا، العتبة العباسية المقدسة، ۱۴۲۹ق/۲۰۶ / ص، وزیری

۳. ابوطالب حامی الرسالة

امینی، عبدالحسین / وزیری، ص ؟

۴. ابوطالب بطل الاسلام

حیدر محمد سعید عرفی / چاپ اول: دمشق، ۱۴۱۰ق / ۲۴۰ / ص، وزیری

۵. ابوطالب بن عبدالمطلب علیه السلام والد امیرالمؤمنین علیه السلام

حسین جواد الکردیمی / چاپ بغداد، مطبعة سعد، ۱۹۶۷م/۴۸ / ص، رقعی

۶. ابوطالب حامی الاسلام

باقر شریف القرشی / چاپ قم، ۱۴۲۰ق/۳۲ / ص، جیبی

۷. ابوطالب حامی الرسول (صلى الله عليه وآله)

علامه شیخ عبدالحسین امینی صاحب الغدير (۱۳۲۰-۱۳۹۰ ق) / تحقیق: محمدحسن شفیعی شاهرودی / قم، مؤسسه میراث النبوة، ۱۳۸۶ ش/۱۴۲۸ق/۱۷۶ / ص، رقعی

۸. ابوطالب علیه السلام حامی الرسول وناصره = ایمان ابی طالب بروایة علماء السنة

میرزا نجم الدین جعفر عسکری تهرانی (۱۳۱۳-۱۳۹۵ق) / چاپ اول: نجف، مطبعة الآداب، ۱۳۸۰ق / ۲۲۰ / ص، وزیری

۹. ابوطالب: دراسة في شعره

قصی الاسدی البصری / بیروت، مؤسسه البلاغ، ۱۴۲۲ق/۱۰۰ / ص، وزیری

۱۰. ابوطالب سید المؤمنین

عبدالحلیم حاتم مرزه / نجف اشرف، مكتبة الفيض، ۱۴۲۵ق / ۲۴۰ / ص، وزیری

۱۱. ابوطالب صلوات الله و سلامه عليه شيخ المؤمنين و شفيعهم

سبط الشیخ اردبیلی / ۱۰۰ / ص، وزیری

۱۲. ابوطالب الصحابي المفتری علیه

شهید عبدالزهرا عثمان محمد (مشهور به عزالدین سلیم شورای انتقالی حکومت عراق، که در سال ۱۴۲۵ق به شهادت رسید) / بیروت، دارالهادی، ۱۴۲۵ق / ۱۲۵ / ص، وزیری

۱۳. ابوطالب عم الرسول صلى الله عليه وآله

محامی محمدکامل حسن / بیروت، المكتب العالمی، ۱۹۸۷م (از سلسله «عظماة الاسلام» - ۹ - ۱۲۵/ص، رقی

۱۴. ابوطالب عم الرسول مؤمن بنی هاشم

سید حسن حسینی شیرازی / در مجله «علوم الحدیث» ش ۱۱ (محرم الحرام ۱۴۲۳ق)، ص ۵۴-۵۶/ص، وزیر

۱۵. ابوطالب عم النبی صلى الله عليه وآله = شیخ بنی هاشم

عبدالعزیز سید الاهل / بیروت، دارالعلم للملایین، ۱۹۵۱م. ۱۰۶/ص، رقی / رك: ابوطالب بطل الاسلام/۲۳۲، الذریعة ۲۶۵/۱۴، اهل بیت فی المكتبة العربية: ۲۶۴.

۱۶. ابوطالب عم النبی صلى الله عليه وآله و والد الوصی علیه السلام

محمدعلی فاضلی/ بیروت، دار المحجة البيضاء، ۱۴۲۹ق / ۴۷۱/ص، وزیر

۱۷. ابوطالب عملاق الاسلام الخالد

شیخ محمدعلی اسبر/ بیروت، دارالاصالة، ۱۴۱۱ق/۱۹۹۱م / ۱۸۸/ص، رقی

۱۸. ابوطالب کفیل الرسول

سعید عسیلی رشافی عاملی (۱۳۴۸-۱۴۱۴ق) / مقدمه: شیخ عبدالامیر قبلان و شیخ حسن طراد / بیروت، دارالزهراء، ۱۴۰۶ق / ۲۲۲/ص، وزیر

۱۹. ابوطالب کفیل الرسول

مؤلف نامعلوم / بیروت، الدار الاسلامیة، ۱۴۱۱ق/۱۹۹۱م. ۲۳/ص، وزیر (مصور- ویژه نوجوانان)

۲۰. ابوطالب مأوی الرسول والرسالة

حسن الحاج / این کتاب، در مجله «میقات الحج»، ش ۱۸ (رجب ۱۴۲۳ق) از ص ۱۲۲ تا ص ۱۶۴ به چاپ رسیده است. / ۴۲/ص، وزیر

۲۱. ابوطالب مؤمن باستحقاق

علی الحداد / بیروت، دارالمحجة البيضاء، ۱۴۲۹ق / ۹۵/ص، رقی

۲۲. ابوطالب مؤمن قریش

محمد الریح حمد النیل / چاپ خارطوم (سودان)، جمعیت خیریه ثقلین

۲۳. ابوطالب مؤمن قریش

شیخ عبدالله ختیزی (متولد: ۱۳۵۰ق) / تقریظ: استاد بولس سلامة، دانشمند مسیحی لبنانی و صاحب ملحمة الغدير/ چاپ دوم: بیروت، مؤسسة الثقافیة، ۱۳۸۴ق / ۴۳۵/ص، وزیر. نویسنده، در این کتاب تنها با تکیه بر مدارك دانشمندان اهل سنت ایمان ابوطالب را ثابت کرده است. هنگامی که این کتاب منتشر شد، مقامات قضایی کشور عربستان از او خواستند که سخن خود را پس بگیرد و زمانی که وی به این کار تن در نداد، به اعدامش محکوم ساختند. ولی پس از اقدامات فراوان مراجع تقلید شیعه و دانشمندان اسلام در مجازاتش تخفیف قائل شده و به حبس ابد محکومش ساختند. سرانجام، اقدامات شدید بزرگان شیعه - از جمله آیت الله العظمی حکیم- سبب شد تا با زدن هشتاد تازیانه بر او آزادش نمایند. / رك: نقباء البشر، ج ۴، ص ۱۳۹۳. / این کتاب به فارسی و اردو ترجمه شده است.

۲۴. ابوطالب المسلم

احمد مغنیة (۱۳۲۸-۱۴۰۳ق) / بیروت، دارالکتاب اللبنانی، ۱۹۸۲م. ۵۹/ص، وزیر (از موسوعة التاريخ الاسلامی - ۶)

۲۵. ابوطالب مع الرسول

شیخ احمد مغنیة (م ۱۴۰۳ق) / بیروت، دارالکتاب اللبنانی

۲۶. ابوطالب ناصر الاسلام

داود سلمان کعبی / نجف، دار الحوراء، ۱۴۳۰ق/۱۰۸/ص، رقی

۲۷. ابوطالب ناصر الرسول صلى الله عليه وآله

کمال السید (عباس الموسوی البغدادی)/ قم، انتشارات انصاریان، ۱۴۱۷ق/۱۳۷۵ش. ۳۲/ص، وزیر (مصور- ویژه نوجوانان)/ به فارسی و اردو و فرانسه ترجمه شده است.

۲۸. ابوطالب و بنوه

[آیت الله] سید محمدعلی آل سید علی خان حسینی نجفی (۱۳۲۳-۱۳۹۱ق) / نجف، مطبعة الآداب، ۱۹۶۹م. ۴۲۲/ص، وزیر

۲۹. ابوطالب و قصیدته اللامیة

محمد مهدی صباحی کاشانی/ قم، مؤسسه ابوطالب، ۱۴۳۲ق / ۱۱۸/ص، وزیر

۳۰. ارشاد الهارب من صحة ایمان الاقارب = ایمان آباء الرسول صلى الله عليه وآله و عمه ابی طالب

سید هاشم بن یحیی بن احمد الحسنی الشامی الصنعانی/ تحقیق: عباس حمید کریم الزیدی قم، دارالغدير، ۱۴۲۴ق / ۲۲۰/ص،

وزیری

این کتاب در ۶ باب (اهل الفترة، نسب الرسول صلی الله علیه وآله، نشانه‌ها و کرامات در هنگام حمل و ولادت پیامبر، ادله ایمان ابوطالب، بیعت عثمان و موقف صحابه در قبال آن و ولایت علی بن ابیطالب) به سامان رسیده است.

۳۱. اسلام ابیطالب

سید مهدی مکی، کناز الاشقر وبشیر الخياط/ این کتاب به چاپ رسیده است. / رك: ابوطالب بطل الاسلام/۲۳۲.

۳۲. اسلام ابیطالب

وجیه بیضون/۸ ص، وزیری/ این رساله، همراه با نوشتار فرزندش -لیب بیضون- در بیروت به چاپ رسیده است.

۳۳. اسلام ابیطالب

لجنة ردّ الشبهات/ نجف، مؤسسه الغری، ۱۴۲۶ق / ۱۶ ص، جیبی

۳۴. اسلام ابیطالب من خلال الآيات والاحاديث والاشعار والوقایع التاريخية

لیب بیضون (متولد: ۱۳۵۹ق) / چاپ بیروت. / ۴۰ ص، وزیری

۳۵. اسمی المطالب فی ایمان ابیطالب علیه السلام

شیخ کاظم حلفی مخزومی (۱۳۵۶-۱۳۹۶) / چاپ نجف/ رك: المنتخب من اعلام الفكر والادب/۳۷۰

۳۶. اسنی المطالب فی شرح خطبة ابیطالب

عبدالکریم حبیب / در مجله «الثقافة الاسلامية»، ش ۴۵، ص ۲۱۷-۲۳۲ (۱۶ ص) به چاپ رسیده است.

۳۷. اسنی المطالب فی نجاته ابیطالب

سید احمد بن زینی دحلان مکی شافعی (۱۳۲۳-۱۳۰۴ق) / این کتاب، فشرده‌ای از کتاب سید محمد بن رسول برزنجی کردی (۱۰۴۰-۱۱۰۳ق) است، که همراه با اضافاتی بدین عنوان تنظیم شده و در سال ۱۳۰۵ق، در مصر (چاپ «دارکنز السعادة»، قاهره، ۶۳ ص، وزیری) به چاپ رسیده است (و هم در تهران به سال ۱۳۸۲ق با تحقیق سید علی هاشمی خطیب در ۶۴ صفحه به چاپ رسیده است) / رك: الذریعة ۵۱۱/۲، ایضاح المکنون ۸۲/۱، هدیة العارفين ۱۹۱/۱، الاعلام زرکلی ۱۲۹/۱. / این کتاب به فارسی و اردو ترجمه شده است. (اهل البيت فی المكتبة العربية: ۴۵-۴۶) / نیز به وسیله استاد صالح الوردانی تحقیق شده و به چاپ رسیده است. [بیروت]، دارالهدف للاعلام والنشر، بی تا. / ۱۱۴ ص، وزیری

۳۸. ایمان ابیطالب علیه السلام

شیخ مفید: ابو عبدالله محمد بن محمد بن نعمان حارثی عکبری بغدادی (۳۳۸-۴۱۳ق) / تحقیق: واحد تحقیقات اسلامی بنیاد بعثت/ چاپ قم، مؤسسه بعثت، ۱۴۱۳ق/۱۳۷۱ش / ۵۰ ص، وزیری
این کتاب، پیشتر با تحقیق شیخ محمدحسن آل یاسین به چاپ رسیده بود. چاپ نجف، ۱۳۷۶ق/۱۹۵۶م

۳۹. ایمان ابیطالب

آیت الله میرزا جواد تبریزی (۱۳۴۷-۱۴۲۷ق) // قم، مکتبه الصدیقة الشهيدة، ۱۴۲۹ق

۴۰. ایمان ابیطالب علیه السلام من مصادر علماء السنّة

عبدالحلیم مرزه / نجف، ۱۴۲۳ق / ۲۵ ص، رقعی

۴۱. ایمان ابیطالب وموقف الشيخ المفید منه

محمدابراهیم خلیفه شوشتی / قم، کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ۱۴۱۳ق/۱۳۷۲ش / ۲۰ ص، وزیری

۴۲. ایمان ابیطالب: الحجة على الذاهب الي كفر ابیطالب = حجة الذاهب الي ایمان ابیطالب

سید شمس‌الدین ابوعلی فخار بن معد بن فخار موسوی حایری (م ۶۳۰ق) شاگرد ابن ادریس و استاد محقق حلّی تقریظ: عزالدین عبدالحمید بن ابی‌الحدید بن هبة الله مدائنی بغدادی معتزلی (م ۶۵۶ق)
مقدمه: سید محمد صادق بحرالعلوم طباطبایی نجفی (۱۳۱۵-۱۳۹۹ق) و استاد عبدالفتاح عبدالمقصود/ چاپ دوم: بیروت، دارالزهراء، ۱۴۰۸ق / ۴۴۸ ص، وزیری
این کتاب، بهترین کتابی است که در اثبات ایمان ابوطالب علیه السلام نگاشته شده است.

۴۳. بغیة الطالب فی حال ابیطالب

سید محمد بن حیدر بن نورالدین موسوی عاملی (م ۱۱۳۹ق) / تحقیق: سید محمد مهدی موسوی خراسان / قم، المکتبه الحیدریة، ۱۳۸۶ش/۱۴۲۹ق / ۱۳۴ ص، وزیری / و با تحقیق: محمدجواد نورالدین فخرالدین / چاپ نجف، ۲۰۰۲م / ۹۰ ص، وزیری

۴۴. حیاة ابیطالب

شیخ محمدعلی طبسی / چاپ نجف

۴۵. الدرّة الغراء فی شعر شیخ البطحاء

مقدمه و جمع و تحقیق و شرح: باقر قربانی زرین / تقریظ: سید جعفر مرتضی عاملی
تهران، انتشارات وزارت ارشاد، ۱۴۱۶ق / ۲۰۵ ص، رقعی (زندگانی ابوطالب (۵۸ ص)، شعر ابوطالب (۱۰۴ ص) و فهارس (۴۰ ص))

۴۶. الرسول والرسالة في شعر ابي طالب: نظرة في مواقف ابي طالب وشعره

معوض عوض ابراهيم / كويت، وكالة المطبوعات، ۱۹۸۲م / ۷۹ ص، وزیری

۴۷. ديوان ابي طالب

جمع و تعليق: عبدالحق العاني / لندن، دار كوفان، ۱۹۹۱م / ۲۲۴ ص، وزیری

۴۸. ديوان ابي طالب

جمع و شرح: محمد تونجي سوري / بيروت، دارالكتاب العربي، ۱۹۹۶م / ۱۰۴ ص، وزیری

۴۹. ديوان ابي طالب

ابي هفان مهزومي بصرى (م ۲۵۷ق) و على بن حمزه قيمي بصرى (م ۳۷۵ق) / تحقيق: شيخ محمد حسن آلياسين (؟؟-۱۴۲۷ق) / بيروت، دار الهلال، ۱۴۲۱ق / ۳۸۰ ص، وزیری

۵۰. زهرة الادبا في شرح لامية شيخ البطحاء

علامه شيخ جعفر نقدي (۱۳۰۳-۱۳۷۰ق) / نجف، مكتبة الحيدرية، ۱۳۵۶ق / ۵۰ ص، وزیری

۵۱. الروض الزرية في الاحاديث التي رواها ابوطالب عن ابن اخيه صلى الله عليه وآله

شمس الدين ابن طولون محمد بن على صالحى دمشقى حنفى (۸۸۰-۹۵۳ق) / قم، مجمع الثقافة الاسلامية، ۱۳۷۲ ش / ۶ ص، وزیری

۵۲. السهم الصائب لكبد من اذى ابي طالب

سيد ابوالهدى محمد بن حسن وادى صيادى رفاعى شافعى (۱۲۶۶-۱۳۲۸ق) / رك: مناهل الضرب / ۴۵۰. به نوشته اعلام زرکلى ۹۴/۶، اين كتاب به چاپ رسیده است، ولى آن را نيافتم.

۵۳. سيد البطحاء

شيخ محمود البغدادي / تقرير: آيت الله سيد شهاب الدين نجفى مرعشى (۱۳۱۵-۱۴۱۱ق) / قم، دار الغدير، ۱۳۶۶ ش / ۱۴۵ ص، رقى

۵۴. سيد البطحاء ابوطالب عليه السلام

سيد عبدالرحيم الموسوى / مراجعة: شيخ محمد هادى اليوسفى الغروى و صائب عبدالحميد / قم، مجمع جهانى اهل بيت (ع)،

۱۴۳۲ق / ۱۱۸ ص، رقى

۵۵. شعر ابي طالب بن عبدالمطلب واخباره

ابوهفان عبيد عبدالله بن احمد بن حرب بن مهزم بن خالد / تحقيق: سيد محمد صادق بحرالعلوم (۱۳۱۵-۱۳۹۹ق) / تهران، مكتبة نينوى الحديثية، ۱۴۰۰ق / ۴۰ ص، وزیری (در اين كتاب، بيش از پانصد بيت از اشعار حضرت ابي طالب - كه دلالت بر اسلام وى مى كند- به روايت عفيف بن اسعد از عثمان بن جنى نحوه ذكر شده است). / نیز، با تحقيق علامه شيخ محمدباقر محمودى، به وسيله مجمع الثقافة الاسلامية (قم) به چاپ رسیده است.

۵۶. شيخ الابطح: ابوطالب عليه السلام

سيد محمدعلى شرفالدين موسوى عاملى - فرزند علامه سيد عبدالحسين شرفالدين-

چاپ نجف، ۱۳۴۹ق / علامه امينى مى نويسد: در آن از مطلبى فروگزار نكرده و مطالب را به خوبى و شايستگى گردآورده است. / (الغدير، ج ۷، ص ۴۰۲ پانوشت).

علامه سيد محمدصادق بحرالعلوم مى نويسد: در موضوع خودش فرد و يگانه است. از ديده تاريخى، فلسفى و علمى به خوبى بحث نموده، و با ترتيب و تنظيم خوب مطالب در قالبى بديع، با اسلوبى شيوا و كلمات زيبا و جذاب به شايستگى از عهده برآمده و يکى از بهترين کتاب هاى است که در اين موضوع نگاشته شده است. رك: مقدمه حجة الذاهب / ۵۲-۵۳ (پانوشت).

۵۷. صحوه الطالب في رد الشبهات عن ابي طالب

عماد عبد الكريم سرور (شافعى المذهب، رفاعى المشرب) / چاپ ۱۴۲۶ق / ۴۶۴ ص، وزیری

۵۸. طلبه الطالب في شرح لامية ابي طالب

شرح: على فهمى - مصرى شافعى استاد عربى در دارالفنون تهران- / تهران، مطبعة روشن، ۱۳۲۷ق / ۷۸ ص، وزیری / اهل البيت المكتبة العربية: ۲۹۹

۵۹. ظلامة ابي طالب عليه السلام

علامه سيد جعفر مرتضى حسيني عاملى / بيروت، المركز الاسلامى للدراسات، ۱۴۲۴ق / ۱۷۵ ص، وزیری

۶۰. عقيدة ابي طالب

سيد طالب حسين رفاعى (متولد: ۱۳۵۰ق) / بيروت، دارالاضواء، ۱۴۰۹ق / ۱۹۸۹م. / ۸۰ ص، رقى

۶۱. غاية الطالب في شرح ديوان ابي طالب

شيخ محمد خليل خطيب مصرى / طنطا (مصر)، مطبعة الشعراوى، ۱۳۷۱ق / ۱۹۵۰م / رك: مجله تراثنا، ش ۱۷، ص ۱۳۰ (اهل البيت فى المكتبة العربية: ۳۲۹)

۶۲. القصيدة الغراء في ايمان ابي طالب شيخ البطحاء

سيد احمد خيرى پاشا حسینی حنفی (۱۳۲۴-۱۳۷۸ق) / به اهتمام: علی بن الحسین هاشمی خطیب (۱۳۲۶-۱۳۹۶ق) / تهران، چاپخانه حیدری، ۱۳۸۴ق / ۱۲۰ ص، وزیری (همراه با ۱۲ صفحه تصویر خط ناظم)

۶۳. کبیر الصحابة ابوطالب علیه السلام

عبدالرسول غفاری / نجف اشرف، العتبة العلوية المقدسة، ۱۴۳۳ق شامل مباحثی چون: خاندان ابوطالب، توجه ابوطالب به رسول خدا، ایمان ابوطالب از خلال آیات قرآن، شفاعت رسول خدا برای ابوطالب، دلایل ایمان و اشعار ابوطالب، شهادت صحابه و علمای فرق اسلامی به ایمان ابوطالب.

۶۴. محمد فی بیت عمه ابي طالب

محمد عطیه ابراشی / قاهره، مکتبه مصر، ۱۹۸۰م / ۱۶ ص، رقعی

۶۵. منية الراغب في ايمان ابي طالب

شیخ محمد رضا طبسی نجفی (۱۳۲۴-۱۴۰۵ق) / تقریظ: آیت الله مرعشی نجفی (۱۳۱۵-۱۴۱۱ق) و سید محمد صادق بحر العلوم (م ۱۳۹۹ق) و شیخ جعفر نقدی (م ۱۳۷۰ق) / چاپ دوم: قم، چاپخانه مهر، ۱۳۹۵ق / ۱۵۵ ص، رقعی / نیز با تحقیق فرزندش شیخ نجم الدین طبسی در قم، به چاپ مجدد رسیده است.

۶۶. منية الطالب في حياة ابي طالب

شهید سید حسن قبانچی نجفی (۱۳۳۰-۱۴۱۰ق) / تحقیق: مؤسسه احیاء التراث الشیعی، قم، انتشارات دلیل ما، ۱۴۲۸ق / ۱۴۲ ص، وزیری

۶۷. معجم ما آلف عن ابي طالب عليه السلام

عبدالله صالح المنتفکی / (در مجله تراثنا، ش ۶۳-۶۴، ص ۱۶۳-۲۳۳) ۷۰ ص، وزیری / (در آن، ۱۱۰ کتاب را - با حذف مکررات - معرفی کرده است)

۶۸. منية الطالب في مستدرك ديوان سيد الاطاح ابي طالب عليه السلام

محمد باقر محمودی / قم، مجمع احیاء الثقافة الاسلامیة، ۱۴۱۳ق / ۱۳۷۲ ش / ۵۲ ص، وزیری

۶۹. مواهب الواهب في فضائل ابي طالب

علامه شیخ جعفر نقدی (۱۳۰۳-۱۳۷۰ق) // تقریظ منظوم: شیخ کاظم سودانی (۱۳۰۲-۱۳۸۱ق) (نجف، چاپ سنگی، ۱۳۴۱ق / ۱۶۰ ص، وزیری. در این کتاب، زندگانی حضرت ابوطالب از ولادت تا وفات به خوبی نوشته شده است. علامه امینی درباره آن می نویسد: در آن فواید، نوادر و مطالب ناب، فراوان به چشم می خورد (الغدیر، ج ۷، ص ۴۰۳)

۷۰. نبوة ابي طالب عبد مناف عليه السلام

مزمّل حسین الغدیری میثمی / چاپ قم، ۱۴۲۰ق / ۱۶۰ ص، رقعی / مؤلف در این کتاب در صدد اثبات نبوت و پیامبری حضرت ابوطالب است.

۷۱. نيل المطالب في مظلومية ابي طالب

علی غفراوی طرفی / بیروت، دارالمحجة البيضاء، ۱۴۲۶ق / ۲۴۰ ص، وزیری

ب] کتاب های خطی عربی

۱. ابوطالب

احمد المظفر (متولد: ۱۳۴۵ق) / رك: معجم رجال الفكر في النجف، ج ۳، ص ۱۲۱۹.

۲. ابوطالب اول المؤمنين

سعید رشید شمیری / ۱۲۶ ص (در بیروت به چاپ خواهد رسید)

۳. ابوطالب داعية الاسلام الاول

سید محمد صافی موسوی (متولد: ۱۳۴۲ق) / ۱۲۰ ص / رك: مجله تراثنا، ش ۶۴، ص ۲۰۳.

۴. ابوطالب كافل النبي و ناصره

سید احمد خیری پاشا حسینی حنفی (۱۳۲۴-۱۳۸۷ق) / رك: الاعلام، ج ۱، ص ۱۲۲-۱۲۳ و اهل البيت في المكتبة العربية: ۱۶.

۵. ابوطالب المحامي الاول عن الدعوة الاسلامية

ابراهیم محمود جنیدی / رك: مجله الموسم، ش ۲۴، ص ۵۴۰

۶. اتحاف الطالب بنجاة ابي طالب

ابوعبدالله محمد بن عبدالسلام جنون (م ۱۳۲۸ق) / این کتاب تلخیص اسنی المطالب احمد زینی دحلان است و نسخه خطی آن در رباط موجود است. - الرباط: الفهرس الثالث/ ۲۹۹۸ (به نقل از: معجم ما آلف عن رسول الله صلى الله عليه وآله / ص ۵۶) / رك: اهل البيت في المكتبة العربية: ۱۹

۷. اثبات اسلام ابي طالب

محمد معین بن محمد امین بن طالب الله هندی سندی حنفی (م ۱۱۶۱ق) / رك: مجله تراثنا، ش ۱، ص ۱۴ (اهل البيت في المكتبة العربية: ۱۹)

۸. اثبات اسلام ابی طالب

عبدالرحمن بن احمد بن حسين خزاعی نیشابوری (م ۴۴۵ق) / رك: لسان المیزان، ج ۳، ص ۴۰۴-۴۰۵.

۹. اخبار ابی طالب و عبدالمطلب = کتاب فی عبدالمطلب و عبدالله و ابی طالب^۸

شیخ صدوق ابوجعفر محمد بن علی بن حسین بن بابویه قمی (ح ۳۰۶-۳۸۱ق) / رك: الذریعة ۳۱۷/۱ به نقل از رجال نجاشی ۳۱۳/۲

۱۰. اخبار ابی طالب و ولده

ابوالحسن مدائنی علی بن محمد بن عبدالله بغدادی (۱۳۵-۲۱۵ق) / رك: ترجمه فهرست ندیم/۱۶۹، معجم الادباء ۱۳۱/۱۴ اهل البيت في المكتبة العربية: ۲۵

۱۱. اسلام ابی طالب

شیخ عبدالحسین نعمت عاملی / رك: مجله تراثنا، ش ۶۴، ص ۱۷۲

۱۲. ایمان ابی طالب علیه السلام

احمد بن القاسم (م ۴۱۱ق) / نجاشی می نویسد: او از اصحاب ما امامیه بود و کتابش را به خط استاد حسین بن عبدالله غضائری مشاهده کردم. / رك: رجال نجاشی ۲۴۲/۱، الذریعة، ج ۲، ص ۵۱۲

۱۳. ایمان ابی طالب

شیخ محمدحسین کاشف الغطاء (۱۲۹۴-۱۳۷۳ق) / مجله تراثنا، ش ۶۴، ص ۱۸۵

۱۴. ایمان ابی طالب

احمد بن داود بن علی قمی

۱۵. ایمان ابی طالب علیه السلام

ابوالحسین احمد بن محمد بن احمد بن طرخان کندی جرجرائی (م ۴۵۰ق) / نجاشی می نویسد: وی ثقه و صحیح السماع و دوست ما بود و توسط شخصی به نام ابن ابی العباس به جرم علوی بودن کشته شد. رحمه الله. / رك: رجال نجاشی ۲۲۷/۲-۲۲۸، الذریعة، ج ۲، ص ۵۱۲

۱۶. ایمان ابی طالب علیه السلام

ابوعلی کوفی احمد بن محمد بن عمار (م ۳۴۶ق) / نجاشی می نویسد: او ثقه بزرگواری بود و از پیشوایان علم رجال به شمار می آمد. / رك: رجال نجاشی ۲۴۲/۱، الذریعة، ج ۱، ص ۳۱۱ و ج ۲، ص ۵۱۲

۱۷. ایمان ابی طالب

امیر سید حسین مجتهد موسوی کرکی قزوینی (م ۱۰۰۱ق) / رك: الذریعة، ج ۲، ص ۵۱۲

۱۸. ایمان ابی طالب

شیخ ابی الحسن شمس الدین سلیمان ماحوزی بحرانی (۱۰۷۵-۱۱۲۱ق) / رك: مقدمه الاربعون حدیثا، ص ۱۲

۱۹. ایمان ابی طالب علیه السلام

سید ابوالفضائل جمال الدین احمد بن موسی بن طاووس حسنی حلی (م ۶۷۳ق) / رك: بناء المقالة العلوية/۱۸۱، الذریعة، ج ۲، ص ۵۱۲

۲۰. ایمان ابی طالب

سهل بن الیسع بن عبدالله اشعری قمی / رك: تحفة العالم فی شرح خطبة المعالم: ۱۹۹

۲۱. ایمان ابی طالب علیه السلام

ابومحمد دیباجی سهل بن احمد بن عبدالله بن احمد بن سهل (۲۸۶-۳۸۰ق) / نجاشی درباره اش می نویسد: اشکالی در او نیست. و علامه مامقانی هم طعن و قدح برخی از عامه را نسبت بدو، دلیل جلالت قدرش می داند. / رك: رجال نجاشی ۴۱۹/۱، تنقیح المقال ۷۴-۷۳/۲

۲۲. ایمان ابی طالب علیه السلام

سید ظفر حسن بن دلشاد علی آمروهی نقوی هندی (۱۳۰۷-۱۳۸۰ق) / رك: نقباء البشر ۹۷۸/۳

۲۳. ایمان ابی طالب علیه السلام = دیوان ابی طالب و ذکر اسلامه

ابونعیم علی بن حمزة قیمی بصری (م ۳۷۵ق) / ابن حجر عسقلانی در کتاب الاصابة فی تمییز الصحابة، برخی از مطالب این کتاب را در ترجمه ابوطالب ذکر نموده است. / الاصابة، ج ۷، ص ۱۱۳-۱۱۶ / مؤلف، در این کتاب تمام اشعار ابوطالب را - که دال بر اسلام وی است- از تلعبری هارون بن موسی (م ۳۸۵ق) و محمد بن حسن بن درید (م ۳۲۱ق) روایت می کند. نسخه خطی آن در کتابخانه سید عیسی عطار در بغداد و مرحوم میرزا محمد عسکری تهرانی در سامراء موجود است. / رك: الذریعة، ج ۲، ص ۵۱۳ و

ج ۹ جزء اول، ص ۴۲-۴۳

۲۴. ایمان ابی طالب

قاضی نعمان بن محمد مصری (م ۳۶۳ق) صاحب دعائم الاسلام / رك: معجم ما آلف عن رسول الله صلى الله عليه وآله ، ص ۵۶

۲۵. ایمان ابی طالب علیه السلام

میرزا محسن قره داغی تبریزی (۱۲۶۷-۱۳۵۲ق) صاحب تبیین المحجة الی تعیین الحجة. وی در این کتاب آثار و احوال حضرت را به تفصیل بیان نموده و نسخه خطی آن در تبریز نزد نوادگانش موجود است. / رك: الذریعة، ج ۲، ص ۵۱۳ و علماء معاصرین/۱۶۱

۲۶. ایمان ابی طالب علیه السلام

از نویسندگانی ناشناس. / نسخه خطی آن به ش ۱۰۰۳/۲ در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران موجود است. / رك: فهرست کتابخانه دانشگاه تهران، ج ۱۸، ص ۱۳۵

۲۷. بغیة الطالب فی الاسلام ابی طالب

[علامه بزرگ] سید میرمحمد عباس بن سید علی اکبر موسوی شوشتری لکهنوی (۱۲۲۴-۱۳۰۶ق) / رك: تکمله نجوم السماء، ج ۲، ص ۷۳ و الذریعة، ج ۳، ص ۱۳۴

۲۸. بغیة الطالب لایمان ابی طالب وحسن خاتمه

جلال الدین ابوالفضل عبدالرحمن بن ابی بکر بن محمد سیوطی شافعی (م ۹۱۱ق) / نسخه خطی آن در کتابخانه قوله (مصر) ضمن مجموعه ش ۱۶ به خط سید محمود موجود است. رك: الذریعة، ج ۲، ص ۵۱۱، اهل البیت فی المكتبة العربية: ۶۹

۲۹. بغیة الطالب لایمان ابی طالب

محمد بن عبدالرسول برزنجی شافعی شهرزوری مدنی (۱۰۴۰-۱۱۰۳ق) / رك: معجم المؤلفین، ج ۹، ص ۳۰۸، الاعلام، ج ۶، ص ۲۰۳، اهل البیت فی المكتبة العربية: ۶۸

۳۰. بلوغ المأرب فی نجاته علیه السلام وعمه ابی طالب

شیخ سلیمان ازهری لاذقی / نسخه خطی آن در کتابخانه تیموریه (دارالکتب قاهره)، قسم حدیث، ش ۳۳۳ موجود است. / رك: معجم ما آلف عن رسول الله صلى الله عليه وآله ، ج ۱، ص ۵۱ و اهل البیت فی المكتبة العربية: ۷۱

۳۱. البیان عن خیرة الرحمن

شیخ ابوالحسن علی بن بلال بن ابی معاویه مهلبی ازدی / این کتاب درباره ایمان ابوطالب و پدران پیامبر نوشته شده است و نجاشی، آن را از طریق شیخ مفید از مؤلفش روایت می کند. رك: رجال نجاشی، ج ۲، ص ۹۶ و الذریعة، ج ۳، ص ۱۷۱

۳۲. حاشیه بر «حجة الذهاب الی ایمان ابی طالب»

شیخ شیر محمد همدانی (۱۳۰۲-۱۳۸۱ق) / رك: نقباء البشر، ج ۲، ص ۸۵۰

۳۳. حیاة ابی طالب

سید عبدالحسین آل طعمه موسوی حایری (۱۲۹۹-۱۳۸۰ق) / رك: الملتخب من اعلام الفكر و الادب/ ۲۱۶

۳۴. حیاة ابی طالب

شیخ محمدعلی طبسی نجفی (۱۳۵۹-۱۳۸۳ق) / رك: معجم رجال الفكر فی النجف، ج ۲، ص ۸۲۹

۳۵. دراسة عن ابی طالب

شیخ عبدالواحد مظفر (۱۳۱۰-۱۳۹۵ق) / رك: مجله تراثنا - ش ۶۴، ص ۲۰۷

۳۶. دیوان ابی طالب و شرح لامیه او

علامه شیخ حیدرقلی سردار کابلی کرمانشاهی (۱۲۹۳-۱۳۷۱ق) / رك: ریحانة الادب، ج ۳، ص ۳۴۰

۳۷. دیوان ابی طالب

جمع و تحقیق: یونس سنجاری سوری / ۴۰۰ ص / رك: مجله تراثنا، ش ۶۴، ص ۲۱۶

۳۸. دیوان ابی طالب

ابراهیم بعلبکی (متولد: ۱۳۵۰ق) / در پیشگفتار آن، از ایمان ابوطالب، شرح لامیه وی و ثنای ابوطالب سخن رفته است و ۲۵۰ صفحه می باشد. / رك: مجله تراثنا، ش ۶۴، ص ۲۱۶

۳۹. دیوان ابی طالب

جمع و شرح: محمدهادی امینی نجفی (۱۳۵۵-۱۴۲۱ق) / در آن، بیش از ۱۰۰۰ بیت گردآورده است. / رك: مجله تراثنا، ش ۶۴، ص ۲۱۷

۴۰. دیوان ابی طالب

جمع و شرح: شیخ علی زوآد (متولد: ۱۳۷۷ق) / در آن، علاوه بر اشعار ابوطالب از شخصیت وی و اثرش در نشر اسلام سخن رفته و کمتر از ۲۰۰ صفحه می باشد. / رك: مجله تراثنا، ش ۶۴، ص ۲۱۹

۴۱. رتبة ابی طالب و قریش و مراتب ولده فی بنی هاشم

ابوالحسين (ابوالحسن) النسابة / تاريخ تأليف: ۳۱۰ ق
سيد ابن طاووس (۵۸۹-۶۶۴) در باب ۱۹۳ كتاب اليقين باختصاص مولانا على بامرة المؤمنین مطالبی از آن را نقل می‌کند. / رك:
اليقين/ ۱۸۶

۴۲. رسالة في اسلام ابي طالب عليه السلام

سيد امين الدين ميرزا ابوالقاسم محمد موسوی زنجانی (۱۲۲۴-۱۲۹۲ق) / رك: الفهرست لمشاهير علماء زنجان/ ۱۰۲

۴۳. رسالة في صحة ايمان ابي طالب

از مؤلفی ناشناخته / نسخه خطی آن در كتابخانه محدث ارموی (تهران) بوده است. / رك: الايضاح (ابن شاذان)/ ۶۷

۴۴. الرغائب في ايمان ابي طالب

سيد مهدي بن سيد على غريفي بحراني نجفی / رك: الذريعة، ج ۱۱، ص ۲۴۱

۴۵. سلوة الشيعة في تحقيق ايمان ابي طالب

شيخ ابوالمحاسن مسعود بن على صواني بيهقي (م ۵۴۴ق) / رك: تحفة العالم في شرح خطبة المعالم: ۱۹۹

۴۶. شرح حديث اسلام ابي طالب به حساب جمل

ملاعلی بن ميرزا خليل مازندرانی / نسخه خطی آن ضمن مجموعه ش ۱۳۶ كتابخانه حسینیة شوشتریهای نجف موجود است. / رك:

نشریه نسخه‌های خطی (دفتر یازدهم): ۸۳۵

۴۷. الشهاب الثاقب لرجم مكفر ابي طالب

علامه ميرزا نجم‌الدين جعفر بن علامه ميرزا محمد عسکری تهرانی (۱۳۱۳-۱۳۹۵ق) / رك: الغدير، ج ۷، ص ۴۰۳

۴۸. صفات ابي طالب عبد مناف عليه السلام

مزمّل حسين غدیری میثمی / در این کتاب، ۱۶۰ صفت برای حضرت ابوطالب ذکر شده است. مؤلف، کتاب دیگری بنام نبوة

ابی‌طالب هم نگاشته که به چاپ رسیده است. / رك: نبوة ابي‌طالب: ۱۶۰

۴۹. غاية المطالب في بحث ايمان ابي طالب

سيد على كبير حسنى هندی (۱۲۱۲-۱۲۸۵ق) / رك: نزهة الخواطر، ج ۷، ص ۳۴۲ و اهل البيت في المكتبة العربية: ۳۲۹

۵۰. فصاحة ابي طالب عليه السلام

ابومحمد اطروش شريف حسن بن على بن حسن بن عمر بن على بن الحسين بن على بن ابي‌طالب عليه السلام (شهادت: ۳۰۱ق) /

رك: رجال نجاشی، ج ۱، ص ۱۷۰-۱۷۱

۵۱. فضل ابي طالب و عبدالمطلب و ابي‌النبي

شيخ الطائفة ابوالقاسم سعد بن عبدالله بن ابي‌خلف اشعری قمی (م ۲۹۹ یا ۳۰۱ق)

رك: رجال نجاشی، ج ۱، ص ۴۰۳

۵۲. فيض الواهب في نجات ابي طالب

شيخ احمد فيضی بن حاج على عارف جورومی خالدی رومی حنفی (۱۲۵۳-۱۳۲۷ق)

رك: هدية العارفين، ج ۱، ص ۱۹۵ و اهل البيت في المكتبة العربية: ۳۷۷

۵۳. القول الواجب في ايمان ابي طالب

شيخ محمدعلى بن ميرزا جعفر على فصیح هندی مکی / پایان تأليف: جمادى الاولى ۱۲۹۹ق

نسخه خطی آن در كتابخانه سيد حسن صدر در كاظمين بوده است. / رك: الذريعة، ج ۱۷، ص ۲۱۵-۲۱۶

۵۴. كافل اليتيم: ابوطالب

ميرزا نجم‌الدين جعفر عسکری تهرانی (۱۳۱۳-۱۳۹۵ق) / نویسنده در این کتاب به اثبات ايمان ابوطالب با استفاده از كتابهای اهل

سنت پرداخته است. / رك: الذريعة، ج ۱۷، ص ۲۴۴

۵۵. ما قيل في ابي طالب عليه السلام من الشعر

سيد على بن الحسين هاشمی خطیب (۱۳۲۶-۱۳۹۶ق) / رك: ابوطالب بطل الاسلام: ۲۳۲، الذريعة، ج ۱۹، ص ۲۳، المنتخب من اعلام

الفكر و الادب: ۲۲۳

۵۶. منى الطالب في ايمان ابي طالب

شيخ مفيد نيشابوری ابوسعید محمد بن احمد بن حسين خزاعی - جدّ امی ابوالفتوح رازی-

رك: فهرست منتجب الدين: ۱۰۲ و امل الآمل، ج ۲، ص ۲۴۰ و الذريعة، ج ۲۳، ص ۲۱۲

۵۷. مواهب الواهب في ايمان ابي طالب

شيخ على روحانی نجفی (۱۳۵۱-۱۴۱۵ق) / رك: مجله آينه پژوهش، ش ۳۰، ص ۱۷۶ و اختران فضيلت، ج ۱، ص ۴۰۹

۵۸. الموسوعة الاسلامية في ابي طالب

عبدالله بن صالح المنتفکی / رك: مجله تراثنا، ش ۶۴، ص ۲۱۰

۵۹. نجاته ابی طالب

شیخ کاظم آل نوح نجفی الکعبی الکاظمی (۱۳۰۲-۱۳۷۹ق) / رک: طرق حدیث الائمة من قریش: ۹۳

۶۰. نسب ابی طالب

هشام بن محمد بن سائب بن بشر کلبی (م ۲۰۶ق) / رک: ترجمه فهرست ندیم: ۱۶۲

۶۱. نص ابی طالب علی النبی صلی الله علیه وآله

از نویسندہای اسماعیلی مذهب / رک: الذریعة، ج ۲۱، ص ۲۵۷، س ۱۲ به نقل از فهرست ایوانف: ۳۹۶ از ملحق فهرست مجدوع: ۳۴۴

۶۲. نصرة ابی طالب للاسلام

شیخ نجاح غراوی نجفی / رک: مجله تراثنا، ش ۶۴، ص ۲۱۰

۶۳. واقع ابی طالب المؤمن

سید عبدالکریم آل سید علی خان حسینی مدنی (۱۳۱۷-۱۴۱۱ق) / رک: المنتخب من اعلام الفكر و الادب: ۲۶۷ و ابوطالب و بنوه: ۴۱۴

۶۴. الياقوتة الحمراء فی ایمان سید البطحاء

سید طالب آل خرسان نجفی (۱۳۶۸-۱۴۲۰) / مقدمه ایمان ابی طالب (شیخ مفید): ۱۳

ج کتاب های چاپی فارسی

۱. ابوطالب

باقر قربانی زرین / تحقیق و بررسی: علی اکبر تلافی داریانی / تهران، شرکت نشر و تبلیغ نیک معارف، ۱۳۷۱ ش / ۵۶ ص، رقعی

۲. ابوطالب آموزگار پاسداری

محمد محمدی اشتهاردی (۱۳۶۳-۱۴۲۷ق) / قم، انتشارات هادی، ۱۳۹۹ق / ۱۴۴ ص، جیبی

۳. ابوطالب: اسوه مقاومت و ایمان

اسدالله رضایی / قم، انتشارات زائر، ۱۳۸۹ ش / ۱۹۰ ص، رقعی

۴. ابوطالب تجلی ایمان

سید مجید پورطباطبایی / چاپ سوم: قم، انتشارات شهریار، ۱۳۷۷ ش / ۱۸۵ ص، رقعی

۵. ابوطالب حامی پیامبر

علامه شیخ عبدالحسین امینی (۱۳۲۰-۱۳۹۰ق) / ترجمه و تلخیص: محمدحسن شفیعی شاهرودی / قم، مؤسسه میراث النبوة، ۱۳۸۶ ش / ۱۷۶ ص، رقعی

۶. ابوطالب چهره درخشان قریش

۷. ابوطالب مؤمن قریش

عبدالله علی خنیزی / مترجم: سید حسین محفوظی

قم، نشر حبیب، ۱۳۸۸ ش / ۴۶۱ ص، وزیری

۸. ابوطالب مؤمن قریش

سید احمد زینی دحلان مکی شافعی (م ۱۳۰۴ق) / ترجمه: محمد مقیمی / مقدمه: سید ابراهیم میلانی (۱۳۲۴-۱۳۹۹ق) / تهران، انتشارات سعدی، ۱۳۵۱ ش / ۷۶ ص، رقعی / (این کتاب، ترجمه اسنی المطالب فی ایمان ابی طالب است)

۹. ابوطالب مظلوم تاریخ

علامه شیخ عبدالحسین امینی نجفی تبریزی (۱۳۲۰-۱۳۹۰ق) / ترجمه: انتشارات بدر تهران، ۱۳۵۹ ش / ۱۹۶ ص، وزیری / (این کتاب، ترجمه بخشهایی از جلد هفتم و هشتم الغدیر است)

۱۰. پدرا ایمان: سیمای حضرت ابوطالب

جعفر فاضل / مشهد مقدس، انتشارات یوسف فاطمه، ۱۳۸۷ ش / ۶۲ ص، رقعی (فارسی-انگلیسی)

۱۱. پرتوی از سیمای تابناک ابوطالب علیه السلام

خیرالله مردانی / قم، انتشارات راه قرآن، ۱۳۸۴ ش / ۱۷۶ ص، رقعی

۱۲. ابوطالب یگانه مدافع اسلام

شیخ محمدرضا طبسی نجفی (۱۳۲۴-۱۴۰۵ق) / ترجمه: محمد محمدی اشتهاردی (۱۳۶۳-۱۴۲۷ق) / تهران، انتشارات قائم، ۱۳۵۴ ش / ۲۵۹ ص، وزیری / (این کتاب، ترجمه منیة الراغب فی ایمان ابی طالب است)

۱۳. پناه چلچله‌ها: دمی با ابوطالب یار پیامبر

کمال السید (عباس الموسوی) / ترجمه: سید ابوالقاسم حسینی ژرفا / قم، انتشارات پارسایان، ۱۳۷۶ ش / ۵۴ ص، پالتویی (مصور-ویژه نوجوانان)

۱۴. زندگی پرافتخار حضرت ابوطالب

محمد محمدی اشتهاردی (۱۳۶۳-۱۴۲۷ق) / تهران، نشر مطهر، ۱۳۷۶ش / ۱۰۰ ص، جیبی

۱۵. سخنی درباره حضرت ابوطالب

سید محمدحسین سجاد / اصفهان، الامام المنتظر # / ۳۲ ص، جیبی

۱۶. ساقی زائران خدا و نگاهبان رسول خدا

سید احمد روضاتی (۱۳۴۷-۱۴۲۲ق) / مقاله‌ای است بزرگ و پر بار، که در تاریخ ۲۵ و ۲۶ اسفندماه ۱۳۷۰ش، در روزنامه اطلاعات به چاپ رسیده است.

۱۷. کاروانی در سایه ابر

غلامرضا کردان / چاپ دوم: قم، مؤسسه در راه حق، ۱۳۷۱ش / ۲۳ ص، جیبی (این کتاب، داستان سفر ابوطالب و پیامبر به شام است)

۱۸. مقصد الطالب فی احوال اجداد النبی و عمه ابی طالب

شمس العلماء گرکانی میرزا حسین بن علیرضا ربانی (۱۲۶۳-۱۳۴۵ق) / بمبئی، مطبعه پرسیاپریس، ۱۳۱۱ق / ۸۸ ص، رقعی

۱۹. منیة الطالب در اسلام ابی طالب

سید حسین طباطبایی واعظ یزدی (م بعد ۱۳۱۸ق) / چاپ تهران، ۱۳۰۴ق، ۱۰۳ ص / رك: الذریعة، ج ۲۳، ص ۲۰۴

[د] کتاب های غیر چاپی فارسی

۱. ابوطالب اولین مدافع اسلام

سید عباس اهری

۲. ابوطالب و فرزندش (در اثبات ایمان ابی طالب از طرق اهل سنت)

حاج شیخ محمدتقی صدرای اراکی (۱۳۲۶-۱۴۰۴ق) / رك: گنجینه دانشمندان، ج ۸، ص ۲۰۱

۳. ایمان ابوطالب (یا ۲۶ رجب)

شیخ محمدحسن مولوی قندهاری (۱۳۱۹-۱۴۱۹ق) / رك: اختران فضیلت، ج ۱، ص ۸۴۸

۴. ایمان ابوطالب

از مؤلفی ناشناس (تاریخ تألیف: ۱۱۵۰ق) / نسخه آن ضمن مجموعه، ش ۲۲۵/۱۰ کتابخانه ملی موجود است. / رك: فهرست کتابخانه ملی (کتب فارسی)، ج ۱، ص ۲۲۳

۵. الجواب الصائب عن شبهة ایمان ابی طالب

شیخ عباس حایری تهرانی (م ۱۳۶۱ق) / رك: الذریعة، ج ۵، ص ۱۷۰

۶. پانزده مقاله در احوال و ایمان ابوطالب / گردآوری: ناصرالدین انصاری قمی

این کتاب، آماده چاپ است. عناوین آن عبارتند از:

۱. ابوطالب، عباس زریاب خویی (در کتاب: بزم آورد ص ۱۶۳-۱۶۹)

۲. ابوطالب، عبدالکریم گلشنی (در دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج ۵، ص ۶۱۸-۶۲۰)

۳. ابوطالب،؟؟ (در: دائرة المعارف تشیع، ج ۱، ص ۴۱۴)

۴. احوال ابوطالب، شیخ باقر کجوری تهرانی (در الخصائص الفاطمیه، ص ۲۱۱-۲۱۵)

۵. ایمان ابوطالب، سیدرضا حسینی نسب (در کتاب: طریق وحدت اسلامی، ص ۱۶۱-۱۸۱)

۶. ایمان ابوطالب، فضل الله کمپانی (در کتاب: رحمت عالمیان، ص ۱۰۰-۱۱۰)

۷. ایمان ابوطالب، داود الهامی (در کتاب: ترجمه طرائف (سید ابن طاووس) ص ۴۴۸-۴۶۱)

۸. ابوطالب مؤمن قریش. محمدعلی انصاری قمی (در کتاب محمد - صلی الله علیه وآله - پیغمبر شناخته شده، ج ۱، ص ۱۳۹-۱۸۰)

۹. اثبات ایمان ابوطالب، عبدالرحیم نجات (در کتاب: عول و تعصیب، ص ۲۵۵-۲۷۶)

۱۰. اسلام ابوطالب، هاشم معروف حسنی. ترجمه: حمید ترقی‌جاه (در کتاب: ترجمه سیره المصطفی، ج ۱، ص ۲۳۷-۲۵۹)

۱۱. دلائل ایمان ابوطالب، محمد عبایی خراسانی (در کتاب: گنجینه‌های ویران، ص ۱۴۶-۱۵۵)

۱۲. ساقی زائران خدا، سیداحمد روضاتی (در روزنامه اطلاعات)

۱۳. شرح زندگی ابوطالب، محمدعلی مدرس خیابانی تبریزی (در کتاب: ریحانة الادب، ج ۵، ص ۱۰۹-۱۱۰)

۱۴. مرگ ابوطالب، جعفر سبحانی (در کتاب: فروغ ابدیت، ج ۱، ص ۳۵۹-۳۷۷)

۱۵. وفات ابوطالب، محمدتقی خان سپهر (در کتاب: ناسخ التواریخ (زندگی حضرت عیسی)، ج ۳، ص ۵۰۸-۵۱۳)

۱. ابوطالب

سید محمد علی شرف الدین موسوی عاملی (م ۱۳۷۲ق) / ترجمہ: سید ظفر مہدی گھر بن سید وارث حسین جائسی (م ۱۳۶۶ق) مدیر مجلہ سہیل یمن / چاپ لکھنؤ، ۱۳۵۰ق / ۱۰۲ ص، وزیری / این کتاب، ترجمہ شیخ الابطح است. / رك: الذریعة، ج ۱، ص ۷۹

۲. ابوطالب، پیغمبر اسلام کی حامی

علامہ شیخ عبدالحسین امینی صاحب الغدیر (۱۳۲۰-۱۳۹۰ق) / ترجمہ: سید اختر رضوی قم، مؤسسہ میراث النبوة، ۱۳۸۶ش / ۱۷۶ ص، رقعی

۳. ابوطالب

سید مرتضی حسین صدراالفاضل لکھنوی لاهوری (۱۳۴۳-۱۴۰۷ق) / چاپ لاهور پاکستان

۴. ابوطالب مؤمن قریش

عبدالله علی الخنیزی / ترجمہ: سید ذی شآن حیدر جوادی (۱۳۵۷-۱۴۲۱ق) / لاهور، مکتبہ تعمیر ادب، ۱۹۶۶م / ۴۳۶ ص

۵. ابوطالب، مظلوم تاریخ

علامہ شیخ عبدالحسین امینی / کراچی، جامعہ تعلیمات اسلامی، ۲۰۱۰م / ۲۶۸ ص، رقعی

۶. ابوطالب ناصر رسول صلی اللہ علیہ وآلہ

کمال السید / ترجمہ: نثار احمد زینپوری / قم، انتشارات انصاریان، ۱۳۷۶ش / ۳۲ ص، (مصور۔ ویڈیو نوجوانان)

۷. ابوطالب و اسلام

غلامحسین انصاری / ملتان، انجمن ناصر الغراء، ۱۹۶۷م

۸. ایمان حضرت ابوطالب

محمد علی پتیالوی / چاپ گوجرانوالہ / تالیفات شیعہ در شبہ قارہ ہند، ش ۱۷۵۴

۹. بوستان آل عمران

شیخ محمد حافظ نجفی / جلد اول آن در اثبات ایمان ابوطالب و جلد دوم آن درباره امامان (ع) و جلد سوم آن درباره نبوت است

۱۰. تحفة العارفين

ترجمہ اسنی المطالب زینی دحلان (م ۱۳۰۴ق) / مترجم: سید امداد حسن بن سید علی (۱۲۸۸ق) / بمبئی، گلستان کشمیر، ۱۲۸۸ق، ۱۳۷ ص

۱۱. ترجمہ «اسنی المطالب»

سید احمد زینی دحلان شافعی مکی (۱۲۳۲-۱۳۰۴ق) / ترجمہ: حاج مقبول احمد دهلوی (۱۳۷۸-۱۳۴۰ق) / دہلی: مطبعہ یوسفی، ۱۳۱۳ق / ۱۷۶ ص، وزیری / رك: الذریعة، ج ۴، ص ۷۸

۱۲. ترجمہ «اسنی المطالب فی نجاتہ ابی طالب»

سید احمد زینی دحلان شافعی مکی (۱۲۳۲-۱۳۰۴ق) / مترجم: صائم چشتی / لاهور، چشتی کتب خانہ، ۲۰۰۷م

۱۳. حضرت ابوطالب

سید زین العابدین / چاپ کراچی

۱۴. حیات ابوطالب = مسئلہ کفر و ایمان ابوطالب

خالد انصاری ہندی / بہوپال، مطبعہ علوی پریس، ۱۳۵۲ق / ۷۲ ص، رقعی / مؤلف، از نویسندگان اہل سنت است و ایمان حضرت را بہ خوبی اثبات می نماید. / رك: اهل البيت فی المكتبة العربية: ۱۳۹

۱۵. حیات ابوطالب

سید اسد علی / لکھنؤ، امامیہ مشن، ۱۳۷۴ق / اللہ آباد، سلیمی پریس، ۱۳۷۴ق

۱۶. سیاسی پہلی مداح رسول (اولین مداح رسول)

شیخ علی حسنین شیفتہ / کراچی، مطبع سعیدی، ۷۹ ص / رك: تذكرة علمای امامیہ پاکستان، ص ۱۸۰

۱۷. سردار قریش

سید محمد صادق لکھنوی / لکھنؤ، مدرسۃ الواعظین / ۱۰۰ ص

۱۸. سید الحنفاء حضرت ابوطالب

ناصر حسین فیض آبادی / چاپ لاهور

۱۹. عیون المطالب فی اثبات ایمان ابی طالب

علامہ صائم چشتی / لاهور، چشتی کتب خانہ، ۱۴۱۲ق / ۱۹۹۲م / ۲ ج: ۶۰۸+۵۱۰ ص، رقعی

۲۰. فتح الغالب فی رد شرح المطالب و اثبات ایمان حضرت ابوطالب

ذاکر حسین حکیم کھیما / چاپ ہند / رك: قاموس الکتب، ج ۱، ص ۸۴۵

۲۱. فیضان ابوطالب

سید بدرالحسن فیض‌آبادی / بنارس، الجواد بکدپو، ۱۹۷۲م / ۳۱۰ ص / شرح زندگی و اشعار ابوطالب است.

۲۲. کفیل رسالت

سید حسین عارف نقوی / سرگودھا، تحریک تحفیظ تعلیمات آل حمد / ردّ پیغام صلح غلام بنی‌مسلم است و در آن فضایل و تاریخ ابوطالب ذکر شده است.

۲۳. کلام ابی‌طالب

شیخ علی حسنین شیفته (م ۱۹۲۶م) / چاپ پاکستان / جمع‌آوری اشعار ابوطالب و ترجمه آنها به اردو است. / رك: تذکره علمای امامیه پاکستان/۱۸۰

۲۴. محبوب الرغائب (ترجمه اسنی المطالب فی ایمان ابوطالب)

سید احمد زینی دحلان مکی شافعی (م ۱۳۰۴ق) / ترجمه: محمد نجم‌الدین علی صاحب مدراسی / حیدرآباد دکن، مطبعه محبوب شاهی، ۱۳۱۳ق / ۲۳۵ ص، وزیری

۲۵. مطلوب الطالب در ایمان ابی‌طالب

کاظم حسین اثیر جاروی پاکستانی (متولد ۱۳۶۰ق) / چاپ پاکستان / تذکره علمای امامیه / پاکستان: ۲۳۳

۲۶. مقام ابوطالب

دکتر عزیز علی / لاهور، مکتبه یاد خدا، ۱۹۷۶م.

۲۷. نگهبان رسالت

عابده نرجس / لاهور، افتخار بکدپو، ۱۹۹۵م / ۶۴ ص

۲۸. ابوطالب کیست؟ (بنگالی)

علی عکاس / چاپ ۱۹۹۲م

و) کتاب‌های غیر چاپی (اردو / انگلیسی)

۱. ایمان ابوطالب

شیخ تاج‌الدین حیدری / رك: تذکره علمای امامیه پاکستان/۵۶

۲. العرفان فی دلائل ایمان حضرت عمران

سید خورشید حسین شیرازی (۱۹۱۵-۱۹۸۲م) / رك: تذکره علمای امامیه پاکستان/۹۳

۳. فیضان ابوطالب

سید مجتبی حسن کامونپوری (۱۹۱۳-۱۹۷۴م) / این کتاب، در بر گیرنده اشعار ابوطالب و ترجمه آنها به اردو است.

۴. معارج العرفان فی عصمت ابی‌طالب عمران من آیات القرآن

شیخ محمد لطیف انصاری (۱۳۰۵-۱۳۹۹ق) / رك: تذکره علمای امامیه پاکستان/۳۳۱

۵. شهاب ثاقب در شرح دیوان ابوطالب

سید سبط الحسن رضوی هنسوی (۱۳۳۳-۱۳۹۸ق) / رك: مطلع انوار/۲۷۹

۶. نشان ابوطالب

ذاکر غلام قنبر ۱۰۴ ص / مجموعه اشعار آن حضرت است.

۷. ابوطالب مؤمن قریش (انگلیسی)

عبدالله علی الخنیزی / ترجمه: عبدالله شاهین / چاپ دوم: قم، انصاریان، ۱۳۸۶ش / ۳۲۸ ص، وزیری

منبع: میراث شهاب

۲) ۱۵ مقاله در احوال و ایمان ابوطالب (علیه السلام)

۱. ابوطالب / عباس زریاب خویی (در کتاب: بزم آورد ص ۱۶۳-۱۶۹)

۲. ابوطالب / عبدالکریم گلشنی (در دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج ۵، ص ۶۱۸-۶۲۰)

۳. ابوطالب /؟؟ (در دائرة المعارف تشیع، ج ۱، ص ۴۱۴)

۴. احوال ابوطالب / شیخ باقر کجوری تهرانی (در الخصائص الفاطمیه، ص ۲۱۱-۲۱۵)

۵. ایمان ابوطالب / سیدرضا حسینی‌نسب (در کتاب طریق وحدت اسلامی، ص ۱۶۱-۱۸۱)
۶. ایمان ابوطالب / فضل‌الله کمپانی (در کتاب رحمت عالمیان، ص ۱۰۰-۱۱۰)
۷. ایمان ابوطالب / داود الهامی (در کتاب ترجمه طرائف: سید ابن طاووس ص ۴۴۸-۴۶۱)
۸. ابوطالب مؤمن قریش / محمدعلی انصاری قمی (در کتاب محمد صلی الله علیه وآله پیغمبر شناخته‌شده، ج ۱، ص ۱۳۹-۱۸۰)
۹. اثبات ایمان ابوطالب / عبدالرحیم نجات (در کتاب عول و تعصیب، ص ۲۵۵-۲۷۶)
۱۰. اسلام ابوطالب / هاشم معروف حسنی. ترجمه: حمید ترقی‌جاه (در کتاب: ترجمه سیره المصطفی، ج ۱، ص ۲۳۷-۲۵۹)
۱۱. دلائل ایمان ابوطالب / محمد عبایی خراسانی (در کتاب گنجینه‌های ویران، ص ۱۴۶-۱۵۵)
۱۲. ساقی زائران خدا / سید احمد روضاتی (در روزنامه اطلاعات؟)
۱۳. شرح زندگی ابوطالب / محمدعلی مدرس خیابانی تبریزی (در کتاب ریحانة الادب، ج ۵، ص ۱۰۹-۱۱۰)
۱۴. مرگ ابوطالب / جعفر سبحانی (در کتاب فروغ ابدیت، ج ۱، ص ۳۵۹-۳۷۷)
۱۵. وفات ابوطالب / محمدتقی خان سپهر (در کتاب ناسخ التواریخ: زندگی حضرت عیسی علیه السلام)، ج ۳، ص ۵۰۸-۵۱۳).

۳) معرفی برخی از منابع در باره حضرت ابوطالب (علیه السلام)

اهمیت فهرست نویسی و کتابنامه نگاری بر کسی پوشیده نیست. چرا که فهرست ها و کتابنامه ها، کلید دست یابی به میراث علمی و گران بهای گذشتگان است. این فهرست که حاصل تلاش سال ها تحقیق و بررسی پیرامون مظلوم تاریخ حضرت ابوطالب (علیه السلام) می باشد، در اختیار دانش پژوهان، مؤلفین، نویسندگان، شعرا و ناشرین محترم قرار می گیرد. ارائه این کتابنامه می تواند گام مؤثری در احیاء شخصیت و یاد و نام آن بزرگوار در عرصه تحقیق و تألیف کتب ارزش مند باشد.

نشر کتب و آثار قدیمی پیرامون حضرت ابوطالب علیه السلام، شرح و ترجمه اشعار، تحلیل و بررسی پیرامون ایمان آن حضرت، شرح احوالات فرزندان ایشان، معرفی و شرح و ترجمه روایاتی که حضرت ابوطالب (علیه السلام) از پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) روایت کرده و ... از مواردی هستند که جای دارد در مورد آن فعالیت شود. اینک در زیر فهرست عناوین برخی از منابعی و آثاری که به صورت مستقل (و غیر مستقل) در باره حضرت ابوطالب (علیه السلام) نوشته شده است:

- ۱- ابوطالب علیه السلام؛ آموزگار پاسداری / محمد محمدی اشتهاردی / فارسی
- ۲- ابوطالب علیه السلام / باقر قربانی زرین / فارسی
- ۳- ابوطالب علیه السلام؛ تجلی ایمان / سید مجید پورطباطبایی / فارسی
- ۴- ابوطالب علیه السلام؛ چهره درخشان قریش / احمد بن زینی دحلان / فارسی
- ۵- ابوطالب علیه السلام؛ حامی الرسول (صلی الله علیه وآله) / نجم الدین العسکری
- ۶- ابوطالب علیه السلام؛ عم الرسول (صلی الله علیه وآله) / محامی محمد کامل حسن
- ۷- ابوطالب علیه السلام؛ عملاق الإسلام الخالد / محمدعلی اسبر / عربی
- ۸- ابوطالب علیه السلام؛ کافل النبی (صلی الله علیه وآله) و ناصر / استاد احمد خیری باشا
- ۹- ابوطالب علیه السلام؛ کفیل الرسول / سعید عسیلی / عربی
- ۱۰- ابوطالب علیه السلام / محمدرضا طبسی
- ۱۱- ابوطالب علیه السلام؛ مظلوم تاریخ / علامه امینی / فارسی
- ۱۲- ابوطالب مؤمن قریش / عبدالله بن شیخ علی الخنیزی القطیفی
- ۱۳- ابوطالب علیه السلام؛ ناصر الرسول / کمال السید / ترجمه اردو: نثار احمد زین پوری
- ۱۴- ابوطالب علیه السلام؛ ناصر الرسول / کمال السید / عربی
- ۱۵- ابوطالب علیه السلام وبنوه / محمدعلی آل سید علی خان
- ۱۶- ابوطالب علیه السلام؛ یگانه مدافع اسلام، مؤمن قریش / مترجم: محمدی اشتهاردی
- ۱۷- اتحاف الطالب بنجاة ابی طالب علیه السلام / محمد بن عبد السلام جنون
- ۱۸- أسنى المطالب فی نجاته ابی طالب علیه السلام / احمد بن زینی دحلان / تحقیق: صالح الوردانی
- ۱۹- البیان عن خیرة الرحمن فی ایمان ابی طالب علیه السلام وآباء النبی علیهم السلام؟
- ۲۰- الحجّة علی الذاهب الی تکفیر ابی طالب علیه السلام / فخار بن معد الموسوی
- ۲۱- الدرّة الغراء فی شعر شیخ البطحاء / باقر قربانی زرین
- ۲۲- الرغائب فی ایمان ابی طالب علیه السلام / علامه سید مهدی الغریفی البحرانی

- ٢٣ - الروض النزية في الاحاديث التي رواه ابوطالب عليه السلام عن ابن اخيه (صلى الله عليه وآله) / محمد بن علي بن احمد بن طولون
الدمشقي
- ٢٤ - القصيدة الغراء في ايمان ابي طالب عليه السلام شيخ البطحاء / سيد احمد خيري الحنفي المصري
- ٢٥ - القول الواجب في ايمان ابي طالب عليه السلام / محمد علي علي فصيح الهندي
- ٢٦ - الياقوتة الحمراء في ايمان سيد البطحاء / طالب حسيني آل علي خان المدني
- ٢٧ - ايمان ابي طالب عليه السلام / احمد بن محمد الكندي الجرجاني
- ٢٨ - ايمان ابي طالب عليه السلام / شيخ مفيد
- ٢٩ - ايمان ابي طالب عليه السلام / ابو علي كوفي، احمد بن محمد بن محمد بن عمار
- ٣٠ - ايمان ابي طالب عليه السلام / ابو محمد سهل بن احمد بن عبدالله بن سهل الديباجي
- ٣١ - ايمان ابي طالب عليه السلام / ابو نعيم علي بن حمزة البصري التميمي
- ٣٢ - ايمان ابي طالب عليه السلام / احمد بن قاسم
- ٣٣ - ايمان ابي طالب عليه السلام / سيد جمال الدين احمد بن طاووس الحسن الحلي
- ٣٤ - ايمان ابي طالب عليه السلام واحواله واشعاره / ميرزا محسن قره داغي
- ٣٥ - بغية الطالب في ايمان اسلام ابي طالب عليه السلام / سيد محمد عباس الموسوي لكهنوي
- ٣٦ - بغية الطالب في بيان احوال ابي طالب واثبات ايمانه وحسن عقيدته / سيد محمد حيدر بن نور الدين الحسيني العاملي
- ٣٧ - بغية الطالب في نسب آل ابي طالب عليه السلام / قاسم بن احمد واسطي الرفاعي الشافعي
- ٣٨ - بغية الطالب لإيمان ابي طالب / محمد بن عبدالرسول البرزنجي الشافعي
- ٣٩ - بغية الطالب لإيمان ابي طالب و حسن خاتمته / جلال الدين السيوطي
- ٤٠ - بلوغ المأرب في نجاته آباءه (صلى الله عليه وآله) و عمه ابي طالب (عليه السلام) // سليمان الازهرى
- ٤١ - ترجمه: أسنى المطالب في نجاته ابي طالب عليه السلام / سيد مقبول احمد (زبان اردو)
- ٤٢ - جزوه بيست و ششم رجب ... / حاج شيخ محمد حسن مولوي قندهاري
- ٤٣ - حضرت ابوطالب عليه السلام تنديس ايمان / اشرف آشوري / ماهنامه كوثر شماره ٢٠
- ٤٤ - حضرت ابوطالب عليه السلام؛ شخصيت بزرگ عالم اسلام / ؟ / پاسدار اسلام ٢١ / ٣ / ٦٢
- ٤٥ - حضرت ابوطالب عليه السلام؛ مظلوم تاريخ / ابو حيدر
- ٤٦ - حياة ابي طالب عليه السلام / شيخ خالد انصاري
- ٤٧ - خورشيد حجاز؛ مديح و مناقب حضرت ابوطالب عليه السلام / سيد محمد حسن سجاد
- ٤٨ - در بلندای قامت ايمان / سيد مجيد پورطباطبائي
- ٤٩ - دوحه الشرف في نسب آل ابي طالب عليه السلام / حسن بن علي قطان المروزي
- ٥٠ - ديوان شيخ الأبطح ابوطالب عليه السلام / ابوهفان عبدالله بن احمد المهزومي
- ٥١ - رمضان در تاريخ (قسمت حضرت ابوطالب) // آية الله العظمى صافي گلپايگاني
- ٥٢ - زندگي پر افتخار حضرت ابوطالب عليه السلام / محمد محمدي اشتهاردی
- ٥٣ - زهرة الأدباء في شرح لامية شيخ البطحاء / شيخ جعفر النقدي
- ٥٤ - ساقی تشنگان خدا؛ نگاهبان رسول خدا (صلى الله عليه وآله) // سيد احمد روضاتي الاصفهاني
- ٥٥ - سخني چند پيرامون حضرت ابوطالب عليه السلام / سيد محمد حسن سجاد
- ٥٦ - سيد البطحاء / محمود البغدادي
- ٥٧ - سيد قريش / معروف ارناووت
- ٥٨ - شيخ الأبطح ابوطالب عليه السلام / سيد محمد علي شرف الدين العاملي الموسوي
- ٥٩ - شيخ الأبطح او ابوطالب عليه السلام / سيد محمد علي آل شرف الدين الموسوي العاملي
- ٦٠ - شيخ بنى هاشم ابوطالب؛ عم النبي / عبدالعزيز سيد الأهل
- ٦١ - طلبية الطالب في شرح لامية ابي طالب / علي فهمي المصري الشافعي
- ٦٢ - عقيدة ابي طالب عليه السلام / سيد طالب الحسيني الرفاعي
- ٦٣ - عمدة الطالب / سيد جمال الدين احمد بن علي الحسيني
- ٦٤ - غاية المطالب في ايمان ابي طالب / علي كبير بن علي جعفر حسيني الهندي
- ٦٥ - غاية المطالب في شرح ديوان ابي طالب عليه السلام / محمد خليل خطيب المصري
- ٦٦ - فصاحة ابي طالب / ابو محمد حسن بن علي الأطروش
- ٦٧ - فضل ابي طالب و عبدالمطلب وعبدالله ابي النبي (صلى الله عليه وآله) / سعد بن عبدالله اشعري قمي

- ٦٨ - فقدان همسر و كفيل / سيد مجيد پورطباطبايي
 ٦٩ - فيض الواهب في نجاته ابي طالب عليه السلام / شيخ احمد الفيض
 ٧٠ - محبوب الرغائب في ترجمة اسنى المطالب / محمد نجم الدين المروزي
 ٧١ - مقصد الطالب في ايمان آباء النبي وعمه ابوطالب عليه السلام / ميرزا محمد حسين گرگاني
 ٧٢ - مني الطالب في ايمان ابي طالب عليه السلام / محمد بن احمد خزاعي النيشابوري
 ٧٣ - منية الراغب في ايمان ابي طالب عليه السلام / علامه محمدرضا طبسي نجفي
 ٧٤ - منية الطالب في ايمان ابي طالب عليه السلام / سيد حسين طباطبايي اليزدي
 ٧٥ - منية الطالب في حياة ابي طالب عليه السلام / سيد حسن قپانچي الحسيني النجفي
 ٧٦ - منية الطالب في مستدرک ديوان سيد الأبطح ابي طالب عليه السلام / محمداقرا المحمودي
 ٧٧ - مواهب الواهب في فضائل ابي طالب عليه السلام / محمدجعفر النقدي.

٧٨- Abu-talib the supporter of the Prophet / KAMAL AL-SAYYID / Ansaryian publications / QUM

٧٩- STUDY ON THE LIFE OF ABU TALIB / MAKTABA TUS SAQALAIN / QUM IRAN / Fonder ABDULLAH MEJED FAQEEHI

منبع: <http://abutalib.blogfa.com>

٤) كتاب شناسي ايمان ابوطالب (عليه السلام)

١. بغية الطالب في معرفة علي بن ابي طالب عليه السلام: روي صاحب الكشاف من الحديث القدسي ... / يونس رمضان-. بيروت: مؤسسة الاعلمي للمطبوعات، ١٤١٣ق.
٢. بغية الطالب في ايمان ابي طالب عليه السلام/ تأليف محمد بن حيدر بن نورالدين علي بن السيد علي نورالدين ابن السيد حسين بن ابي الحسن الموسوي الحسيني العاملي؛ حققه و علق عليه محمد مهدي السيد حسن الموسوي الخراسان-. قم: المكتبة الحيدرية، ١٤٢٨ق.= ١٣٨٦.
٣. سلسلة ذخاير تراثنا: بغية الطالب في حال ابي طالب/ محمد بن حيدر بن نورالدين بن علي الموسوي الحسيني العاملي، محمدجواد نورالدين فخرالدين-. بيروت: موسسه ال البيت عليهم السلام لاحياء التراث، ٢٠١١م.
٤. بغية الطالب في معرفة اولاد سيدنا علي بن ابي طالب(ع)/ تأليف جمال الدين الطاهر بن حسين الاهول اليمني؛ دراسة وتحقيق وتعليق احسان مقدس-. تهران: نيلوبرگ، ١٣٨٥.
٥. ايمان ابي طالب/ تأليف شيخ مفيد، متوفى ٤١٣ ق.
٦. الحجة على الذاهب إلى تكفير أبي طالب/ تأليف سيد فخر بن معد، متوفى ٦٣٠ ق.
٧. منية الطالب في ايمان ابي طالب/ تأليف سيد حسين طباطبايي يزدي حائري، متوفى ١٣٠٦ ق.
٨. بغية الطالب في ايمان ابي طالب/ تأليف سيد محمد عباس تستري هندي، متوفى ١٣٠٦ ق.
٩. مقصد الطالب في ايمان آباء النبي و عمه ابي طالب/ تأليف ميرزا حسين گرگاني.
١٠. القول الواجب في ايمان ابي طالب/ تأليف شيخ محمد علي فصيح هندي.
١١. أسنى المطالب في نجاته ابي طالب/ تأليف احمد زيني دحلان مفتي شافعي مکه.
١٢. بغية الطالب في ايمان اسلام ابي طالب عليه السلام/ سيد محمد عباس موسوي لكهنوي.
١٣. بغية الطالب في نسب آل ابي طالب/ قاسم بن احمد واسطي رفاعي شافعي.
١٤. بغية الطالب لإيمان ابي طالب/ محمد بن عبد الرسول برزنجي شافعي.
١٥. بغية الطالب لإيمان ابي طالب و حسن خاتمه/ جلال الدين سيوطي.

- كتابهای فراوانی در اثبات ايمان ابوطالب نگاشته شده است. شيخ آقا بزرگ تهرانی ٩ کتاب را ذکر می کند که با عنوان «ايمان ابي طالب» نوشته شده است.

منبع: <http://tebyan-zn.ir>

WWW.MIRAS-NOBOVAT.COM

موسسه فرهنگی میراث نوبت
(شماره ثبت: ۵۱۴)

پیام حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی در مقام والای شیخ الاباطح ابوطالب

در تاریخ اسلام کمتر کسی را می یابیم که مانند ابوطالب در دفاع از اسلام در روز غربت آن کوشیده باشد و اگر حمایتی بی دریغ آن بزرگوار نبود درخت نوپای اسلام به ثمر نمی نشست. ابوطالب در سخت ترین حالات پیامبر صلی الله علیه وآله و مسلمین یعنی در آن سه سال که آنها در دره مخصوصی در نزدیکی خانه خدا که بعدا به شعب ابی طالب معروف شد در محاصره دشمن بودند مانند پروانه گرد شمع وجود پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله می چرخید و با تمام وجود در حفظ او می کوشید. هر شب محل خواب و استراحت پیامبر صلی الله علیه و آله را عوض می کرد و فرزند دلپندش را در جای او می خوابانید. و به او می فرمود: «من تو را فدای فرزند عبدالله (یعنی پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله) نمودم». او از همان کودکی به سبب امارات و نشانه های روشن به آینده پیغمبر اسلام پی برده بود و در حفظ و حراستش از کینه دشمنان سخت می کوشید و در واقع از مؤمنان به پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله قبل از نبوتش بود، حتی در زمانی که پیامبر کودک شیر خواری در قناده بود به وسیله او از خداوند باران طلبید و خشکسالی سرزمین مکه برطرف گردید. و شعر معروف

وایبض یستسقی الغمام بوجهه
مثال الیتامی عصمة للارامل
که ابوطالب بعدا سروده و بسیاری از دانشمندان شیعه و اهل سنت آن را در کتابهای خود به عنوان یادگار آن زمان نقل کرده اند، گواه روشن همین امر است.
او بارها و بارها در شعر و نثرش ایمان محکم خود را نسبت به پیامبر اسلام صلی الله و علیه و آله ظاهر ساخت ولی دور افتادگان از خدا و پیامبر اسلام صلی الله و علیه و آله بزرگترین تهمت را به او زدند و گفتند ابوطالب کافر از دنیا رفت! و به این ترتیب تمام کینه هائی را که نسبت به فرزندش علی علیه السلام داشتند نسبت به پدر بروز دادند و تمام شواهد تاریخی را نادیده گرفتند اگر جز این شعر معروف ابوطالب در مدح پیغمبر اکرم صلی الله و علیه و آله در دست نبود کافی بر بطلان این تهمت ناروا بود، آنجا که می گوید:

لقد اکرم الله النبی محمدا
فکرتم خلق الله فی الناس احمد
و شق له من اسمه لیجعله
فقدوالعرش محمود و هذا محمدا!
مرحوم علامه امینی در جلد هفتم کتاب نفیس القدير این شعر را از منابع اهل سنت نقل می کند. شعری که صریح در ایمان به نبوت آن حضرت در حد اعلا است.

به هر حال ابوطالب همچون فرزندش علی علیه السلام مظلوم است، مظلوم بزرگ تاریخ اسلام، مظلوم بر اثر ظلم کج اندیشانی اموی صفت. و بسیار خوشوقتیم که گروهی از پاکبازان و مومنان صالح به پا خواستند و این مراسم بزرگداشت را برای ابوطالب گرفتند تا گرد و غبار جاهلیت و تعصب های اموی را از چهره تابناک این مدافع بزرگ اسلام بزدایند و گامی بزرگ در راه معرفی این فدائی اسلام و پیامبر صلی الله و علیه و آله بردارند. خوشبختانه در این اواخر کتابهای متعددی در بیان شخصیت و ایمان ابوطالب از سوی دانشمندان شیعه نگاشته شده است که زوایایی از زندگی و ایمان محکم او را به اسلام روشن می سازد. اینجانب به سهم خود از همه کسانی که در این راه تلاش و کوشش کرده اند تشکر می کنم و امیدوارم گامی که امسال برای بزرگداشت بنده صالح خدا، مدافع سر سخت اسلام و پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله در روزهای غربت یعنی حضرت ابوطالب پدر والا مقام امیر المؤمنین علی علیه السلام برداشته شده سر آغاز تلاش بیشتری در این راه باشد تا غافلان را بیدار و دشمنان اهل بیت علیهم السلام را رسوا سازد.

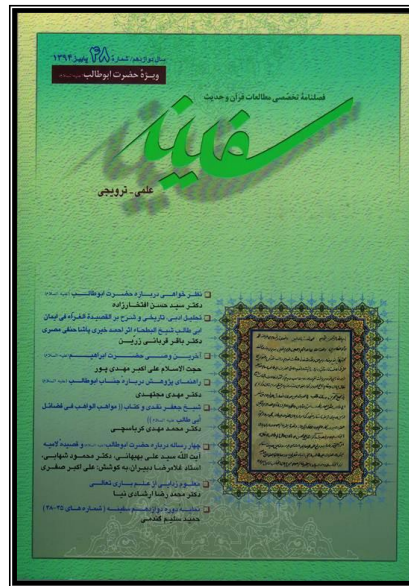
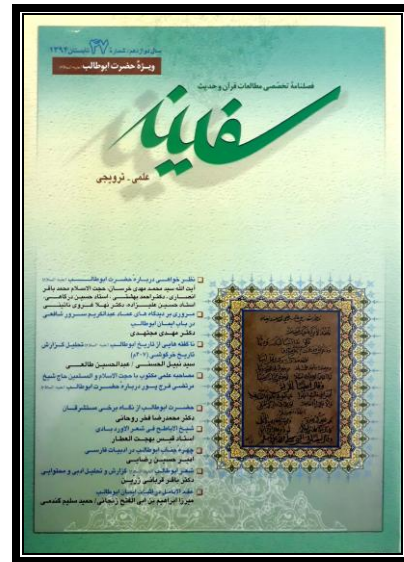
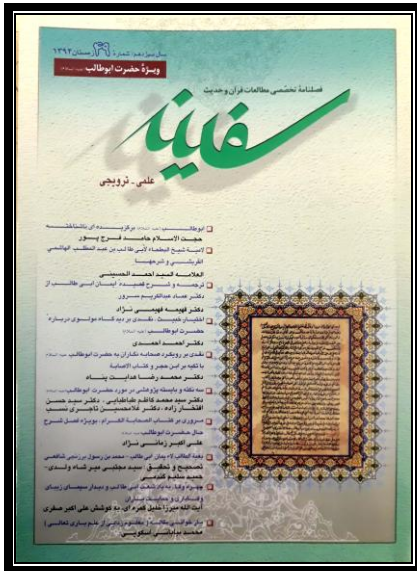
قم - حوزه علمیه
ناصر مکارم شیرازی

مرقومه حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی

مرقومه حضرت آیت الله العظمی سید صادق روحانی دام ظله
هدما تک حضرت ابوطالب علیه السلام
و پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله
نموده است که نظریات و حقایق الهی
بان بزرگوار نموده آن بزرگوار نظر و اندیشه بزرگوار
در صدر ایشیا و نام آن حضرت می رسد هر فردی که در این راه و با سینه علاقه دارد
تکلیف آرزوی نباشد که تکلیف کردن - و من هم اعلام آماده که برای تکلیف در این راه هم منتهای
در حد امکان خداوند عز و جل این مردان خدمت نموده است. و این را احتفظ نماید و برایش

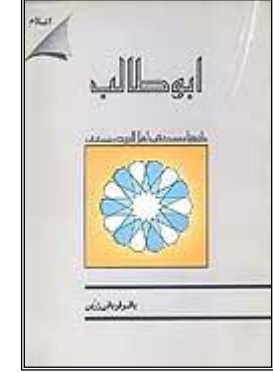
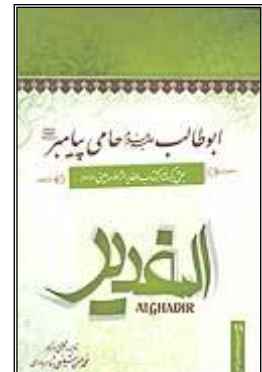
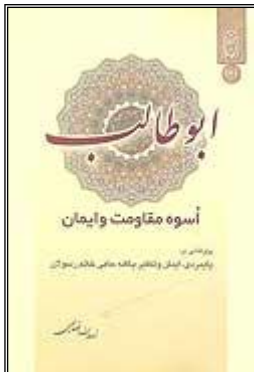
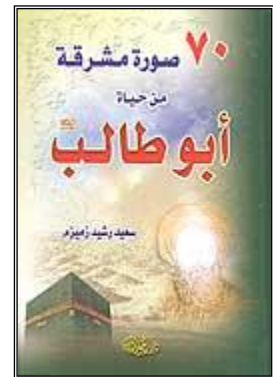
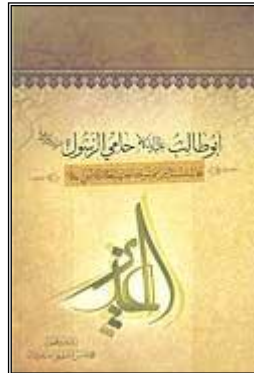
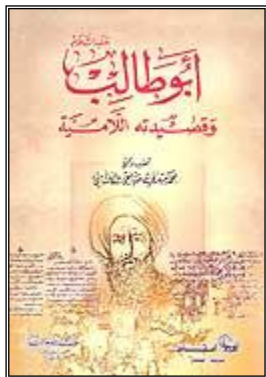
بسم الله الرحمن الرحیم
سلام علیکم
حضرت ابوطالب بزرگوار حضرت سرور من و سرور من و سرور من در راه نبوت
بسیار در راه نبوت و حق است و حق است و حق است و حق است و حق است و حق است
و اولی الامر ما بعد الله و رسوله و آله و انبیا و مرسلین و اولادهم
یعنی آن نبی بزرگوار و علی خردمند چون پیامبر که تشبیه نبوت
اوست پیغمبر بزرگوار حضرت محمد صلی الله علیه و آله در حقیقت محبت
و سبب عدت و نصرت است و در تاریخ اسلام ندانم نظیر صاحبان
بسیار بزرگ دارد و در حق آن بزرگوار و اولی الامر ما بعد الله
ند، و من بجز شما در تمام محافل زندگی و در حق آن بزرگوار و اولی الامر ما بعد الله
و حق است و حق است و حق است و حق است و حق است و حق است
ستاد بزرگداشت مقام حضرت ابوطالب علیه السلام

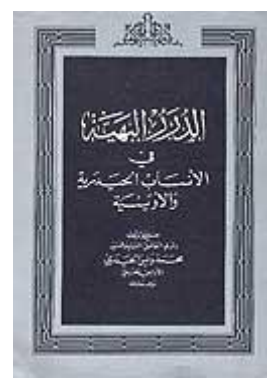
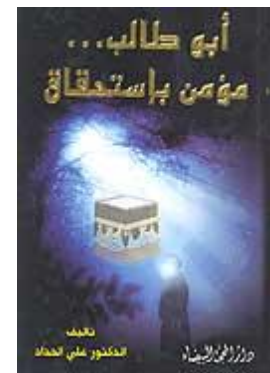
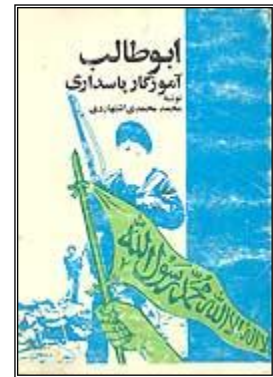
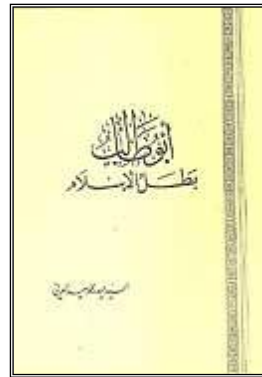
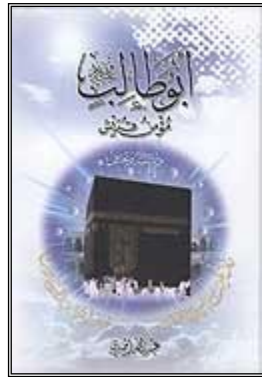

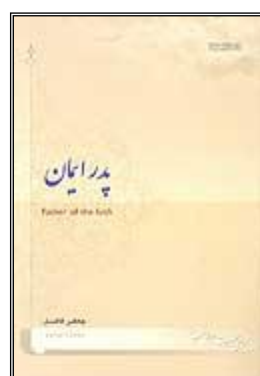
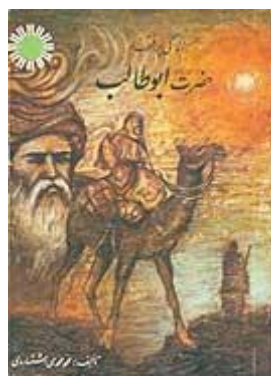
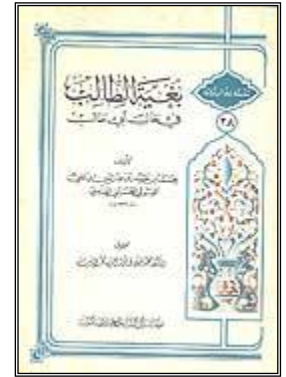
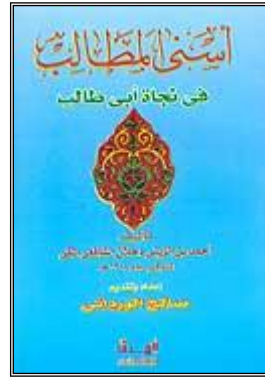
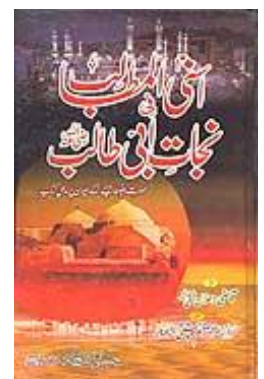
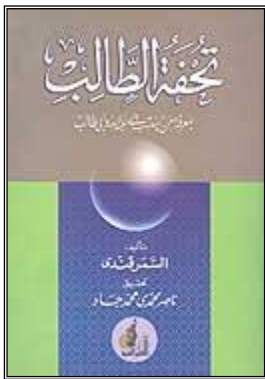
جلد و فهرست این شماره در پی آمده است:

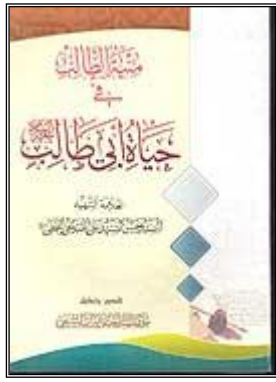
شماره ۴۸ فصلنامه سفینه (پاییز ۱۳۹۴) که دومین شماره این مجله در مورد حضرت ابوطالب است، منتشر شد. این شماره در ادامه شماره پیش (۴۷)، مقالات و رسائل منتشر نشده در باره آن گرامی را عرضه کرده است. از جمله دو ترجمه منظوم فارسی از قصیده لامیه ابوطالب که مرحوم استاد غلامرضا دبیران سروده است. گفتاری از آیه الله سید علی بهبهانی در همین مورد نقدی از محمدرضا ارشادی‌نیا بر یکی از مقالات محمد بیابانی اسکویی نیز در این شماره عرضه شده است.

۳۶ رجب سالروز رحلت جناب ابوطالب (علیه السلام)، یار و حامی رسول خدا (صلی الله علیه وآله) و پدر بزرگوار امیرمؤمنان علی (علیه السلام) است. به این مناسبت، منابعی که در این خصوص در کتابخانه تخصصی امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) مشهد موجود است به شرح زیر معرفی می شوند:

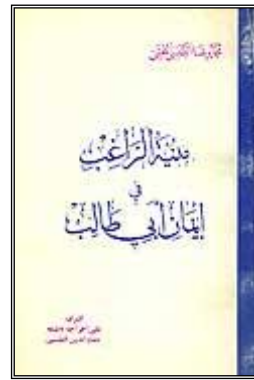

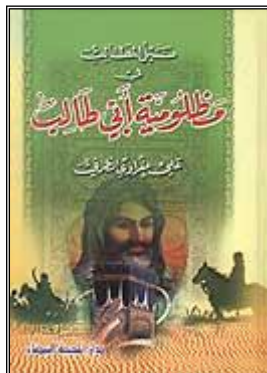
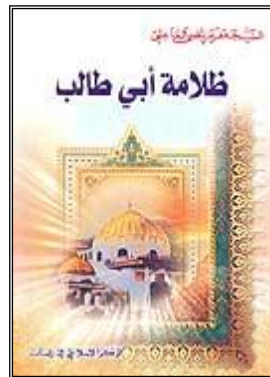
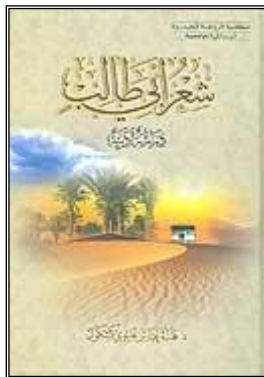
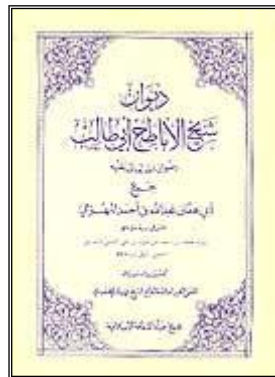
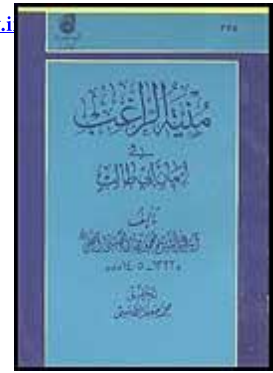

b.com/?p=

www.i

۱- فراخوان کنگره شعر حضرت ابوطالب (علیه السلام)

فراخوان کنگره سراسری شعر «حضرت ابوطالب علیه السلام»

به همت مجمع جهانی اهل بیت(ع) و حمایت نهادهای همسو، با هدف تکریم شخصیت مؤمن قریش، حامی پیامبر اعظم(ص) و پدر امیرالمؤمنین(ع) و نیز اعتلای فرهنگ و هنر اسلامی، شیعی و ایرانی، و معرفی و حمایت از استعدادهای ناب ادبی و شعرای آیینی، «کنگره سراسری شعر حضرت ابوطالب(ع)» برگزار می‌شود. این کنگره شعر، از برنامه های جانبی «همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع): حامی پیامبر اعظم(ص)» است.

*** بخش های جشنواره:**
۱. بخش اشعار عربی
۲. بخش اشعار فارسی

*** قالب ها:**
همه قالب های شعری کلاسیک (غزل، مثنوی، رباعی و...) و نثرو (آزاد، سنجیده، کودک و نوجوان، حجم و...).

*** موضوع جشنواره:**
- ابعاد زندگی حضرت ابوطالب بن عبدالمطلب(ع)
- ابوطالب: حامی پیامبر(ص)
- ابوطالب: پدر امیرالمؤمنین(ع)
- شعر و ادب حضرت ابوطالب(ع)
- استقبال از «لامیه» ابوطالب(ع) - در هردو بخش عربی و فارسی

*** مقررات:**
۱. هر شاعر می‌تواند حداکثر ۵ اثر در هر بخش، به کنگره ارسال نماید.
۲. آثار باید تایپ شده، به همراه فرم شرکت، تصویر کارت ملی (برای شرکت کنندگان ایرانی) یا تصویر صفحه اول پاسپورت (برای شرکت کنندگان غیر ایرانی)، در قالب «فایل پیوست» به سایت کنگره ارسال شود.
۳. دبیرخانه، ارسال کننده فرم را صاحب اثر می‌شناسد و در صورت اثبات خلاف آن، اثر مربوطه را از مسابقه حذف می‌نماید.
۴. به همه شرکت کنندگان، گواهی شرکت در کنگره اعطاء خواهد شد.
۵. اشعار برگزیده در کتاب شعر «همایش بین المللی حضرت ابوطالب(ع)» منتشر و از فراتر برتر با جوایز نفیسی قدردانی خواهد شد.
۶. حق استفاده از آثار شرکت کننده، به هر نحو، برای دبیرخانه کنگره محفوظ است.
۷. ارسال اثر، به منزله پذیرش مقررات مسابقه است.

*** ارسال آثار:**
۱. مهلت ارسال آثار:
حداکثر مهلت برای وصول آثار به دبیرخانه کنگره ۳۰ بهمن ۱۳۹۷ - ۲۰ فوریه ۲۰۱۹ است.
۲. نحوه ارسال آثار:
شرکت کنندگان باید از طریق الکترونیک، فرم و آثار خود را ارسال نمایند.
برای ارسال فرم و آثار، از ایمیل جشنواره (icfoaqd@gmail.com) یا از صفحه زیر استفاده نمایید:
<http://islamicartz.com/festivals>

*** تماس یا جشنواره:**
* دبیرخانه بخش اشعار عربی:
قم، بلوار صدوقی، مدرسه علمیه شهید صدوقی، مرکز زبان حوزه های علمیه
تلفن: ۰۲۵ - ۳۲۹۴۰۱۱۸
* دبیرخانه بخش اشعار فارسی:
تهران، میدان شهید محلاتی، مسجد جامع حضرت قاسم بن الحسن(ع)
تلفن: ۰۹۱۲۲۹۶۵۷۵۰
* پست الکترونیک: icfoaqd@gmail.com

۲- راه اندازی سایت اختصاصی همایش

۳- بازدید از موسسه «مصباح الدجی»

* بازدید رییس شورای علمی همایش از «مؤسسه مصباح الدجی» وابسته به عتبه حسینی علیه السلام

رییس و دبیر شورای علمی همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع) روز سه شنبه ۲۹ آبان ۱۳۹۷ - با حضور در «مؤسسه مصباح الدجی» با مدیر این نهاد علمی و پژوهشی دیدار و گفتگو کردند. در این دیدار آیت الله «محمدهادی یوسفی غروی» عضو شورای کتاب مجمع و رئیس کمیته علمی همایش و حجت الاسلام «عباس جعفری فراهانی» دبیر شورای کتاب و گروه مطالعات بنیادی مجمع حضور داشتند. مؤسسه مصباح الدجی تحت اشراف آستان مقدس امام حسین (ع) فعالیت می کند و قرار است در همایش حضرت ابوطالب (ع) با مجمع همکاری نماید.

المجمع العالمي لأهل البيت

الجمهورية الإسلامية في إيران - طهران - ص ب ٣٨٣١ - ١٤١٥٥

هاتف: ٨٨٩٥٠٩٣٧-٨ ٨٨٩٥٠٨٨٢

فاكس: ٨٨٩٥٠٨٨٢

المجمع جهانی اهل بیت (ع)

THE AHLUL BAYT (a.s.)
WORLD ASSEMBLY

تاریخ: ٢٠١٧/٥/١٧

شماره: ج.م/١٨٤١

پوست: ١٣٩٦/٤/١٧

١١

المجمع العالمي لأهل البيت

الجمهورية الإسلامية في إيران - طهران - ص ب ٣٨٣١ - ١٤١٥٥

هاتف: ٨٨٩٥٠٩٣٧-٨ ٨٨٩٥٠٨٨٢

فاكس: ٨٨٩٥٠٨٨٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الباحث والمفكر الإسلامي المحترم

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

نظراً لمكانة سيدنا ابوطالب رضوان الله وسلامه عليه عمّ النبي المصطفى محمد ﷺ في الإسلام وإيمانه السامي وجهاده الصلب وشهامته وغيرته على الإسلام والرسالة؛ فإن المجمع العالمي لأهل البيت ﷺ يناشد المفكرين والنخب العلمية والفكرية، للمشاركة في تقديم البحوث والدراسات للمؤتمر العالمي حول هذه الشخصية الإسلامية المرموقة، المزمع انعقاده في شهر أكتوبر ٢٠١٧.

وبما يلزم على العلماء للذود عن ساحة حامي حمى الدين والإسلام والنبي الصادق الأمين ﷺ من أيدي المشركين ودراسة شخصيته العبقريّة من جوانبها الإلهية والإنسانية لمواجهة محاولات التشويه المنظمة التي تتبناها بعض الأقلام المأجورة التكفيرية الحاقدة لهذا المؤمن المظلوم الذي ما تحمله في حياته وبعد مماته من الإتهامات الكاذبة؛ و تخليداً لتراث الإسلام القيم وإجلالاً لهذا الصحابي الجليل، نرجوا تزويدنا بالكتب والمقالات والدراسات تأسياً بالسلف الصالح من أكابر العلماء الذين قدموا كماً هائلاً من المؤلفات والقصائد الشعرية القيمة حول هذه الشخصية المباركة، للقيام بالواجب الديني والإسلامي للتصدي للسيل الوافر أمام الناعقين بكفر هذا الصحابي الجليل المدافع عن حريم الرسالة والرسول ﷺ.

كما نرجوا من فضيلتكم تزويدنا بمقالاتكم وبحوثكم العلمية القيّمة للعلم والإفادة؛ حتى يتسنى لنا اتخاذ الإجراءات اللازمة لدعوتكم في المؤتمر الذي نوافيكم بتفاصيله لاحقاً، ان شاء الله تعالى. /تت

وتفضلوا بقبول فائق الشكر والإحترام

محمد سالار

مساعد الشؤون الدولية

E-mail: abataleb2017@gmail.com

P.O. BOX 14155-3831 TEHRAN, I.R. IRAN
TEL: 88950827-8-88950937-8 FAX: 88950882

تبران - طهران، بشار كشاورز، روبروی پارک لاله، شماره ٢٢٨، مجمع جهانی اهل بیت (ع)
تلفن: ٨٨٩٥٠٩٣٧-٨ ٨٨٩٥٠٨٨٢ شماره: ٨٨٩٥٠٨٨٢ صندوق پستی: ٣٨٣١-١٤١٥٥

۵- مصاحبه ها و گزارش جلسه هفتم شورای علمی همایش ...

الف) آیت الله یوسفی غروی در گفت و گو با خبرنگاری تسنیم

همایش حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص) در قم برگزار می شود

رئیس کمیته علمی همایش حضرت ابوطالب (ع) گفت: همایش حضرت ابوطالب (ع) در قم برگزار می شود و فراخوان عمومی تا اردی بهشت و مهرماه سال آینده و برگزاری آن در اسفندماه سال ۱۳۹۸ انجام خواهد شد.

آیت الله محمدهادی یوسفی غروی در حاشیه دیدار با آیت الله العظمی علوی گرگانی در گفت و گو با خبرنگار تسنیم در قم، با اشاره به برگزاری همایش حضرت ابوطالب (ع) اظهار داشت: این همایش توسط مجمع جهانی اهل بیت (ع) و برخی از نهادهای علمی حوزوی برگزار می شود و مخاطب این همایش اهل علم هستند.

وی افزود: همایش حضرت ابوطالب (ع) سال آتی در قم برگزار می شود و دیدار با مراجع و علما و بهره گیری از منویات و نظرات آن ها مورد تأکید بوده و چراغ راهی برای برگزاری این همایش است.

دبیر علمی همایش حضرت ابوطالب (ع) با اشاره به فراخوان مقالات همایش حضرت ابوطالب (ع) تصریح کرد: آثار و مقالات باید در چهار محور کلامی، ادبی، تاریخی و مصنفین و مصنفات باشد و همچنین ارتباط حضرت ابوطالب (ع) با پیامبر (ص) مورد توجه است.

یوسفی غروی عنوان کرد: زمان ارسال چکیده مقالات اردی بهشت ماه و اصل مقالات مهرماه سال آینده و زمان برگزاری اسفندماه سال ۱۳۹۸ خواهد بود.

ب) حجت الاسلام والمسلمین صباحی کاشانی در گفت و گو با خبرگزاری رسا

به گزارش خبرنگار خبرگزاری رسا، جمعی از مدیران مجمع جهانی اهل بیت (ع) و اعضای دبیرخانه همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع) با حضور در بیت حضرت آیت الله العظمی حسین نوری همدانی با این مرجع تقلید دیدار و گفت‌وگو کردند.

حجت الاسلام صباحی کاشانی رییس مؤسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب (ع) پس از این دیدار اظهار داشت: مجمع جهانی اهل بیت (ع) با همکاری نهادهای همسو، «همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» را برگزار می کند و کلیه پژوهشگران می‌توانند با نگاشتن مقالات علمی در هر یک از موضوعات این فراخوان با برگزارکنندگان این کنفرانس بزرگ همیاری کنند.

وی با بیان این که این همایش در زمینه‌های تاریخ، سیره، عقاید، کلام، رجال، کتاب‌شناسی و ادبیات عربی برگزار می شود، گفت: تمام تلاش ما این است که مظلومیت تاریخی شیخ الاباطح حضرت ابوطالب (ع) تا حدودی مرتفع شود.

رییس مؤسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب (ع) ادامه داد: موضوعات علمی در چهار بخش «تاریخ و سیره»، «کلام و عقاید»، «شعر و ادب» و «مصنفات و مصنفین» فراخوان شده است و محققان و نویسندگان می‌توانند مقالات خود را در هر یک از موضوعات چهار بخش مذکور و یا هر موضوع دیگری که در راستای این همایش باشد برای دبیرخانه ارسال کنند.

وی با اشاره به مهلت های در نظر گرفته شده برای این همایش یادآور شد: مهلت ارسال چکیده مقالات تا اردی بهشت ماه ۱۳۹۷ و آخرین مهلت ارسال اصل مقالات ۳۱ مهرماه ۱۳۹۸ خواهد بود و اصل همایش نیز در ماه رجب ۱۴۴۱ / اسفندماه سال ۱۳۹۸ برگزار می شود.

حجت الاسلام صباحی کاشانی تصریح کرد: حضرت ابوطالب بن عبدالمطلب (ع) عموی بزرگوار رسول اکرم (ص)، پدر امیرالمؤمنین علی (ع) و بزرگترین حامی پیامبر و دین اسلام در ابتدای بعثت بود که تاریخ زندگی او سراسر افتخار، ایثار و اخلاصی کم نظیر است؛ وی علاوه بر آنکه در حیات خود کلیددار کعبه، پناهگاه دردمندان و یاور محرومان بود، اما فداکاری و استقامتش در راه رسالت نبوی، درخشان ترین فصل زندگی او به شمار می رود.

وی با ابراز تأسف از این که به دلیل کینه تاریخی دشمنان اهل بیت (ع)، ابعاد شخصیت آن حضرت در زیر غبار تهمت، غفلت یا نسیان پوشانده شده است، خاطرنشان کرد: کارهای انفرادی نیز که در طول قرن ها درباره ایشان انجام شده، بیشتر به مباحث مربوط به ایمان ابوطالب (ع) پرداخته و از سجایای اخلاقی، مجاهدات اجتماعی و تراث ادبی ایشان غافل مانده است.

رییس مؤسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب (ع) تأکید کرد: همچنین، تاکنون همایشی جهانی و در خور توجه، که آثار و مقالات نخبگان و اندیشمندان سراسر جهان را جمع آوری، تنظیم و منتشر نماید برگزار نشده است؛ مجمع جهانی اهل بیت (ع) به عنوان یک NGO بین المللی که ترویج معارف قرآن و عترت و حمایت فکری و فرهنگی از پیروان اهل بیت (ع) را بر عهده دارد تلاش کرده که با همکاری نهادهای همسو این همایش را برگزار کند.

حجت الاسلام عباس جعفری فراهانی، دبیر شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام با اعلام برگزاری همایش بین المللی «حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص)» در گفت و گو با خبرنگار اندیشه خبرگزاری شبستان، گفت: بنابر پیشنهاد استادان و محققان تاریخ و به دلیل آنکه تا کنون کار عظیم علمی درباره حضرت ابوطالب(ع) انجام نشده و به برگزاری نشست های کوچک اکتفا شده است، مقرر شد این همایش به همت مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام برگزار شود.

وی در تشریح اهداف کلان این همایش بیان کرد: نخست شناخت شخصیت حضرت ابوطالب(ع) مد نظر است چراکه هرچند ایشان به عنوان عمومی پیامبر(ص)، بعد از حضرت عبدالمطلب(ع)، سرپرستی پیامبر(ص) را بر عهده گرفته و نقش مهمی در تربیت و رشد ایشان داشته است، اما در حوادث مختلف به ویژه حراست از رسول خدا(ص) در مقابل دشمنان نیز نقش آفرین بوده، لذا جا داشت به طور مفصل به شناخت نسب خانوادگی پیامبر(ص) با تمرکز بر شخصیت حضرت ابوطالب(ع) پرداخته شود.

جعفری فراهانی اضافه کرد: دومین هدف در برگزاری این همایش پاسخ به شبهاتی است که از سوی معاندان و دشمنان به ویژه کسانی که در تاریخ به نواصب شهرت دارند درباره حضرت ابوطالب(ع) مطرح می شود؛ باید توجه داشت چون ایشان پدر حضرت امیر(ع) به عنوان امام و جانشین بعد از پیامبر(ص) هستند بیشتر در معرض شبهات قرار گرفته اند، مثل اینکه می گویند ایشان اسلام نیاورده و ایمان نداشته است، در حالی که شیعه ایشان را جزء مومنان و مسلمانان می داند چراکه اگر ایمان نیاورده بود این همه حمایت هایش از پیامبر(ص) معنا نداشت.

دبیر شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام درباره دیگر اهداف برگزاری همایش بین المللی «حضرت ابوطالب(ع)؛ حامی پیامبر اعظم(ص)» بیان کرد: با توجه به آنکه کتب تاریخی درباره ایشان به صورت جسته و گریخته مطالبی آورده اند، این همایش می کوشد تا میراث مکتوب درباره شخصیت ابوطالب(ع) را در آثار اهل سنت و شیعه احیاء کند.

وی تاکید کرد: هدف چهارم در برگزاری این همایش، فرهنگ سازی برای نسل آینده است، به عبارت دیگر، درصدد هستیم با این همایش مطالب متقن و محکم را برای اقشار مختلف اعم از دانش آموزان، دانشجویان و طلاب در داخل و خارج از کشور با استفاده گسترده از فضای رسانه های مختلف تبلیغ کنیم تا از یک سو پیروان اهل بیت علیهم السلام تحت تاثیر شبهات و القائات قرار نگیرند و از دیگر سو با مخالفان احتجاج کرده و شبهات شان را با زبان روز پاسخ دهیم.

جعفری فراهانی درباره محورهای پیش بینی شده برای این همایش ابراز کرد: همانطور که در فراخوان آمده، دبیرخانه در چهار کمیسیون و محور آثار را می پذیرد که عبارتند از: تاریخ و سیره، کلام و عقاید، شعر و ادب و مصنفات و مصنفین که البته هر یک از این محورها زیرشاخه هایی دارند که علاقه مندان می توانند به تناسب آنها آثارشان را تولید کنند.

وی درباره تقویم زمانی این همایش اعلام کرد: آخرین مهلت ارسال چکیده مقالات ۳۰ دی ماه سال جاری است و در صورت تایید اولیه چکیده مقالات، اصل مقالات باید تا ۳۱ فروردین ۹۸ به دبیرخانه ارسال شود، همایش نیز در سال آتی برگزار می شود.

دبیر شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام درباره امتیازات پیش بینی شده برای مقالات برتر، گفت: ثبت در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) که با اعمال معیارهای خاص انجام می شود و گواهی تاییدی برای طلاب و دانشجویان به شمار می رود، برای مقالات برتر این همایش پیش بینی شده است.

وی درباره تاثیر برگزاری همایش هایی از این دست در تولید علوم انسانی اسلامی، تاکید کرد: قطعاً برگزاری نشست ها، همایش ها و کنگره های علمی با محوریت مسائل دینی در ایجاد جو علمی و رفع مشکلات و نیاز جامعه بسیار موثر است.

جعفری فراهانی در پایان خاطرنشان کرد: باید توجه داشت مراکز علمی با نیازسنجی اقدام به برگزاری همایش می کنند، مجمع جهانی اهل بیت (ع) نیز با این نیازسنجی اقدام به برگزاری همایش بین المللی «حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» کرده است چراکه درباره ایشان بویژه در خارج از کشور کاری که باید، نشده است. لذا این همایش می تواند با فضا سازی تبلیغی بخشی از مظلومیت حضرت ابوطالب (ع) و اتهامات نسبت به ایشان را برطرف کند.

گفتنی است، «همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» به همت مجمع جهانی اهل بیت (ع) و با مشارکت آستان مقدس امام حسین (ع)، مؤسسه تحقیقات و نشر حضرت ابوطالب (ع)، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی، جامعه المصطفی (ص) العالمیة، مرکز آموزش زبان حوزه های علمیه، دانشگاه بین المللی اهل بیت (ع)، مؤسسه فرهنگی میراث نبوت، پژوهشکده الذریة النبویة، مؤسسه فرهنگی مذهبی قاسم بن الحسن (ع)، مؤسسه فرهنگی هنری ابناء الرسول (ص) و تعدادی از نهادهای دینی و فرهنگی دیگر برگزار می شود. گفتنی هست که «کنگره سراسری شعر حضرت ابوطالب (ع)» نیز از برنامه های جانبی این همایش می باشد.

د) مذاکرات و مصوبات جلسه هفتم شورای علمی همایش

اشاره: **هفتمین** جلسه شورای علمی همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ره) در تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۶ با حضور حضرات آقایان ایمانی، یوسفی غروی، طه نجف، صباحی کاشانی، مطهری، حکیم و جعفری برگزار شد. (آقایان شفيعي شاهرودي، قبيسي، رفيعي، حسيني عارف و زارع خورمیزی حضور نداشتند).

آقای جعفری: «با عرض سلام و تشکر از تشریف فرمایی عزیزان، گزارش کوتاهی از کارهای انجام شده و در دست انجام را تقدیم می کنم و سپس دستور جلسه امروز که در برگه خدمت شما ارائه شده، می شویم: ۱- به لطف الهی تاکنون دیدار با مراجع معظم حضرات آیات علوی گرگانی، صافی گلپایگانی و نوری همدانی (ادم الله ظلهم) انجام شد و بیانات بسیار مهم و خوبی درباره اهمیت همایش ایراد فرمودند که گزارش آنها در سایت همایش منعکس شد. برنامه دیدار با سائر مراجع ... هم در دست پی گیری هست؛ ۲- پس از چاپ پوستر فراخوان مقالات، فهرستی حدود ۱۰۰ مورد از مؤسسات و مراکز علمی و پژوهشی- حوزوی و دانشگاه ها شناسایی و پوستر همراه با نامه ارسال گردید؛ ۳- طی مکاتبه ای با مسئولان سازمان های فرهنگ و ارتباطات اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان اوقاف و امور خیریه، مجمع جهانی شیعه شناسی، بنیاد پژوهش های آستان قدس رضوی، مرکز تحقیقات کامپیوتری نور، ریاست جامعه المصطفی (ص) العالمیة و مرکز ارتباطات و بین الملل حوزه نسبت به مشارکت و معرفی نماینده و سائر همکاری ها اقدام شد و چند مورد (جامعه المصطفی ...، مجمع جهانی شیعه شناسی و مرکز بین الملل حوزه) هم اجابت کردند و پاسخ دادند ...؛ ۴- فهرست آثار پیشنهادی آقایان صباحی کاشانی ... اصلاح و تکمیل شد که در خدمت شا هست؛ ۵- بودجه پیشنهادی همایش در سال ۱۳۹۸ مبلغی حدود ۲۳۰ میلیون تومان بابت سفارش مقالات، آماده سازی و چاپ کتاب ها و ... تهیه و اعلام شد. البته بودجه و هزینه بلیط مهمانان و اسکان و ... محاسبه نشده است؟؛ ۶- اطلاعات درخواستی پایگاه استنادی مقالات جهان اسلام در شراز تهیه و ارسال گردید. ۷- نامه برای عتبه مقدس کربلا هم نهایی و آماده شد که قرار هست دبیرکل محترم با خودشان به عراق ببرند ... الان وارد دستور جلسه که بررسی آخرین اولویت کتاب های پیشنهادی برای چاپ و چگونگی ارزیابی آنها و مباحث دیگر هست می شویم».

آقای صباحی کاشانی: «با تشکر از زحمات صورت گرفته، اولاً: عرض می کنم در جلسه دیدار با آقای نوری همدانی ایشان راجع به کمک مالی فرمودند شماره حسابی بدهید تا آقای شمس انجام بدهند، در این باره آیا پی گیری شد؟ ثانیاً: جناب آقای ایمانی شما باید برای همایش ابوطالب ... یک حساب ویژه و جدا از حساب های مجمع باز کنید و کمک های مالی خاص همایش در آن واریز و برای کارهای مورد نیاز هزینه شود. ثالثاً: من قبلاً هم توضیح دادم که به نظر من کتاب هایی که در مؤسسه حضرت ابوطالب (ره) شناسایی، تحقیق و ارائه گردیدند همه در اولویت چاپ و نشر هستند. البته ممکن است بگوئید که ما توانایی چاپ

همه آنها را نداریم که می‌شود اولویت دارها مشخص شوند و بقیه را ما خودمان چاپ می‌کنیم. برخی از کتاب‌ها را هم می‌توان به ناشران آنها گفت: شما چاپ کنید و تعدادی خریداری شوند و در نمایشگاه آثار همایش معرفی و عرضه شوند ...».

آقای یوسفی غروی: «من کتاب **طلبة الطالب** ... را که خدمت آیت الله نوری همدانی دادید حاشیه زده‌ام! ...».

آقای مطهری: «من پیشنهاد می‌کنم دبیرخانه همایش یک کاربرگ (فرم خاص) طراحی کند با معیارهایی که ارزیاب‌ها و صاحب نظران باید نظر بدهند و پس از ملاحظه ۲ نفر یا چند نفر از آقایان همین شورا، تصمیم‌گیری نهایی درباره اولویت‌های اول چاپ مشخص شود. سایر کتاب‌ها را هم آقای صباحی کاشانی با هزینه خودشان چاپ می‌کنند ان‌شاءالله.».

آقای طه نجف: «من نظرم این هست که از هر کدام از کتاب‌های منتشر شده ۵۰ نسخه تهیه و در نمایشگاه گذاشته شوند. کتاب‌های تحقیق شده آقای صباحی را هم با تیراژ حدود ۱۰۰۰ نسخه و کم‌تر و بیش‌تر (با امکانات بودجه) چاپ کنید. آرم همایش ابوطالب (علیه السلام) را هم داشته باشند.».

آقای صباحی کاشانی: «به نظرم همه این کتاب‌های فهرست در اولویت چاپ هستند. اگر مجمع هم قبول نکند من آنها را چاپ می‌کنم. بله آنهایی که آماده هستند به شما تحویل می‌دهم. چنانکه تعدادی بلکه اکثر را تحویل داده‌ام تا بررسی کنید ...».

آقای حکیم: «من پیشنهاد آقای طه نجف را می‌پسندم که می‌گویند یک کتابخانه تخصصی- ابوطالب (علیه السلام) درست کنیم. آنهایی که چاپ شده‌اند و موجود هستند نسخه‌های آنها تهیه شود و آنهایی که چاپ شده‌اند ولی نسخه‌های آنها موجود نیست، ماکت آنها و یا سفارش تجدید چاپ بدهید (حداقل نسخه‌هایی چاپ شود). بحث دیگر اهداف همایش هست که باید یک سری کتاب و مقاله هم منتشر کند تا جدیدترین تحقیقات به قلم روز در اختیار عموم علاقه‌مندان حوزوی و دانشگاهی قرار گیرند.».

آقای ایمانی: «اولویت دارها کدامند؟ آثار به زبان عربی یا زبان‌های دیگر هم ملاک هست؟ همان نسخه چاپ شده یا با اصلاح و تکمیل؟ بله ملاک تلاش برای معرفی هرچه بیشتر شخصیت حضرت ابوطالب (ع) و آشنایی اقشار گوناگون مردم در داخل و خارج کشور می‌باشد.».

آقای یوسفی غروی: «تقسیم کار به این هست که: ۱- کتاب‌های چاپ نشده دارای اولویت چاپ به عنوان چاپ اول منتشر- شوند؛ ۲- نسخه‌های قدیمی چاپ شده (مانند قرن سوم و چهارم و پنجم) هم تهیه و حتی امکان نمونه‌هایی از نسخ آنها معرفی و تبلیغ شوند؛ ۳- کتاب‌های معاصر که چاپ شده‌اند و در بازار نشر وجود دارند نیز نمونه‌هایی آنها تهیه شود و در نمایشگاه آثار مربوط به حضرت ابوطالب (علیه السلام) معرفی و عرضه شوند؛ ۴- مقالات سفارشی و دریافتی هم مسائل خاص خود را دارند که باید ارزیابی و گزینش شوند.».

آقای صباحی کاشانی: «شماره‌های ۱ تا ۴ که تحقیق مؤسسه ما هستند همه آنها دارای اولویت نشر می‌باشند. شماره ۵ هم آماده شده است. شماره ۶ تا شماره ۸ یکی هستند. شماره ۷ البته با تکمیل منابع چاپ شده ولی پیشنهاد داریم با تحقیق و حروف چینی مجدداً چاپ شود. یعنی با شماره ۹، در واقع ۴ مورد دیوان حضرت ابوطالب (علیه السلام) داریم که پیشنهاد چاپ همه آنها را داریم. شماره ۱۰ را پیشنهاد ترجمه داریم. شماره‌های ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ هم پیشنهاد داریم که با تحقیق آماده چاپ شود ... بقیه کتاب‌ها را فقط جهت اطلاع گفته ایم که باید خریداری و در نمایشگاه عرضه شوند.».

آقای یوسفی غروی: «من چاپ همه دیوان‌ها را دارای اولویت نمی‌دانم، و ۱ یا ۲ مورد کافی است. ترجمه کتاب شماره ۱۰ هم لازم نیست. چون نویسنده صوفی شافعی و ادبیات کتاب داستان و رمان هست که ترجمه آن هم سخت و غیر ضروری می‌باشد.».

آقای جعفری: «با تشکر از توضیحات عزیزان، می‌بایست فهرست کتاب‌ها یک تنظیم جدیدی بشود و کار ارزیابی کتاب‌ها شروع شود. یک موضوع هم درباره کتاب **شناسی توصیفی حضرت ابوطالب (ره)** هست که دنبال کردیم و به چند نفر رسیدیم. جناب آقای اسفندیاری که از همه بهتر بودند ولی نپذیرفتند. آقایان صفری، هادی منش، حقانی، شاه چراغی و ... هم داوطلب شده‌اند؟».

آقای مطهری: «آقای هادی منش اهل و مناسب این کار هست. البته آقای اباذر اصفهانی هم کارهایی کرده است ...».

آقای صباحی کاشانی: «من پیشنهاد می‌کنم با آقای مختاری که مسئولیت مؤسسه کتاب **شناسی شیعه** را دارند و افراد دارای صلاحیت را می‌شناسند، صحبت شود و هر کسی را که ایشان قبول دارند، معرفی و با آن شخص کار انجام شود. آقای زمانی نژاد هم تجربه‌هایی دارند و از همکاران آقای مختاری هستند ...».

آقای جعفری: «آقای انصاری قمی (ناصرالدین) هم کارهایی انجام داده است؟».

۱. با طراحی کاربرگ و فرم خاص، کار ارزیابی علمی کتاب‌ها و آثار پیشنهادی ... توسط کمیته علمی همایش شروع شود.
۲. نسبت به سفارش آماده سازی «کتاب شناسی توصیفی حضرت ابوطالب علیه السلام» با جناب آقای شیخ رضا مختاری (رئیس مؤسسه کتاب شناسی شیعه) مشورت، هماهنگی و اقدام شود.
۳. اقدام لازم نسبت به پیشنهاد جناب آقای بنیادی (نائب رئیس مجمع عمومی جامعه مدرسین ...)، مبنی بر برگزاری جلسات توجیهی در باره همایش ... پی‌گیری شود.

۶- همایش در سایت ها و رسانه ها

AhluBayt News Agency - اخبار هاشمی - hawzahnews - خوزه مور ش - Inbox (1,490) - Inbox - abun - Panel - jafar - سازمان فرهنگ

Not secure | www.ahli-ul-bayt.org/fa/2/هاشمی

English اردو Türkçe العربية فارسی

هاشمی بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)

اخبار همایش ابوطالب

آیت الله صافی گلپایگانی: احیاء شخصیت حضرت ابوطالب (ع) احیاء کل دین و مذهب است

اخبار همایش ابوطالب - Saturday, 28 مهر 1397

اعضای شورای علمی «همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» به همراه حجت الاسلام والمسلمین «محمد حسن اختری» دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) شامگاه چهارشنبه 25 مهر 1397 با حضرت آیت الله العظمی «علف الله صافی گلپایگانی» از مراجع معظّم تقلید شیعیان دیدار و گفتگو کردند.

آیت الله علوی کرگانی: حضرت ابوطالب (ع) حق بزرگی بر گردن همه مسلمانان دارد

اخبار همایش ابوطالب - Sunday, 22 مهر 1397

اعضای شورای علمی «همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» با آیت الله العظمی «علوی کرگانی» از مراجع معظّم تقلید دیدار و گفتگو کردند.

آیت الله علوی کرگانی در این دیدار که امروز - شنبه 21 مهر 1397 - برگزار شد، با تشکر از مجمع جهانی اهل

گزارش تصویری/ دیدار شورای علمی همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع) با آیت الله علوی کرگانی

صفحه اصلی

- درباره همایش
- کمیته های علمی
- برگزار کنندگان و حامیان
- اخبار همایش
- فراخوان ها
- فراخوان علمی همایش
- فراخوان کتبخانه شعر
- برای پژوهشگران
- تراژت ابوطالب (ع)
- شبهه نامه تألیف مقالات

01:18 به خط 2019/07/2

AhluBayt News Agency - نشر و نتایج - Inbox (1,482) - jafari042@gmail - هاشمی بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)

https://fashafaqna.com/news/626878/

ورزشی زندگی افغانستان اردو العربی رسانه اقتصادی Pakistan Turkish English French Spanish نظرسنجی نروژماتیخو العراق لبنان چهارشنبه 11 مهر 1397

کانون احبارا

همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)

فراخوان شد

زمان انتشار: 21 شهریور 1397 | ساعت: 11:26 | کد خبر: 626878 | پرینت

آخرین خبر

شفاقنا ورزشی

آخرین اخبار

فلسفین و: حضور نظامی آمریکا در منطقه با لفاظی ترامپ عالی-ایران متناقض است

هشدار مضحکانه آمریکا: رفتار طالبان ایران را تحمل نخواهیم کرد

وزیر خارجه آمریکا باز هم راهی کره شمالی می شود

جراحی سونامی کاهش قیمت

چرا دولت با مردم سخن نمی گوید؟

خوبن بی نخبین: مسئله این است!

تاریخ و سیرت

1. سید و خاندان حضرت ابوطالب (ع)
2. ابوطالب (ع) یعنی کیست؟
3. سفرهای حجی حضرت ابوطالب (ع)
4. ابوطالب (ع) و مسرت و باطنی (ع) و عیال
5. ابوطالب (ع) و خاندان پیامبر (ص)
6. دوران کودکی
7. مسرت و عیال
8. ابوطالب (ع) و احوال باستانی
9. آیت الله کرگانی: احوال و احوال حضرت ابوطالب (ع)
10. عیال حضرت ابوطالب (ع)
11. مسرت و عیال
12. واقعه کربلا
13. مسرت و عیال
14. ابوطالب (ع) در دهکده مکه
15. آیت الله کرگانی: احوال و احوال حضرت ابوطالب (ع)
16. نتیجه

ج: شعر و ادب

موضوعات علمی

1. بررسی آثار شاعران شعر و ادب حضرت ابوطالب (ع)
2. تعریف از شعر حضرت ابوطالب (ع)
3. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
4. سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
5. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
6. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
7. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
8. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
9. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
10. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
11. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
12. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
13. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
14. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
15. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
16. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
17. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
18. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
19. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)
20. بررسی سبک شعر حضرت ابوطالب (ع)

08:35 خط 2019/07/2

شماره: ۹۷-۳۳۰۱
تاریخ: ۹۷/۸/۳
پیوسته: دارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه بین‌المللی ابوظبی
تبریز

رئیس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جناب آقای دکتر سالار آملی

قائم مقام محترم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در امور بین‌الملل و رئیس مرکز همکاری‌های علمی و بین‌المللی
سلام علیکم

احتراماً؛ نظر به مصوبه ششمین جلسه هیأت امنای دانشگاه بین‌المللی اهل بیت (ع) (به شماره ۹۷-۲۶-۹۷-هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۱۰)

مبنی بر برگزاری «همایش بین‌المللی حضرت ابوطالب (ع)؛ حامی پیامبر اعظم (ص)» توسط دانشگاه بین‌المللی اهل بیت (ع) با

همکاری مجمع جهانی اهل بیت (ع) و مراکز دیگر در زمستان سال ۱۳۹۸، مستدعی است نسبت به صدور مجوز برگزاری بین‌المللی

همایش مذکور، مساعدت لازم صورت پذیرد. ضمناً مستندات لازم به پیوست تقدیم می‌گردد.

با تشکر

منصور میراحمدی

رئیس دانشگاه

دانشگاه بین‌المللی ابوظبی
تبریز

مهر و امضاء

FROM : Daftar riyasat

FAX NO. :

13 Nov. 2018 11:00AM P1

بسم تعالی

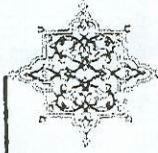
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۸/۲۰

شماره: ۱۶/۲۰۰۱۹۶۸

پوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

جناب آقای دکتر منصور میراحمدی
رئیس محترم دانشگاه بین المللی اهل بیت (ع)

باسلام و احترام،

بازگشت به نامه شماره ۹۷-۲۳۰۱ مورخ ۹۷/۸/۲ آن دانشگاه درخصوص برگزاری « همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ع) حامی پیامبر اعظم (ع) »، به آگاهی می‌رساند برابر با آیین نامه شماره ۸۸۷۸۰/۱۵ مورخ ۲۵/۵/۹۳ هیات انشاء و هیات‌های ممیزه وزارت متبوع، با عنایت به تصویب هیات امنای آن دانشگاه، برگزاری همایش مذکور بلامانع می‌باشد. خواهشمند است دستور فرمایید گزارش روند اجرایی و گزارش نهایی همایش به این وزارت ارسال گردد.

ضمناً ترتیبی اتخاذ گردد تا مطالب این سمینار در یکی از نشریات ایندکس شده به چاپ برسد. این موضوع سبب افزایش اعتبار سمینار و افزایش مقالات آن دانشگاه محترم خواهد شد.

شماره پیگیری
۷۹۰۵۶۰۵

بسم تعالی
جناب آقای دکتر منصور میراحمدی
رئیس محترم
دانشگاه بین المللی اهل بیت (ع)
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۸/۲۰

با آرزوی توفیق الهی

حسین سالار آملی

قائم مقام وزیر در امور بین الملل

و رئیس مرکز همکاری های علمی و بین المللی

رونوشت:

- پایگاه استنادی علوم جهان اسلام ISC جهت آگاهی و اقدام مقتضی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شماره: ۹۷-۲۱۲۷
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۸/۲۳

فایده ندارد
مستند نیست
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۸/۲۳

نشانی:
تهران شهرک قدس
میدان صنعت، خیابان
خوردین، خیابان هرمزان
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۶۴۸۹۱-۱۴۶۶۶
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website: www.msrt.ir
Email: info@msrt.ir

۱۳۹۷/۰۸/۲۳

۹- فهرست آثار پیشنهادی کمیسیون مصنفین و مصنفات (مآخذشناسی)

ردیف	نام اثر	نویسنده / مترجم / محقق	ناشر	تاریخ نشر	زبان	ملاحظات
۱.	طلبة الطالب فی شرح لامية ابی طالب (ره) (۳۳۰ص)	الشیخ علی فهمی الموستاری	تحقیق موسسه حضرت ابوطالب (ع)	(۱۳۹۸ش)	عربی	چاپ در مجموعه آثار همایش ...
۲.	زهرة الأدباء فی شرح لامية شیخ البطحاء (۲۴۵ص)	الشیخ جعفر بن محمد النقدی	تحقیق موسسه حضرت ابوطالب (ع)	(۱۳۹۸ش)	عربی	چاپ در مجموعه آثار همایش ...
۳.	دیوان ابوطالب (ره) و شرح القصيدة اللامية (۲۹۰ص)	مرحوم شیخ حیدرقلی (سردار کابلی)	تحقیق موسسه حضرت ابوطالب (ع)	(۱۳۹۸ش)	عربی	چاپ در مجموعه آثار همایش ...
۴.	دیوان ابوطالب (ره) و شرح و تجزیه قصیده لامیه (؟ص)	الشیخ حمید الحائری	تحقیق موسسه حضرت ابوطالب (ع)	(۱۳۹۸ش)	عربی	چاپ در مجموعه آثار همایش ...
۵.	تحقیق در زندگانی و سیرت حضرت ابوطالب (ع) در موضوعات مختلف مانند: ۱- مواقف ابوطالب (ره) در باره رسول خدا (ص)؛ ۲- مواقف پیامبر اکرم (ص) در باره او؛ ۳- مواقف الامة (ع) والصحابة ...	محمد مهدی صباحی کاشانی	تحقیق موسسه حضرت ابوطالب (ع)	(۱۳۹۸ش)	فارسی	مجموعه جزوات موضوعی: چاپ در مجموعه آثار همایش ...
۶.	شعر ابی طالب (ع) واخباره/ دیوان ابوطالب (ع) به روایت ابن جنی قی چهارم (؟ص) (مقاله ابی هفان - با مقدمه هلال ناجی) (مجله المورد)	احمد بن عبدالله المهزومی التمیمی البصری (قرن سوم)	دار احیاء التراث العربی / (تحقیق مرحوم آل یاسین) / تحقیق موسسه حضرت ابوطالب (ع)	(۱۳۹۸ش)	عربی	تجدید چاپ با تحقیق موسسه ابوطالب ...
۷.	دیوان ابی طالب (ره) عمّ النبی (ص) ... (۱۰۴ص)	جمعه و شرحه: د. محمد التونجی	دار الکتب العربی- بیروت (لبنان)	۱۴۱۴هـ / ۱۹۹۴م	عربی	پیشنهاد چاپ مجموعه آثار همایش ... (در کتابخانه مجمع موجود است)
۸.	اخبار ابی طالب ... (؟ص)	علی بن حمزة التیمی البصری	تحقیق موسسه حضرت ابوطالب (ع)	(۱۳۹۸ش)	عربی	مقابله با نسخه جدید و اضافات
۹.	غایة المطالب فی شرح دیوان ابی طالب (ع) (۱۸۶ص)	محمد خلیل الخطیب النیدی (المدرس فی الأزهر)	مطبعة الشعراوی فی طنطا (مصر)	۱۲۷۱هـ / ۱۹۵۱م	عربی	تجدید چاپ با تحقیق موسسه ابوطالب ...
۱۰.	ابوطالب (ع)؛ عمّ النبی (ص) (۱۰۶ص رقی)	عبدالعزیز سید الأهل	المکتبة العلمیة ومطبعتها القاهرة (مصر)	(چاپ دوم ۱۹۶۱م)	عربی	باز نشر و ترجمه به فارسی
۱۱.	ابوطالب (ع)؛ کفیل الرسول (ص)، ملحة ادبیه اسلامیة تاریخیة تناول حياة ابوطالب واسلامه وجهاده وکفالاته للرسول (ص) (۲۲۲ص رقی)	سعید عسلی	دار الزهراء (ع)- بیروت (لبنان)	(چاپ اول ۱۴۰۶هـ / ۱۹۸۶م)	عربی	در مجموعه اشعار پیرامون ابوطالب (ره) منتشر شود
۱۲.	شعر ابی طالب (ع)؛ دراسة ادبیه (ص ۵۴۷)	د. هناء عباس علیوی کشکول	مکتبة الروضة الحیدریة (الرسائل الجامعیة) // افست دلیل ما- قم (ایران)	(چاپ اول ۱۴۲۹هـ / ۱۳۷۸ش)	عربی	با کسب اجازه از انتشارات آستانه علویه نجف به فارسی ترجمه شود
۱۳.	ابوطالب (ع)؛ شاعر الرسول (ص) ... (جلد اول) (۳۷۶ص)	موسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب (ره)	موسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب (ره)	(یک نوبت در سال ۱۳۹۵ چاپ شد)	عربی	در مجموعه آثار و اشعار ابوطالب منتشر شود
۱۴.	ابوطالب (ع)؛ شاعر الرسول (ص) ... (جلد دوم) (؟ص)	موسسه تحقیقاتی حضرت ابوطالب (ره)	---	هنوز چاپ نشده است؟	عربی	در مجموعه آثار و اشعار ابوطالب منتشر شود
۱۵.	ایمان ابی طالب (ع) - المعروف بکتاب «الحجة على الذاهب الى تكفير ابی طالب (ره)» (۴۸۴ص)	الامام شمس الدین فخار بن معد الموسوی (م ۱۳۰هـ) // تحقیق: السید محمد بحرالعلوم (ره)	دار الزهراء للطباعة والنشر (بیروت ۱۴۰۸هـ / ۱۹۷۸م) // تحقیق موسسه حضرت ابوطالب (ع)	(چاپ اول ۱۴۳۰هـ / ۲۰۰۹م)	عربی	با تحقیق موسسه حضرت ابوطالب (ع) در مجموعه آثار همایش منتشر شود (در کتابخانه مجمع موجود است)
۱۶.	ابوطالب وبنوه (۴۲۲ص)	السید محمد علی آل سید علی خان (ره)	مطبعة الآداب فی النجف الأشرف	(چاپ اول ۱۹۶۹م)	عربی	(نسخه مصورة) بررسی شود

۱۷.	ابوطالب (ع) حامی الرسول (ص) وناصره (۲۲۰ص)	المرحوم الشيخ نجم الدين العسكري (ره)	مطبعة الآداب في النجف الأشرف	(۱۳۸۰هـ)	عربی	(نسخة مصورة) بررسی شود
۱۸.	مواهب الوهاب في فضائل ابي طالب (ع) (۱۵۹ص)	الشيخ جعفر بن محمد النقدي	المطبعة المرتضوية/ النجف الأشرف (چاپ سنگی)	(۱۳۲۲هـ)	عربی	با تحقیق در مجموعه آثار همایش منتشر شود
۱۹.	مواهب الوهاب في فضائل والد اميرالمؤمنين ابي طالب (ع) (۳۰۴ص)	الشيخ جعفر بن محمد النقدي / تحقيق وتعليق: شيخ محمدهادي الأميني	شركة الكتبي للطباعة والنشر - بيروت (لبنان)	(چاپ دوم / ۱۴۱۳هـ / ۱۹۹۳م)	عربی	(نسخة مصورة) (در کتابخانه مجمع موجود است)
۲۰.	شيخ الأبطح او ابوطالب (ع)؛ كتاب تاريخي ... (۹۳ص)	السيد محمدعلي شرف الدين الموسوي العاملي	مطبعة دار السلام - بغداد(العراق)	(۱۳۴۹هـ)	عربی	(نسخة مصورة) يك چاپ هم با مقدمه مرحوم شيخ محمدمهدي شمس الدين در لبنان توسط انتشارات دار الأرقم در سال ۱۴۰۷هـ منتشر شده است)
۲۱.	ابوطالب عليه السلام؛ درفش يكتاپرستی (مجموعه مقالات ...) (۵۵۰ص)	به كوشش: حسين محمدعلي الفاضلي ترجمه: حميدرضا آژير	بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی (ایران)	(چاپ اول / ۱۳۹۱ش)	فارسی	تهیه و عرضه در نمایشگاه آثار ابوطالب ...
۲۲.	أسنى المطالب في نجاة ابي طالب (ع) (۱۵۴ص)	السيد احمد بن زيني دحلان تحقيق وتعليق: حسن بن علي السقاف / اعداد وتقديم: صالح الورداني (۱۷۷ص)	دار الإمام النووي (الاردن) / الهدف	(چاپ دوم / ۱۴۲۸هـ / ۲۰۰۷م)	عربی	(۲ چاپ مختلف) تهیه و عرضه در نمایشگاه آثار ابوطالب ...
۲۳.	ابوطالب (ره)؛ چهره درخشان قریش (۱۰۲) [ترجمه كتاب أسنى المطالب في نجاة ابي طالب (ع)]	احمد بن زيني دحلان (مولف) ترجمه: محمد مقیمی	چاپخانه سعدی (تهران)	؟	فارسی	چاپ در مجموعه آثار همایش (ترجمه اصلاح و تکمیل شود)
۲۴.	بغية الطالب لإيمان ابي طالب (ع) (۱۶۴ص)	محمد بن عبد الرسول الحسيني البرزنجي - تحقيق: حيدر عبد الرسول عوض	مجمع الامام الحسين (عليه السلام) العلمي لتحقيق تراث اهل البيت (ع) / كربلاء (العراق)	(چاپ اول / ۱۴۳۹هـ / ۲۰۱۷م)	عربی	عرضه در نمایشگاه آثار ابوطالب ...
۲۵.	سداد الدين وسداد الدين في اثبات النجاة والدرجات للوالدين (۳۳۵ص)	السيد محمد بن عبد الرسول البرزنجي الحسيني - تحقيق: السيد عباس احمد الحسيني و حسين محمدعلي شكري	دارالکتب العلمیة - بيروت (لبنان)	(چاپ دوم / ۱۴۲۷هـ / ۲۰۰۶م)	عربی	عرضه در نمایشگاه آثار ابوطالب ...
۲۶.	كبير الصحابة؛ ابوطالب (عليه السلام) (۵۵۴ص)	د. عبد الرسول الغفاري	العتبة العلوية المقدسة - النجف الأشرف (العراق) / العارف للمطبوعات (بيروت)	(۱۳۹۰هـ / ۲۱۱۲م)	عربی	عرضه در نمایشگاه آثار ابوطالب ...
۲۷.	بلوغ المآرب في نجاة آباءه (ص) وعمه ابوطالب (ع) (۲۳۷ص)	الشيخ سليمان الأزهرى تحقيق: السيد سامي الغريبي	زهرا (س) آكاديمي - قم (ایران)	(چاپ اول / ۱۴۲۱هـ)	عربی	تهیه و یا تجدید چاپ توسط ناشر و عرضه در نمایشگاه آثار ابوطالب ...
۲۸.	مجلة المرشد (العدد ۲۱-۲۲) مجلة دورية تعنى بالثقافة والتراث والآثار عدد خاص: (ابوطالب (ره)؛ عم النبي (ص) ووالد الوصي (ع) المؤمن قبل الإسلام)	صاحبها ورئيس تحريرها: الشيخ حسين محمدعلي الفاضلي	دار المحجة البيضاء - بيروت (لبنان)	(صدرت / ۱۴۲۹هـ / ۲۰۰۸م)	عربی	عدد خاص ابوطالب (ع)؛ عم النبي (ص) ووالد الوصي (ع) المؤمن قبل الإسلام
۲۹.	مجلة تخصصي «سفينه»: (شماره های ۴۷-۴۸-۴۹) ويژه نامه حضرت ابوطالب عليه السلام ...	موسسه فرهنگي نأ مبين (تهران)	-----	سال دوازدهم (تابستان - پائيز و زمستان ۱۳۹۴)	فارسی / عربی	مجموعه مقاله، مصاحبه و كتاب شناسی ...
۳۰.	كتاب شناسي توصيفي حضرت ابوطالب (عليه السلام)	آقايان: اسفندياري / نوري / هادي منش / صفري / انصاري / نصر اصفهاني ... ؟	؟	؟	فارسی / عربی	در مجموعه آثار و اشعار ابوطالب منتشر شود

۱. پیشنهاد چاپ تعداد حدود ۲۰ عنوان كتاب تحقيق شده در مجموعه آثار همایش (آماده و در حال انجام)
۲. خریداری نسخه های (چاپی موجود و یا دیجیتالی) و دیگر آثار منتشر شده و عرضه در نمایشگاه ویژه همایش
۳. مؤسسه میراث نبوت (زیر نظر آقای شعبی مازندرانی) و پژوهشکده الذریعة النبویة (زیر نظر آقای سید منذر حکیم) هم پیشنهاد چاپ حدود ۸ عنوان كتاب (۹ جلد) را ارائه نموده اند.

در دست ارزیابی و تصمیم گیری

در دست ارزیابی و تصمیم گیری

۱۰- فهرست مکاتبات صورت گرفته با شخصیت ها، مراکز و نتایج به دست آمده ...

ردیف	شخصیت	مؤسسه / مرکز	تاریخ نامه	اقدام و نتیجه
۱	آیت الله العظمی صافی گلپایگانی	دفتر معظم له - قم	۱۳۹۷/۵/۲	دیدار با معظم له با حضور دبیرکل محترم مجمع و برخی از اعضای شورای علمی همایش در تاریخ ۱۳۹۷/۷/۲۵ انجام شد.
۲	آیت الله العظمی علوی گرگانی	دفتر معظم له - قم	۱۳۹۷/۵/۲	دیدار با معظم له با حضور برخی از اعضای شورای علمی در تاریخ ۱۳۹۷/۷/۲۱ همایش انجام شد.
۳	آیت الله العظمی مکارم شیرازی	دفتر معظم له - قم	۱۳۹۷/۵/۲	۱. دفتر معظم له از مشهد مقدس یادداشتی ارسال داشتند با این مضمون «مرقومه گرامی ... رسید. این کار بسیار خوبی است که آثار جالبی در وحدت مسلمین و زدودن غبارهای تعصب از چهره این مرد بزرگ الهی خواهد داشت ...». ۲. دیدار با معظم له با حضور دبیرکل محترم مجمع و برخی از اعضای شورای علمی همایش در تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۰ انجام شد.
۴	آیت الله العظمی نوری همدانی	دفتر معظم له - قم	۱۳۹۷/۵/۲	دیدار با معظم له با حضور دبیرکل محترم مجمع و برخی از اعضای شورای علمی همایش در تاریخ ۱۳۹۷/۹/۲۲ انجام شد.
۵	آیت الله العظمی جوادی آملی	دفتر معظم له - قم	۱۳۹۷/۵/۲ نامه ۱۳۹۷/۹/۱۹ (دوم)	هنوز دیدار انجام نشده است؟
۶	آیت الله العظمی سبحانی تبریزی	دفتر معظم له - قم	۱۳۹۷/۵/۲	هنوز دیدار انجام نشده است؟
۷	آیت الله العظمی شبیری زنجانی	دفتر معظم له - قم	۱۳۹۷/۵/۲	هنوز دیدار انجام نشده است؟
۸	آیت الله علی رضا اعرافی	مدیر حوزه های علمیه - قم	۱۳۹۷/۵/۲۰	هنوز دیدار انجام نشده است؟
۹	جناب آقای ابودر ابراهیمی ترکمان	ریاست سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی - تهران	۱۳۹۷/۹/۱۵	معرفی جناب آقای عبدالرضا راشد به عنوان نماینده معرفی شدند (۹۷/۱۱/۳)
۱۰	جناب آقای آیت پیمان	رئیس مجمع جهانی شیعه شناسی - قم	۱۳۹۷/۴/۲۶	معرفی جناب آقای محمد رضا زارع خورمیزی به عنوان نماینده معرفی شدند
۱۱	حجت الاسلام والمسلمین محمد قمی	رئیس سازمان تبلیغات اسلامی - تهران	۱۳۹۷/۱۰/۲	در دست پی گیری می باشد
۱۲	حجت الاسلام والمسلمین مدنی بجستانی	ریاست جامعه الزهراء (س)	۱۳۹۷/۱۰/۱۰	معرفی سرکار خانم ریحانه حقانی به عنوان نماینده
۱۳	حجت الاسلام والمسلمین علی عباسی	ریاست جامعه المصطفی (ص) العالمية - قم	۱۳۹۷/۹/۳۶ ۱۳۹۷/۱۰/۲۵	معرفی جناب آقای محمد الوان ساز خونی به عنوان نماینده
۱۴	حجت الاسلام والمسلمین سید مفید حسینی کوهساری	مدیر دفتر ارتباطات و بین الملل حوزه - قم	؟	معرفی جناب آقای سید مصطفی دریاباری به عنوان نماینده
۱۵	آیت الله محسن اراکی	دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - تهران	۱۳۹۷/۱۱/۱۳	در دست پی گیری
۱۶	حجت الاسلام والمسلمین سید مفید حسینی کوهساری	مدیر مسئول نشریه «افق حوزه» وابسته به مرکز مدیریت حوزه	۱۳۹۷/۱۱/۱۳	در دست پی گیری
۱۷	حجت الاسلام والمسلمین مرویان حسینی	مدیرعامل بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی	۱۳۹۷/۹/۱۵	با همکاری موافقت نکردند؟

۱۸	حجت الاسلام والمسلمین فرخ فال	رئیس مجمع عمومی جامعه مدرسین - قم	۱۳۹۷/۷/۲۶	معاون ایشان در جلسه شورای علمی حضور یافت و تبادل نظر شد
۱۹	جناب آقای سید موسی حسینی کاشانی	مدیرکل اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی قم	۱۳۹۷/۱۱/۳	در دست پی گیری
۲۰	حجت الاسلام والمسلمین محسن قنبری	مدیر مسئول نشریه «پیام المصطفی» وابسته به جامعه المصطفی ...	۱۳۹۷/۱۱/۱۳	در دست پی گیری
۲۱	حجت الاسلام والمسلمین علی مولائی	مدیر مسئول نشریه «همای حوزه» وابسته به حوزه های علمیه خواهران	۱۳۹۷/۱۱/۱۳	در دست پی گیری
۲۲	حجت الاسلام والمسلمین حمید شهریاری	رئیس مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی «نور» - قم	؟	یک جلسه با مدیران اجرایی برگزار شد. سایر اقدامات در دست پی گیری ...
۲۳	سماحة الشيخ عبدالمهدی کربلائی	تولیت محترم عتبه امام حسین (علیه السلام) در کربلائی معلی	۱۳۹۷/۸/۱۰	با امضای دبیرکل محترم قرار است ارسال شود. (جناب خاکرند گفتند: توسط جناب شیخ ابوعلی بهبهانی به عراق برده شده است)
۲۴	حجت الاسلام والمسلمین ابراهیم رئیسی	تولیت محترم آستان قدس رضوی - مشهد مقدس	؟	با امضای دبیرکل محترم مجمع در دست اقدام می باشد
۲۴	آیت الله محمدی ری شهری	تولیت محترم حضرت عبد العظیم حسنی علیه السلام - شهر ری	؟	با امضای دبیرکل محترم مجمع در دست اقدام می باشد
۲۵	حجت الاسلام والمسلمین سید محمد سعیدی	تولیت محترم حضرت فاطمه معصومه(س) - قم	؟	با امضای دبیرکل محترم مجمع در دست اقدام می باشد
۲۶	حجت الاسلام والمسلمین منصور میر احمدی	ریاست دانشگاه بین المللی اهل بیت(ع) - تهران	۱۳۹۷/۴/۲۶	معرفی جناب آقای محمدرضا زارع خورمیزی به عنوان نماینده معرفی شدند(۹۷/۴/۲۷)
۲۷	جناب آقای دکتر محمدجواد دهقانی	سرپرست پایگاه استنادی علوم جهان اسلام(شیراز)	۱۳۹۷/۱۰/۲	ارسال مدارک جهت بررسی و ثبت در پایگاه و سایت ...
۲۸	حجت الاسلام والمسلمین سید مهدی خاموشی	ریاست سازمان اوقاف و امور خیریه - تهران	۱۳۹۷/۱۱/۱۶	در دست تهیه و ارسال و پی گیری
۲۹	حجت الاسلام والمسلمین سید جواد شهرستانی	نماینده حضرت آیت الله العظمی سیستانی(دام ظلّه)	۱۳۹۷/۹/۲۶	دیدار با معظم له در دو نوبت: ۱. با حضور اعضای شورای علمی در تاریخ ۱۳۹۷/۴/۳ و ۲. با حضور دبیرکل محترم مجمع و برخی از اعضای شورای علمی همایش در تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۷ انجام شد.
۳۰	مکاتبه با امامان جمعه، مدیران حوزه ها و مراکز و مؤسسات فرهنگی قم و شهرها	----	۱۳۹۷/۹/۲۲	حدود ۱۰۰ مورد

تهیه و تنظیم:

دبیرخانه همایش بین المللی حضرت ابوطالب (ره)
